

**O dogajanju
v parlamentu** str. 3

**Nissan
sunny
vas čaka**

VESTNIK

Murska Sobota, 28. januarja 1993 • Leto XLV • ŠL 4 • Cena 75 SIT

Zdi se, kot da bi bila ta zima že mimo in da so otroške bolezni, ki spremljajo narodovo odraščanje v državnost, bolj ali manj za nami. Vlada je sestavljena in z glasovanjem potrjena, bezgove veje so skoraj že muževne in puh vrbovih mačic se beli v pomladni skušnjavi. Če bi tukaj kako resno in zanamstvu zavezano pero pisalo kroniko, bi se mu morda zazdelo, da vse to označi za dobro znamenje.

Toda bile so že zgodnejše pomladi in bolj za večerne zarje, ki so obetale še nemirnejši jutrišnji dan...

Foto: N. Juhnov

Pred dobrim letom sem na istem mestu ob razpadu tedanjega Demosa zapisal, da je poleg drugih razlogov vzrok za razpad omenjene združbe razhajanje pri vzpostavljanju tržne države, kajti ta daje javni oblasti vzvode moči, s tem pa seveda tudi političnim oligarhijam (strankam). Zato je prav, da ponovno osvetlim pojem tržne države, ki jo označujejo predvsem štiri funkcionalne določitve – privatizacija produkcije, davčna odvisnost javne oblasti od obsega privatne produkcije, akumulacija kot navezna točka in demokratična legitimacija – parlamentarno demokratični sistem vladanja. Skratka, vzpostavitev sedanje oblasti ni bila »pogojena« samo z vplivi »od zunaj«, ampak tudi »od znotraj«, kajti z novoizvoljenim parlamentom in vlado smo šele na začetku vzpostavljanja ne samo demokracije v najširšem pomenu besede, ampak tudi tržne (kapitalistične) države. Gre torej za vzpostavljanje odnosa javne oblasti do materialne produkcije. In ravno zaradi tega je bilo pomembno, kakšno vlado bomo dobili. Gledano z zgoraj navedenih izhodišč, pomeni sedanja vlada ne glede na medsebojne pogodbe oziroma separate koaliicijske sporazume optimum možnega.

Ce pojasnim zgoraj zapisano, je res, da je parlament prejšnje sestave formalno definiral (z zakonom o privatizaciji) privatizacijo proizvodnje, vendar s tem še ni definiral vseh pravil za privatizacijo. Ob tem si sicer lahko postavimo vprašanje, v kakšni zvezi je vladna koalicija, ki predstavlja javno oblast z materialno proizvodnjo ali bolje gospodarstvom. Navidezno v nobeni, saj že po definiciji tržne ekonomije javna oblast ne more organizirati proizvodnje po lastnih političnih merilih. Zato so bila neumestna vsa ugibanja okrog nove vladne koalicije, saj ni bistveno, kdo je na oblasti, pomembno bi le bilo, da vzpostavi vse mehanizme za nemoženo privatizacijo in zagotovi razmere za proizvodnjo.

Za kapitalsko logiko gre

Pri nas imamo opravka s prehodom iz enega družbenega reda v povsem novega, ki nima dovolj razvitih vzvodov za tak prehod. Ne nazadnje je potrebno priznati tesno povezanost med politiko (oblastjo) in kapitalom (združeno delo) v preteklosti, proti temu pa ni bilo imuno niti minulo prehodno dveinpolletno obdobje. S to razliko, da je bil ta odnos v preteklosti formaliziran, v prehodnem obdobju pa je pretežno za neformalne naveze in vpliv posameznih skupin pri političnih elitah. Naj samo navedem nekatere: vpliv posameznih industrijskih skupin na sprejemanje odločitev, izmikanje nadzoru (divje privatizacije in ustanavljanje »by pas« podjetij) ter poskus neposrednega in posrednega vplivanja na zasedbo političnih položajev (financiranje volilnih kampanj). Vse te deviacije je bilo čutiti toliko bolj, ker naše gospodarstvo še zmeraj deluje v avtarktičnih okvirih.

In kje so ekonomski razlogi, da zagovarjam veliko koalicijo? Kot sem že omenil, je javna oblast – parlament in vlada – tista, ki bo definirala pogoje privatne produkcije in ustvarjanja akumulacije. Z vzpostavitvijo novega reda pomeni to delovanje nove logike, to je logike kapitala in vzorca moči, kot pravi McPerson, ki ga ta logika poraja. Dejstvo pa je, da do danes še noben konkurenčni strankarski sistem ni pripeljal do take razdelitve politične moči, ki bi to logiko spremenil. Prejšnji enopartijski jo je izključil. Če sledim tej logiki, se bo z vzpostavljanjem kapitalskih odnosov in moči vzpostavljala tudi politična moč, za katero je prav, da je enakomerno porazdeljena. Zavedati se je potrebno, da se politična moč nikoli ne bo tako razhajala z gospodarsko močjo, da bi postali med seboj nezdružljivi, je pa dobro, če sta enakomerno porazdeljeni.

J. VOTEK

Hrvaški
»osamelci« str. 4

SALON POHIŠTVA
INTERDOM
VELIKA IZBIRA POHIŠTVA
INTERDOM, SALON POHIŠTVA
Prešernova 1, tel. (062) 222289
INTERDOM, SALON KUHINJ
Ruška 104, tel. (064) 39718

POLJOOPSKRBA

trgovina MARIBOR
tel.: (062) 303984
trgovina M. SOBOTA
tel.: (069) 21048

Vse za
spomladanska dela
v vinogradih in
sadovnjakih!

Vse potivodijo v **Potrošnik**
IZREDNA PRILOŽNOST
za ureditev kopalnic

Kopalniške armature (tudi uvožene)
KOLPA – kopalniški program
Keramične ploščice – talne in zidne (tudi uvožene)

UGODNI PLAČILNI POGOJI
na 12-mesečno odplačilo z 20% pologom

SANITARNA KERAMIKA
Garnitura: umivalnik, podstavek, WC-školjka in bide po zelo
UGODNI CENI samo 19.800,00 tolarjev
Možnost plačila na 12 obrokov – 1 obrok znaša
1.670,00 tolarjev

Do 15. februarja 1993 v prodajalnah: DOM TEHNIKE, ŽELE-
ZOTEHNA M. SOBOTA, ŽELEZNINA BELTINCI IN GORNJA
RADGONA

VELETRGOVINA

Potrošnik

Gospod
Turri se vrača
str. 4

VREME

Ob koncu tedna bo suho in hladno vreme.

2. februar, torek, svečnica
3. februar, sredo, Blaž

Vestnikov koledar

28. januar, četrtek, Tomaž
29. januar, petek, Sabina
30. januar, sobota, Martina
31. januar, nedelja, Janez
1. februar, ponedeljek, Brigita

Pregovora

Svečan (februar) je raztegnjen dan.

Ako je svečnica (2. februar) zelena, bo velika noč snežena.

PO SLOVENIJI

■ **LJUBLJANA** – Sestala se je skupina izvedencev držav podpisnic deklaracije o pomoči začasnim beguncem iz BiH-a. Deklaracijo so sprejeli na mednarodnem sestanku junija lani v Ljubljani. Sestanek je organiziral vladni urad za begunce, odprl pa ga je podpredsednik slovenske vlade dr. Jože Pučnik. Opozoril je, da je breme, ki ga je Slovenija sprejela z begunci, že zdavnaj preseglo meje njenih objektivnih možnosti, zato naša država od 10. avgusta lani ne podeljuje več statusa začasnega begunca, čeprav ti še naprej prihajajo.

■ **LJUBLJANA** – Na uradnem obisku v Republiki Sloveniji se je mudil posebni odposlanec ministrstva za zunanje zadeve Nigerije Ezekiel G. Dimka. Ob tej priložnosti je izročil noto o priznanju Republike Slovenije (7. 1. 1993). Pojasnil je tudi stališče Nigerije do dogajanj na tleh nekdanje Jugoslavije.

■ **LJUBLJANA** – Srečale so se slovenske mladinske organizacije, ki so članice mladinskega sveta Slovenije. Srečanje je bilo namenjeno domačim in tujim prostovoljcem, ki so se predvsem ukvarjali s prostočasnimi dejavnostmi begunskih otrok in mladostnikov.

■ **LJUBLJANA** – Parafirana sta sporazuma o ukinitvi vizumov in prevzemu oseb med Republiko Slovenijo in Republiko Francijo. Tako so uspešno končana dvodnevna pogajanja med delegacijama obeh držav.

■ **MARIBOR** – Videti je, da želimo Slovenci iz svojega zgodovinskega spomina čimprej izbrisati čas, ko smo bili del Jugoslavije. Toda sedmih skupnih desetletij ni mogoče pozabiti, zato jih je potrebno ustrezno zgodovinsko proučiti in ovrednotiti. Tako je predložil dr. Janko Pleterski kot uvodničar znanstvenega simpozija »Jugoslavija – zgodovinska nujna ali zgodovinska zmotna«.

■ **LJUBLJANA** – Dr. Janez Drnovšek je sestavil novo vlado. Večino ministrskih sedežev so dobile tri najmočnejše parlamentarne stranke: liberalni in krščanski demokrati ter Združena lista.

■ **LJUBLJANA** – Tu je bilo 3. letno zasedanje Svetovnega slovenskega kongresa – konference za Slovenijo. Udeleženci so sprejeli statut, v katerem je znova poudarjeno, da je Svetovni slovenski kongres avtonomna in nestrankarska organizacija, ki združuje Slovence po vsem svetu. Žal je konferenca po sedmih urah dela postala nesklepčna. Tako niso mogli izvoliti novega 30-članskega sveta.

PO SVETU

■ **JERUZALEM** – Izraelski parlament je po dolgoletni prepovedi legaliziral stike s Palestinsko osvobodilno organizacijo. Za legalizacijo je glasovalo 39. proti pa je bilo 20 članov parlamenta. Palestinski predstavniki so ugodno ocenili omenjeni sklep in poudarili, da je to vsekakor pozitiven korak, saj z bojkoti in zavračanjem pogovorov ni mogoče doseči ničesar.

■ **WASHINGTON** – 20. januarja so slovesno ustoličili novega predsednika ZDA Billa Clintona. Za ustoličenje 42. ameriškega predsednika so organizatorji sprejeli izredne varnostne ukrepe, saj je za varnost skrbelo več kot 6 tisoč policistov. Clinton in Bush sta slovesni obred začela s tradicionalnim srečanjem v Beli hiši, zatem pa je sledila prisega in Clintonov inavguracijski govor.

■ **PRAGA** – Nekdanji predsednik Češke in Slovaške federacije Vaclav Havel je uradni kandidat za predsednika nove Republike Češke. Za njegovo kandidaturo se je izrekla konservativna vladna koalicija, ki ima v praškem parlamentu skoraj dvotretjinsko večino.

■ **NEW YORK** – Generalna skupščina OZN je medse sprejela dve novi članici, in sicer Republiko Češko in Republiko Slovaško. V OZN je tako 180 držav članic.

■ **MOGADIŠ** – Somalsko glavno mesto so zapustile prve enote OZN, ki so bile v tej afriški državi v okviru vojaško-človekoljubne operacije. Iz Mogadiša je odšlo čez 1100 marincev.

■ **BRUSELJ** – Razmere na tleh nekdanje Jugoslavije so bile teme zasedanja obrambne skupine Zahodnoevropske unije. Na srečanju niso izključili možnosti začetka samostojne vojaške operacije, če OZN ne bo izglasovala ustrezne resolucije. V taki operaciji naj bi sodelovale tudi kopenske sile, pri čemer razmišljajo predvsem o zaščiti določeni območij v nekdanji Jugoslaviji.

■ **WASHINGTON** – ZDA so sklenile poostri ukrepe proti Srbiji in Črni gori. To pomeni, da so odpravili dosedanje izjeme v okviru že sprejetih ukrepov. Tako je poslej prepovedana vsaka transakcija med ZDA in njenimi državljani ter Beogradom in Podgorico.

■ **SARAJEVO** – Poslanci skupščine Republike srbske v BiH-u so na Palah pri Sarajevu sprejeli mirovni načrt o prihodnji ustavi ureditvi BiH-a. Za sprejetje predloga je glasovalo skoraj tri četrtine poslancev, česar niso pričakovali niti največji optimisti.

■ **STRASBOURG** – Evropski parlament je pozval OZN, naj predvidi vojaške in druge ustrezne ukrepe, če srbska stran tudi v prihodnje ne bo spoštovala resolucij OZN. Poslanci so podprli tudi vsa prizadevanja za mirno rešitev sporov v BiH-u. Evropsko skupnost in njene članice pa so pozvali, naj zagotovijo dosledno spoštovanje ukrepov proti Srbiji in Črni gori.

■ **BEograd** – Nadaljevanje ženevskih pogajanj je na prelomni točki. Šele zdaj se bo pokazalo, ali bo BiH res dosegla mir ali pa se bo vojna še bolj razplamtela. Treba je delati hitro. Takšno je sporočilo pogovora italijanskega zunanjega ministra Emilia Colomba s predsednikom ZRJ-a Dobrico Čosićem in srbskim predsednikom Slobodanom Miloševićem. Obiskal je tudi Sarajevo in se seznanil z razmerami v BiH-u.

■ **KABUL** – Uporniški mudžahidi so z granatami obstreljevali južni del Kabula. V napadu je bilo več ljudi ubitih. Številna poslopja v mestu so porušena ali huje poškodovana. Ljudje pa so v paniki zapuščali domove in s seboj nosili najnujnejše.

■ **MINSK** – V glavnem mestu Belorusije je bil sestanek voditeljev članic Skupnosti neodvisnih držav. Voditelji 10 držav so skušali zgladiti spore glede prihodnosti in se dogovorili o nadzoru nad jedrsko oborožitvijo nekdanje Sovjetske zveze.

■ **BAGDAD** – Irak je sporočil, da bo kljub ameriškim napadom na območju prepovedi letenja severno od 36. vzporednika in južno od 32. spoštoval premirje, ki ga je enostransko razglasil. Iraško zunanje ministrstvo je hkrati zanimalo sporočilo ameriškega obrambnega ministrstva, češ da je iraška protiletalska obramba streljala na tri ameriška letala. To je bil povod za novi napad ameriških letal na iraške vojaške cilje.

■ **ŽENEVA** – Z ločenimi srečanjmi sopsedujočih mirovne konference o nekdanji Jugoslaviji, s predstavniki vseh vpletenih strani v vojno v BiH-u, se je nadaljeval sestanek. V nedeljo popoldne pa so razpravljali o mejah med 10 pokrajinami prihodnje BiH-u.

Norik – naša država?

Po mnenju analitikov je samo v nekdanji Sovjetski zvezi 175 nacionalnosti, ki hočejo imeti svojo državo. Vse je napadel virus nacionalnega fundamentalizma, je izjavil nek moskovski politolog. Na svetu je danes 190 držav, to je štirikrat toliko kot na začetku tega stoletja. Samo 1991. jih je nastalo 21. Generalni sekretar Združenih narodov Butro Butros Gali govori o svetu, ki bo kmalu razpadel na 400 bolehnih držav in obsoja »mikronacionalizem«.

Legenda:					
1	Irska	25	Severno Porenje	50	Navarra-Aragon
2	Norveška	26	Thuringen	51	Katalonija
3	Svedska	27	Rensko-mozelsko	52	Valencija
4	Finska	28	Fransko	53	Andaluzija
5	Danska	29	Bavarsko	54	Portugalska
6	Škotska	30	Baden-Wurtemberg	55	Švica
7	Irska	31	Posensko	56	Piemont
8	Severna Umbrija	32	Slezija	57	Lombardija
9	Lancaster	33	Danzig	58	Venecija
10	Wales	34	Varšava	59	Toskana
11	Mercia	35	Galicija	60	Umbrija
12	Vzhodna Anglija	36	Česka	61	Apulija
13	Essex	37	Moravska	62	Neapelj
14	Wessex	38	Slovaška	63	Sicilija
15	Keni	39	Avstrija	64	Madžarska
16	Holandija-Zelandska	40	Norikum	65	Irvaska
17	Zelandska	41	Pikardija-Normandija	66	Bosna in Hercegovina
18	Flandrija	42	Ile-de-France	67	Srbija
19	Hennegau	43	Burgundija	68	Albanija
20	Schleswig-Holstein	44	Neustrija	69	Transilvanija
21	Hannover	45	Akvitanija	70	Moldavija
22	Brandenburg	46	Auvergne	71	Valaška
23	Saska	47	Provence	72	Bolgarija
24	Vestfalija	48	Galicija-Austurija	73	Skopje
		49	Kadnija	74	Grčija

SSM

Madžarska; meka za tuje investitorje

Pred nekaj tedni objavljena ekonomska študija z naslovom »East European Investment Survey 1992« nam daje vedeti, da Madžari nimajo strahu pred navalom tujega kapitala v svojo deželo. Od vseh vzhodnoevropskih držav bi naj tako največji delež tujega kapitala pritegnili prebivalci »puszta«, ki so si zadali za cilj, da bodo do leta 1995 pritegnili v deželo okrog 10 milijard USD, kar bo predstavljalo 15- do 16-odstoten delež tujega kapitala v madžarskem gospodarstvu.

Trenutno znaša delež tujega kapitala v gospodarstvu naše severovzhodne sosedice 8 odstotkov, pri čemer je bilo samo v letošnjem letu ustanovljenih kar 2400 mešanih podjetij (joint ventures), kar je vrednostno predstavljalo 1,03 milijarde USD. Vsega skupaj je bilo do sedaj ustanovljenih 13450 mešanih podjetij, kjer delež tujega kapitala predstavlja 4,18 milijard USD. Po podatkih trgovinskega predstavnika Madžarske na Dunaju imajo tuji investitorji pri okrog 15 odstotkov mešanih podjetij celo 100-odstotni lastninski delež.

Največji delež tujih investicij odpade na predelovalno industrijo (61 odstotkov), sledijo trgovina (14 odstotkov), storitve (15 odstotkov) in finančni sektor (10 odstotkov). Po obsegu investicij so najpomembnejši madžarski partner ZDA, ki so v madžarskem gospodarstvu udeležene z 900 milijoni ameriških dolarjev. Na drugem mestu je ZRN z 500 milijoni in na tretjem Avstrija s 400 milijoni ameriških dolarjev.

Avstrijsko gospodarstvo je močno zastopano predvsem v gradbeništvu in gradbeni in-

dustriji. Gradbena podjetja naše severne sosedice, ki jih na Madžarskem najpogosteje srečujemo, so med drugim Bramac, Wienerberger, Bau-Holding in Hamberger. Kakor z gradbeništvom pa držijo tudi podjetja s področja živilske industrije (Agrana, Mautner Markhof, Unilever Osterreich in Brau AG), papirne industrije (Prinzhorn-Gruppe) in trgovine (Julius Meindl, Kleider Bauer).

Od multinacionalk so na Madžarskem že prisotne General Motors, Ford in Suzuki iz avtomobilske industrije. Shell, BP in OMV iz industrije predelave nafte. Potem je tukaj zastopan še Philip Morris kakor tudi Nestle in United Biscuits iz prehranske industrije.

Kot priznavajo Madžari sami, predstavlja največji razlog za sorazmerno obsežna tuja vlaganja v madžarsko gospodarstvo želja tujih podjetij po zagotavljanju čim večjega tržnega deleža. Madžari se tudi zavedajo, da jim poleg politične ravno gospodarska odprtost zagotavlja vodilno vlogo v normalizaciji vzhodnoevropskih gospodarstev, ki je pogoj za uspešno pot v Evropo.

Andrej Horvat

Na svetu je vsega skupaj, po izračunih etnologov in politologov, 3500 ljudstev, rodovnih skupnosti in plemen, ki se imajo za narode. Po načelu o samoodločbi narodov, ki ga je po koncu prve svetovne vojne razglasil takratni ameriški predsednik Woodrow Wilson kot temeljno načelo novega svetovnega reda, imajo vsa ta ljudstva pravico zahtevati priznanje svoje nacionalne samostojnosti.

Nemški socialdemokrat in teoretik Peter Glotz govori celo o 7000 jezikovnih in etničnih skupinah, ki so zmožne same sebe razumeti kot narod.

Brž ko nastenejo nove države in državnice, se začnejo etnični spopadi. Ponekod med manjšinami znotraj nove države, med manjšinskimi in večinskimi ljudstvom oziroma narodom, ponekod pa tudi med sosednjimi državami.

Kaj storiti? Preprečevati nastajanje novih držav? S tem se tlači načelo o samoodločbi. Pošiljati med sprte strani vojake Združenih narodov? To stane. Zaleže pa tudi ne, kakor vidimo v Bosni.

Najbolj zanimivo in morda edino utemeljeno rešitev je nakazal nizozemski pivovar Alfred Henry Heineken. Človeštvo hoče rešiti nadležnega nacionalizma tako, da bi ga »razdelil«. Za primer daje vizijo, ki sta jo za Evropo zasno-

vala avstrijski filozof Leopold Kohr in britanski zgodovinar Cyril Northcote Parkinson. Pomenila sta jo »Eurotopia«.

Evropa naj se najprej zdrži, potem pa se nacionalne države preprosto odpravijo, ustanovi pa se nadregionalne zveze. Heineken predlaga, naj Evropa razdeli na 75 preglednih regij z visoko stopnjo mporavnosti. Samo Islamske, skandinavski države, Švica, Portugalska, Grčija, Bolgarija in Madžarska naj bi ostale s nacionalne enote, ker nimajo veliko več kot 10 milijonov prebivalcev. Kar je precej manj kot to število, naj bi bilo že slabše.

Slovenija bi po tej razdelitvi spadala v Norikum – skupno z delom Avstrije, ki bi razpadla na alpski in donavski del. Čeprav je mogoče razbrati, da v Norikum prišla celotna Slovenija, tudi njen prekmurški del. Torej bi spet prišli v alpski državo. Potem je že bolje tako kot je.

Se nekaj zanimivosti. Heineken predvideva nadaljnji obstoj BiH-a, vendar najbrž kot tonizirane. Makedonija bo samostojna, imenovala se bo Skopje. Kosovo se bo združilo z Albanijo, Srbija in Črna Gora bosta ena država (!). Čeprav razdeljeni bosta po njegovi viziji Nemčija in Velika Britanija. Zanimivo je, da se danes zelo centralizirana Francija ne bi, kot odziv na zdajšnjo centralizacijo, preveč razdelila.

Z Dunaja piše

Molitveni žur na Dunaju

»Po obdobju sovraštva in nezaupanja mora v Evropi nastopiti obdobje pomiritev in zaupanja med ljudmi«, pravi brat Roger Schutz ustanovitelj in vodja teizejske ekumenske skupnosti. V namen je teizejska redovniška skupnost na Dunaj povabila okrog 105.000 mladih romarjev iz vse Evrope, med katerimi je kar polovica vernih »priromala« iz dežel vzhodne Evrope. Čeprav je 1200 avtobusov – od tega 52 iz Slovenije – delno razbremenilo železnico, pa je za sprejem tolikšnega števila dodatnih ponikov avstrijska železnica morala okrečiti svoje prometne povezave z kar 32 vlakovi in 45. dodatnimi vagoni.

Največje versko srečanje od obiska papeža na Dunaju je ključni dodatni angažiranosti mestni oblasti poskrbelo za obilico zastojev na podzemni in nadzemni železnici ter ob vseh drugih žurih v teizejskih dneh povzročilo sicer zelo disciplinirano, vendar ravno »kontemplativno« vzdruženje na dunajskih ulicah. Vsakodnevno meditiranje po skupinah ter potem še skupaj v dvoranah dunajskega sejemskega razstavišča je torej povzročalo pravo preseljevanje tisočev, katerih potpežljivo čakanje na mrazu pred vhodom v podzemno železnico je še dodatno poskrbelo za zbljevanje med mladimi predstavniki najrazličnejših evropskih narodov.

Da ima vsakolemi molitveni žur – tokrat že 15. zapovrstje – bogato tradicijo meditiranja na naslov trajnih evangelijskih tem, kot sta posameznikova duhovna prenova in ljubezen do bližnjega, je nesporno. Vendar pa teizejski braje vedno znova ob takšnih srečanjih dokazujejo tudi svoj dar za tehnično izvedbo prenočitve sto tisočih mladih »nahrbinikarjev«; in to v času, ko se v vsakem evropskem mestu tako ali tako kar tare turistov. Pripadniki župnijskih skupnosti Dunaja in bližnje okolice so odprli vrata šolskih učilnic, telovadnic in po potrebi tudi lastnih domov. »Dunajski kvadratna metra na toplem za mladega gosta«, je bil slogan, ki je posredoval streho nad glavo deset tisočim. In tako je tudi prav.

Vendar je tukaj poleg že naštetih, nedvomno pozitivnih vidikov srečevanja in druženja mladih Evrope, njihovih molitev za mir in spravo na zemlji ter podobnih meditiranj, potrebno zajeti tudi vidik romarstva v ahrimanično-materialistični dobi svetovne yuppizacije, New age-a ter identifikacije z idoli iz sveta video spotov MTV-u.

Frere Roger Louis Schutz-Marsauche, 77-letni prvotno evangelistični pastor, ob ustanavljanju ekumenske redovniške skupnosti v južnofrancoskem mestu Taije daljnega 1940. leta, najverjetneje racional, da bo njegova bratovščina imela tolikšen uspeh. Karizma brata Rogera je nedvomno eden od važnih faktorjev vsakoletnega noveletema romarskega turizma evropske verske mladine. Ostalo pa poskrbijo kulturno-umetniški znamenitosti evropskega mesta, prednovoletemo nabite in na silvesterske turiste navzgor naravnane cene, kar je na Dunaju še posebej povezano ravno z okrajem, kjer so letošnje meditacije potekale.

Ze dan po odhodu desetisočev mladih vernikov iz cesarskega mesta so namreč dunajski trgovci s tudi do 50%-mi znižanji sezono ponovoletnih razprodaj. Tokrat baje zaradi slabega novoletema izkupička celo predčasno.

Vendar pustimo to. Ze pred časom, ko je Nietzsche vzklikal »Bog je mrtev!« in nedolgo za tem ugotovil, da če je Bog mrtev, potem je mrtev tudi človek, se je človek spraveval o poslanstvu človeka, ki ga je Bog ustvaril po svoji podobi. To vprašanje v okviru vesoljne Cerkve zopet pridobilo na pomembnosti ravno v času, ko večanje materialne blaginje prazni cerkvene klopi širijo po industrijsko razvitem zahodnem svetu.

Tudi sodobna cerkev rabi nove preroke za nove generacije vernikov. In ljudje jim očito še zmerom radi prisluhnejo.

ANDREJ HORVAT

Na tridnevem zasedanju državnega zbora izvolili novo vlado

Vlada z večinsko podporo

Če bodo poslanci državnega zbora nadaljevali delo s takšno zavzetostjo in hitrostjo kot na minuli tridnevni seji v začetku tega tedna, potem jim verjetno ob koncu mandata ne bo ostalo toliko nesprejetih zakonov kot poslancem, ki so to funkcijo upravljali v prejšnjem mandatu. Sicer pa je pri tem potrebno poudariti, da je delovanje državnega zbora tudi nekoliko lažje in poenostavljeno, saj se poslanci ne ukvarjajo z medzborovskim usklajevanjem, ki je bilo tako značilno za prejšnjo slovensko skupščino, ki so jo sestavljali trije zbori.

Na drugem januarjem zasedanju, bila pa je to že tretja seja državnega zbora, so imeli na dnevnem redu celo vrsto zakonov, s katerimi so se ukvarjali že poslanci v prejšnjem mandatu, v ospredju zanimanja poslancev in javnosti pa je bila prav gotovo izvolitev nove slovenske vlade. Potem, ko so na prvem januarjem zasedanju sprejeli zakon o vladi in določili število ministrstev in so se ministrski kandidati predstavili pred ustreznimi komisijami, izvolitvijo takorekoč ni bilo nobenih zapletov. Po petkovih predstavitvah pred komisijami je bilo največ ugovorov o tem, ali bo predsednik dr. Janez Drnovšek umaknil kandidaturu Janeza Janša za obrambnega ministra, vendar dr. Drnovšek od svoje odločitve ni odstopil. Pred samim glasovanjem tudi ni bilo posebne razprave o predlaganih ministrskih kandidatih, pomisleke je izrekel le poslanec Zdržene liste dr. Ciril Ribičič.

ki je zatrdil, da bodo poslanci njegove stranke sicer enotno podprli predlagane kandidate za ministre, pa čeprav predsednik dr. Drnovšek ni upošteval nekaterih njihovih pripomb. Pomisleke imajo predvsem o obrambnem ministru Janezu Janši, ki po njihovem mnenju na predstavitvi ni dal dovolj prepričljivih zagotovil, da se ne bodo ponovile napake iz preteklosti. Ker pa se je o ministrskih glasovalo v paketu, je bilo pričakovano, da bo lista dobila večinsko podporo.

Glasovanja, ki je bilo tajno, se je udeležilo 86 poslancev, za listo jih je glasovalo 60, 1 glas pa je bil neveljaven. Slovenija je tako v ponedeljek dobila novo vlado, ki jo poleg predsednika sestavlja 15 ministrov, možnost, da bi predlagal še dva ministra brez listnice (kar zakon o vladi omogoča) pa dr. Janez Drnovšek tokrat ni izkoristil in to možnost prepušča morda za kdaj drugič. V novi vladi je poleg devetih

dosedanjih ministrov šest novih, ministrski stolčki pa so razdeljeni takole: Jožica Puhar (ZL), ministrica za delo, družino in socialne zadeve, dr. Davorin Kračun (LDS), minister za ekonomske odnose in razvoj, Mitja Gaspari (LDS) minister za finance, dr. Maks Tajnikar (ZL), minister za gospodarske dejavnosti, dr. Jože Osterc (SKD), minister za kmetijstvo in gozdarstvo, Sergij Pelhan (ZL), minister za kulturo, Ivo Bizjak (SKD), minister za notranje zadeve, Janez Janša (SDSS), minister za obrambo, Miha Jazbinšek (LDS), minister za okolje in prostor, Miha Kozinc (LDS), minister za pravosodje, Igor Umek (SKD), minister za promet in zveze, dr. Slavko Gaber (LDS), minister za šolstvo in šport, dr. Božidar Voljč (Zeleni), minister za zdravstvo, dr. Rado Bohinc (ZL), minister za znanost in tehnologijo in Lojze Pe-

terle (SKD), minister za zunanje zadeve in podpredsednik vlade.

Izid glasovanja za novo vlado kaže, da je predsednik preudarno izbral ministre, saj je volilni izid veliko prepričljivejši, kot ga je dobil za svojo izvolitev. Po eni strani tak izid tudi ne preseneča, saj vlado sestavljajo ministri iz petih strank. Slovenija pa je tako dobila levodesnosredinsko vlado, ki ji zagotavlja večinsko podporo v parlamentu. Pričakovati je torej manj blokad za sprejemanje vladnih predlogov v parlamentu, ni pa še to zagotovilo, da do nekaterih blokad ne bo prihajalo. Ob stanju, ki je v Sloveniji, bo vlada morala sprejemati in predlagati tudi ukrepe, s katerimi bo izgubljala priljubljenost, poslanci pa v državnem zboru ne zastopajo zgolj interesov svojih političnih strank pač pa tudi interese različnih slojev prebivalstva.

Potem, ko so dva podpredsednika državnega zbora izvolili že na prvi seji, so poslanci včeraj volili še tretjega podpredsednika. Za to funkcijo so kandidirali Vitodrag Pukl, Tone Peršak in Metka Karner Lukač.

V prvem krogu naveden od kandidatov ni dobil potrebne večine. V drugi krog sta se uvrstila Tone Peršak (35 glasov) in Metka Karner Lukač (33 glasov).

Manj za zdravstvo

Potem, ko so opravili volitve ministrov, so se poslanci državnega zbora lotili obsežnega dnevnega reda, ki je že v sklopu predvidel 25 točk, ob sprejemanju pa so ga še razširili. Tako so podprli pobudo dr. Franca Zagožna iz Slovenske ljudske stranke, da razpravlja o predlogu zakona o spremembi zakona o lastniškem preoblikovanju podjetij, s to spremembo pa naj bi čas predlaganja revizij t.i. divjih privatizacij podaljšali za dve do štiri mesece. Ni pa bila sprejeta pobuda istega poslanca in še nekaterih drugih, da državni zbor razpravlja tudi o aktualni problematiki v kmetijstvu. V mislih so imeli predvsem zaščitno politiko pri uvozu nekaterih kmetijskih proizvodov, s katero vlada odlaša, to pa nakazuje na to, da tudi v novem državnem zboru večina poslancev ni ravno naklonjena domačemu kmetijstvu.

Razpravo o skorajda vseh predlaganih zakonih so s številnimi amandmaji končali že prvi dan zasedanja, o njih pa so se odločali v torek. Začasni poslovnik o delu državnega zbora določa, da poslanci po končani razpravi točko dnevnega reda prekinijo, o njih pa se odločajo popoldne ob šestih. O vseh opravljenih točkah dnevnega reda prvega in drugega dne zasedanja so se tokrat odločali v torek, nekaj odločitev pa jim je ostalo še za včeraj.

Spremembe in dopolnitve zakona o davkih občanov se med drugim nanašajo na odpravo posledic, ki jih pušča stanovanjski za-

kon, nekaj zakonov ureja obveznosti podjetij, ki so družbeni kapital prenesla na Sklad Republike Slovenije za razvoj, nekateri zakoni pa se navezujejo tudi na Zakon o lastniškem preoblikovanju podjetij. Tako so sprejeli zakon o Agenciji Republike Slovenije za prestrukturiranje in privatizacijo podjetij, zakon o Skladu Republike Slovenije za razvoj, zakon o Slovenskem odškodninskem skladu, zakon o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov, ter zakon o spremembah zakona o zadrugah.

Posebna pozornost je veljala zakonu o spremembah zakona o financiranju javne porabe, saj z njim

želijo zavezati nekontrolirano zadolževanje nekaterih občin, največ nasprotujočih si mnenj pa je bilo pri spremembah zakona o prispevkih za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno varstvo in zaposlovanje. Predlogi v bistvu ne posegajo v spremembo obremenitev na področju gospodarstva, saj se ob povišanju prispevnih stopenj za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter za zaposlovanje znižuje prispevek za zdravstveno zavarovanje. Predlagano zvišanje prispevnih stopenj za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter za zaposlovanje so poslanci podprli brez bistvenih pomislekov, saj takšno odločitev narekuje povečanje števila upokojencev in brezposelnih, bilo pa je več polemik o predlaganih nižjih prispevnih stopnjah za zdravstveno zavarovanje. Znižanje teh stopenj je predlagal Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, saj se mu je v letu 1992 nabralo skoraj 13 milijard tolarjev tekočih presežkov in z zmanjšanimi prispevnimi stopnjami lahko v letu 1993 sofinancira nezmanjšani obseg zdravstvenega zavarovanja.

Takšnemu predlogu se je sicer skušala zoperstaviti skupina poslancev

iz vrst zdravnikov in še nekaterih, vendar so poslanci navkljub vsemu z večino glasov sprejeli odlok o znižanju prispevnih stopenj. Manj pa bodo za zdravstveno zavarovanje plačevali tudi kmetje, saj se prispevna stopnja od katastrskega dohodka zniža z 22 na 18 odstotkov.

Zakon o poravnavanju obveznosti iz neizplačanih deviznih vlog ureja odnos bank in države oz. prenos terjatev bank do NBJ na Slovenijo ter odnose med banko in občani. Zakon med drugim določa, da mora banka lastniku devizne vloge od 1. januarja 1993 zagotavljati polletno razpolaganje z najmanj eno desetino devizne vloge, vendar najmanj s 1.000 DEM. O zakonu o poslanskih plačah državni zbor do zaključka naše redakcije ni razpravjal, sprejel pa je zakon o plačah sodnikov ustavnega sodišča. Po tem zakonu ima predsednik ustavnega sodišča pravico do plače v višini, ki se določi za predsednika državnega zbora, sodnik ustavnega sodišča je s plačo izenačen s podpredsednikom državnega zbora, sekretar ustavnega sodišča pa z generalnim sekretarjem državnega zbora.

LUDVIK KOVAČ

Polemična razprava na soboškem skupščinskem zasedanju

Med željami in možnostmi

Po polurnem čakaniu so ugotovili, da zbor združenega dela ni sklepčen, zato je odpadla skupna seja vseh treh zborov Skupščine občine Murska Sobota. Skupaj sta zasedala le zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor. Na njem so največ pozornosti namenili osnutku odloka o občinskem proračunu za letošnji. Kot je uvodoma poudaril računovodja Franc Cipot, bodo skupni prihodki znašali več kot milijardo 444 milijonov tolarjev; od tega bodo za tekoče obveznosti razporedili blizu 902 milijona, za naložbe pa nekaj čez 542 milijonov SIT. Ob upoštevanju določil zakona o financiranju javne porabe ostaja letošnji proračun v primerjavi z lanskim skorajda nespremenjen, razen pri izplačilu socialnih pomoči in nadomestil, saj 80 odstotkov teh obveznosti prevzema republiški proračun, 20-odstotni delež pa pripada občini. Ta prevzema dodatno obveznost pri plačah za del zaposlenih v osnovnem šolstvu, in sicer na tistih delovnih mestih, ki jih republika ne priznava v osnovnem programu, ker presegajo dovoljeno raven standarda. V soboški občini je takih delavcev 20. Sicer pa občinski proračun omogoča nadaljevanje gradnje cest, komunalnih in vodovodnih objektov, pa tudi naložb v šolstvu, kulturi, telesni kulturi, zdravstvu in otroškem varstvu.

Zatem se je razvila živahna in polemična razprava, v kateri je skušal skoraj vsak razpravljalec pristaviti svoj piskrček, čeprav je znano, da občinski proračun ni vreča brez dna. Pobuda poslanca DPZ-ja Milana Benkiča, da naj bi bila v zgradbi, kjer sta prodajalni Sajonare in Kemikalij v Slovenski ulici v Murski Soboti, z nova lekarna, torej druga v mestu, ker je zdajšnja očitno že premajhna, je naletela na dokaj jasn odmev. »Dejstvo je, da smo si nekateri že 20 let prizadevali za gradnjo druge lekarnе na več lokacijah, vendar do realizacije ni prišlo. Ugotavljam, da tudi večina čla-

nov sedanje izvršnega sveta daje prednost prodajalnam barv in lakov, ki jih je v središču mesta že 6. Ena od teh je tudi v zgradbi, ki je zgodovinsko in spomeniško zaščitena ter je bila že s sklepom te skupščine namenjena za drugo lekarno. Predlagam, da se Potrošniku odpove enoletna najemna pogodba, prostori pa namenijo za drugo lekarno v Murski Soboti. Najemnina, ki jo dobi občina, pa naj se odstopi Pokrajinskemu muzeju za stroške hranjenja starega lekarniškega pohištva. Tako v letu 1993 ne bo potrebno zagotavljati nikakršnih proračunskih sredstev za lokal. Prav

tako se lahko koncesija za drugo lekarno še vedno podeli zasebniku ali javnemu zavodu. Hkrati sem pripravljen poiskati tudi vlagatelja, pri čemer je treba rešiti še solastništvo.«

Ker je bila izvana podpredsednica JS za družbene dejavnosti Brigita Bavčar, je ta med drugim dejala: »Zelo sem presenečena, ker sem po pooblastilu IS šla nekajkrat po kostanj v žerjavico tudi zanj. Če se magistra Benkič in Kovač ne moreta dogovoriti, je to njuna stvar. Pri tem so netočne formulacije, češ da izvršni svet ni naredil tistega, kar bi moral. Mislim, da je to žongljanje, kajti če se z vso resnostjo ne dogovorimo, se bo ta zadeva nadaljevala na ta način.« Oglasil se je tudi mag. Emerik Zver, za katerega pa vsa zadeva ni sporna. »Želi le prostor, ki ga bo vzel v najem. S tem je obljubil naložbo in zanjo več ne bo zahteval denarja. Zakaj se ne bi s Potrošnikom pošteno pogovorili in mu prikazali potrebe mesta Murska Sobota še po eni lekarni. Svojevrsten problem na terenu pa so majhne lekarnice, saj jih večina ambulantan nima. Zato naj bi povsod imeli priročno lekarno.« Oba zborata naposled soboški vladi naložila, da se s trgovskim podjetjem Potrošnik čimprej dogo-

vori o namembnosti omenjenih prostorov v Slovenski ulici.

Poleg tega so sklenili, da se bo telovadnica k Osnovni šoli Fokovci gradila le, če bo polovico potrebnega zneska zagotovila država. Hkrati mora vlada do naslednje parlamentarne seje pripraviti razpravo o naložbah v zdravstvu in o zdravstveni politiki nasploh. Izvršni svet naj bi sklical sestanek s predstavniki krajevnih skupnosti, da bi ti laže odločali o predlogu občinskega proračuna. Proučili naj bi tudi možnost, kako bi iz republiških virov zagotovili denar za obnovo druge osemletke v Murski Soboti. Predvsem zato, ker to šolo obiskujejo tudi učenci z demografsko ogroženih območij, kot sta Krog in Satahovci.

V nadaljevanju skupnega zasedanja je bil govor še o srednjeročnem programu naložb v osnovnem šolstvu, kjer so se odločili, da zaenkrat gradiva zaradi številnih pripomb ne sprejmejo. IS pa naj bi proučil dodatne predloge, zlasti glede neznosnih razmer v OŠ Šalovci in možnostih gradnje manjkajočih učilnic na Tišini. Podobno usodo je v zboru KS doživel tudi srednjeročni program obnove občinskih cest, medtem pa je postal DPZ ne-sklepen.

MILAN JERŠE

POD DROBNOGLEDOM

Vrednote in nestrpnosti

Vse ideologije tega sveta so se poskušale obdržati in utrditi z zagovarjanjem vrednot, včasih tudi takšnih, ki naj bi koristile samo privrženecem posameznih ideologij. In nobeni ideologiji doslej ni uspelo, da ne bi »proizvajala« tudi grešnikov, deviantov, asocialnih in drugih neprijetnih sopotnikov v času, prostoru in družbi. Takšne potem vsaka dežurna oblast najraje vesi na kljuko in obešalnike svojih nasprotnikov. To se dela v interesu lastnega očiščevanja in potrjevanja. V tem spoznanju so tudi klince modrosti o tem, da politika jutranjo zarjo vedno pričaka nedolžna.

Z različnimi stopnjami intenzivnosti teh pojavov se srečujemo tudi na časovni ravni. Pred dnevi je bilo slišati nekoga, ki je primerjal naš čas s koncem tridesetletne vojne v prvi polovici 17. stoletja. Kakšna primerjava! Takrat so se porušili vsi vrednostni sistemi. Nastajale so prav čudne verske sekte, po Evropi so se klatile roparske skupine od vojn poživiljenih in odsluženih najemniških vojakov, prav tako od vojn obubožanih kmetov. Mnogi duhovniki so se odpovedali svojemu poslanstvu ali pa niso upoštevali celibata. Predstavljali pa so v tisti časih visok odstotek izobražencev. Evropa je bila, vsaj kar velja moralne vrednote, na psu.

Danes imamo Grubeliče in podobne falote, ki skubejo naivno, a pošteno ljudstvo, država pa pri tem dviga roke, ker da še ni dogradila pravnega reda. Postavila je samo gradbeno barako, jo pokrila, da »predstavnikov ljudstva« ne bi zeblo in da ne bi bili mokri. Uspelo ji je še namestiti žlebove, da v cisterno pritekajo davki državljanov. Potem je prek strankarskih megafonov začela razglašati svoje vse-skozi poštene namene in slabe namene nasprotnikov, v časopisih pa je vedno več sporočil o krajah, tudi takih, ki so jim vzrok najbrž tudi hude življenjske stiske. Kakšen goreč-než že ve, na katero kljuko je treba vse to obesiti. V takšnem resničnem, pa tudi navideznem propadanju vrednot se človek počuti kot neizkušen vrvohelec.

Slovenci imamo sedaj svojo državo. Suvereno in demokratično kot radi rečemo. Naredili so nam jo tisti, ki so starem niso več mogli ali znali naprej. Če smo tako postali samostojen subjekt tudi v odločanju o mednarodnih zadevah, potem to od nas marsikaj zahteva. Predvsem pa najbrž večjo mero strpnosti, čeprav je to maža, s katero se ne bi radi mazali predvsem tisti, ki so ostali brez dela. Sicer pa niti ne gre za takšno sorto strpnosti ali nestrpnosti. Samo z dvema primeroma se da zadeva dovolj pojasniti. Ob razpadu Avstro-Ogrske je šestmilijonski Avstriji ostal poldrugmilijonski Dunaj, prvi Wasserkopf v novih razmerah. In še ta nesreča – bi rekli mi – okoli 30 odstotkov prebivalcev je bilo Čehov, potem toliko in toliko odstotkov Slovačev, Madžarov, Poljakov in drugih. Tudi Slovencev. In Avstrijci si niso omislili nobene Kolpe. Dunaj je že dolgo ena od zveznih dežel. Dunajčan se razlikuje od Tirolca, katerega je pomagala narediti tudi sosednja Bavarska... Nemčija je morala najprej preživeti absurd rasizma: potomstvo, ki ga je zaplodila zavezniška vojska. Danes tako Nemčija kot nekatere druge dežele vabijo temnopolte... Slovenci ob tem ugotavljamo, da nas bo čez 200 let konec. Tista Peterletova vabila v posteljo so seveda folklor.

Če vse to skupaj damo malce pod drobnogled, potem vidimo, da so referendumu ploskali le naivneži. Tisti, ki so znali vsaj nekoliko analitično misliti, so se zamislili, kajti vedeli so, da so se odločili za pot, ki ne bo lahka in enostavna. Prav zaradi tega bi morali tudi sedaj vsakikrat vsaj trikrat premisliti, preden se odločimo za nestrpnost v vseh pojavnih oblikah. Bodimo prepričani, da je je precej tudi zavoljo naše malomeščanske samogoltnosti.

J. M.

Mlinopek obogatil svojo dejavnost z novim lokalom na Kocljevi ulici

Zlati klas v Soboti

22. januarja se je na Kocljevi ulici v Murski Soboti zbrala zares velika množica ljudi. Pritegnilo jih je obvestilo, da bodo odprli nov lokal Mlinopeka, kakršnega doslej v Murski Soboti še ni bilo. V njem bodo poleg domačih specialitet iz moke prodajali tudi prvovrstne svetovne slaščice. Žal si ob odprtju niso mogli ogledati tudi notranjosti lokala, saj je bil tega dne lokal rezerviral za »goste«.

Vodstvo Mlinopeka je v nasprotju z drugimi v pomurski živilski industriji dovolj zgodaj spoznalo, da jim grozi, da bodo postali zgolj posredniki med rezervatom za pridelavo hrane in živilskopredelovalno industrijo v velikih mestih. Vrsto let so bili v okviru Intesa, 1990. leta pa so se osamosvojili kot Mlinopek; danes lahko njihovi silosi dnevno sprejmejo tudi po 1500 ton pšenice. Njihova pekarna se ni zadovoljila s peko zgolj osnovnih vrst kruha in peciva; vedno novi in zahtevnejši izdelki, prilagojeni okusu kupcev, in skupna naložba s Potrošnikom v pekarnico v »Sopingu« jih dvigajo nad povprečne pekarnice. Direktor Mlinopeka Karel Pojbič je ob otvoritvi Zlatega klasa povedal, da se jim je uresničila dolgoletna želja, da bi ob zgraditvi osnovnih zmogljivosti ponudili svojim kupcem v lastnih lokalih še kaj več – pecivo na evropski ravni. Na 130 kvadratnih metrih v zgradbi SKB-ja na Kocljevi v Murski Soboti so svoje prostore dobili pekarna, specializirana trgovina s pekovskimi in slaščičarskimi izdelki in gostinski lokal (okrepčevalnica) s pestro ponudbo malic in prigrizkov. Zlati klas jih je stal 60 milijonov tolarjev, načrte pa je izdelal Ignac Dugar.

BERNARDA B. PEČEK

Milijoni za medicinsko opremo

V Ljubljani so na upravnem odboru Zavoda za zdravstveno zavarovanje delili denar, posojila za nedokončane naložbe in iztrošeno opremo. Za posojila so ugodni pogoji in trije zdravstveni zavodi, ki so se prijavili, so denar tudi dobili, Univerzitetni klinični center 300 milijonov tolarjev, Soča 330 in Ptuj 120 milijonov tolarjev.

Zakaj na upravni odbor republiškega zdravstvenega zavoda ni romala nobena vloga za pridobitev posojila iz pomurskih zdravstvenih hiš, ko se vendar z medicinsko opremo ne morejo pohvaliti? Direktor zdravstvene zavarovalnice Franc Košir je namreč izjavil, da so bili o denarju, ki je na voljo za nedokončane naložbe in nakup medicinske opreme, obveščeni vsi zdravstveni zavodi.

»Za to posojilo ni bilo razpisa in ni res, da bi o njem bili obveščeni vsi zdravstveni zavodi. Mi tega obvestila nismo dobili. Prav tako o tem denarju ni vedela naša območna enota zdravstvenega zavoda.« je dejal v.d. direktorja Pomurskega zdravstvenega zavoda Štefan Vučak.

Potemtakem so imeli nekateri zdravstveni zavodi pri delitvi posojila prednost, saj so zanj vedeli in so na odbor pravočasno naslovili vlogo in soglasje zdravstvenega ministrstva.

Toda po tem, ko je direktor republiškega zdravstvenega zavoda potrdil, da bodo oposojilo še delili, so s Pomurskega zdravstvenega zavoda v Ljubljano takoj poslali vlogo. Seja upravnega odbora je bila sklicana za torek.

»Zaposlili smo za 180 milijonov, vprašanje pa je, koliko nam bodo odobrili. Denar bi potrebovali za nakup rentgenov, za večjega in manjšega premičnega, ki bi bil v mavčarni. Oba rentgena bi bila za bolnišnico.«

Pomurski zdravstveni zavod za nakup medicinske opreme ni najel nobenih posojil, za posodobitev medicinske opreme pa bi sedaj potrebovali vsaj 200 milijonov tolarjev. Po oceni Štefana Vučaka bi se bolnišnica lahko zadolžila do te mere, da bi letno odplačevali 25 milijonov.

»Seveda pa računamo tudi na sredstva ustanovitelja ne glede na to, če to posojilo, za katerega smo zaprosili, tudi dobimo. Moram reči, da se tega zavedajo tudi na zdravstvenem ministrstvu. Sezname s potrebno opremo pa smo poslali tudi občinam, ki so ustanoviteljice zdravstvenih domov, koliko pa bo v proračunih za to denarja, pa je seveda vprašanje.« je dejal Štefan Vučak.

Dr. Božidar Voljč, ki bo obdržal ministrsko mesto tudi v novi vladi, je v telefonskem pogovoru povedal, da so naredili popis medicinske opreme z namenom, da jo bodo obnovili. Prva naloga ministrstva je bila poplačilo izgub zdravstvenih zavodov, kar so že uresničili, sedaj se pa bodo lotili opremljanja, je povedal minister Voljč, in dodal, da že zbirajo denar, posojilo pa bodo dobili tudi na tujem. To prednostno nalogo je minister predstavil tudi na svojem nastopu pred poslanci.

MAJDA HORVAT

Gospod Turri

Gospod Turri, italijanski tovarnar, po skoraj pol leta prihaja v Ljubljano. Ker vemo, da v podjetništvu ni prostora za simpatije in čustva, proizvodnje v podjetju Turri-In ne bo spet začel zato, da delavke ne bi ostale na cesti, ampak z namenom in iz prepričanja, da bo tu kljub vsemu zasluzil. V času, ko je imelo podjetje zaprta vrata in ko je bilo večinskemu lastniku podjetja malo mar, ali bo podjetje sploh še kdaj delalo, saj so bili številni pogovori z njim brezuspešni ali pa se jih sploh ni udeležil, smo neuradno izvedeli, da je podjetje z isto proizvodnjo ustanovljaj tudi na Češkem. Toda sedaj izjavlja, da bo direktor podjetja sam in da bo večino časa v podjetju, kar pomeni, da njegovo stalno navzočnost v podjetju in Ljubljani lahko razumemo kot upanje na to, da bo tukaj in z našo delovno silo uspel narediti tak izdelek, ki ga bo lahko dobro prodal na trgu in seveda imel kljub vsemu dobiček.

Podjetje Turri-In, v katerega je veliko denarja za odpiranje novih delovnih mest in usposabljanje delavk vložila tudi država, torej ta teden odpira vrata in z delom naj bi začeli februarja. Gospod Turri bo v podjetje menda pripeljal nove stroje v vrednosti osem milijonov, ki bodo res tudi njegovi. Stroji, ki so že v podjetju, so bili uvoženi na posojilo, jamstvo za odplačevanje posojila zanje pa je dala banka. Tako je torej v tem času, ko je proizvodnja stala, banka najbrž morala poravnati obveznosti za to posojilo. Vsaj s stroji naj bi večinski lastnik tudi jamčil, da s podjetjem misli resno in da bi imeli v primeru ponovnih težav ali zapiranja podjetja s čim plačati obveznosti. Sedaj je bil namreč večinski lastnik povsem »brez zank« in ni prevzemal nobenega tveganja, upniki podjetja pa v primeru likvidacije podjetja niso imeli nobene možnosti, da bi karkoli iztržili. Za to, da bo podjetje Turri-In spet lahko začelo delati, imajo zasluge tudi upniki. Podjetju so namreč odpisali polovico dolga, ki ni majhen. Menda znaša več kot 30 milijonov tolarjev. Polovico neplačane najemnine prostorov pa je odpisalo tudi Mizarstvo, ki si kot solastnik podjetja (tretji solastnik je podjetje Deborah) najbolj prizadeva za začetek proizvodnje. V podjetje bo denar zopet vložila država, toda ne več tako radodarno kot ob ustanavljanju. Z odgovornega ministrstva bodo dali denar samo za tisti del usposabljanja delavk, ki omogoča širitev proizvodnega programa. Na to so menda pristali zato, ker obstoj podjetja in proizvodnje pomeni, da denar, ki so ga že vložili, ni vržen v blato.

Upniki torej podjetju dajejo odpustke, da ne bi izgubili prav vsega, kar so vanj že vložili, dogovor pa je bil sklenjen tudi med delodajalcem in delavkami. Tudi delavke so sprejele predlog delodajalca, da jim polovico plač za nazaj izplača čez štirinajst dni, polovico pa v šestih mesecih. Obrestim se bodo odpovedale, če se bodo odnosi v podjetju uredili, oziroma jih bodo s tožbo izterjale, če bodo ocenili, da se razmere spet zaostrujejo.

Medčloveški odnosi, ki so tudi pripeljali do stavke delavk in nato ustavitve proizvodnje, naj bi se spremenili. Ob zahtevnejšem izdelovanju obutve, ki bi na trgu lahko imela tudi višjo ceno, za kar se bodo delavke dodatno usposabljale, se bo spremenila tudi organizacija dela. V podjetju naj bi bile tri šivalne linije in izsekovalnica, delo pa bi imelo 70 delavcev, kar je več, kot jih je že bilo zaposlenih. Med zaposlenimi delavkami bodo za posamezno linijo izvolili vodjo, ki bo odgovorna zanje in se bo z direktorjem pogovarjala o problemih, pa tudi o normi. Direktor podjetja bo torej gospod Turri. Po mnenju predsednika občinske vlade Ludvika Bratuše in sindikalnega sekretarja Marka Miliča so podjetniki Deboraha, prav tako solastniki Turri-ina v 20-odstotnem deležu, pri pogajanjih in pogovorih o ponovnem delu preveč stali ob strani.

Toliko bolj pa si je za ponovno odprtje podjetja prizadevala občinska vlada oziroma njen predsednik, ki se je z gospodom Turrijem ponovno podal na pogovore v Ljubljano oziroma na Zavod za zaposlovanje – le-ta bo spet sofinanciral usposabljanje delavk – sodeloval pa je tudi pri pogovorih z upniki, banko. S tem botrovanjem »drugemu« odpiranju podjetja Turri-In je seveda prevzel tudi velik del odgovornosti za uspešnost podjetja.

MAJDA HORVAT

hrvaške trgovine v Sloveniji različno organizirane – O lastninjenju še ne razmišljajo, vsaj v soboških trgovinah ne

Hrvaški »osamelci«

Tudi v Pomurju lahko kupujemo v »hrvaških trgovinah«, torej v prodajalnah, katere ustanovitelji so podjetja ali trgovine iz Hrvaške. Če računate na to, da boste zaradi precejšnje tečajne razlike med tolarjem in hrvaškim dinarjem lahko v njih kupili cenejše blago, se motite. Presenečeni boste ugotovili, da je več kot polovica blaga slovenskega ali uvoženega iz Italije in da tudi hrvaško blago ni pretirano poceni. Če so si glede ponudbe vsi hrvaški »osamelci« podobni, pa so različni glede organiziranosti, saj je le-ta odvisna od števila prodajal v Sloveniji, zainteresiranosti matične firme na Hrvaškem, da ima v Sloveniji žiroračun ter od podjetnosti in iznajdljivosti tukajšnjih poslovodij in direktorjev. Razen Jelena so vse trgovine, ki smo jih obiskali, vezane na slovensko upravo v Celju ali Novem mestu, njihova skupna značilnost pa je zelo slaba informiranost o nadaljnjem organiziranju poslovanja in lastninjenju.

»Ne vem, kaj je med Celjem in Zagrebom!«

Slavonsko podjetje BOROVO je bilo v razpadli Jugoslaviji eno od najmočnejših podjetij s področja obutvene industrije. Med vojno so jim odtužili lastnino v Črni gori in Srbiji, največja tovarna v Vukovaru pa je bila uničena in še danes ne obratuje. Pred dobrim letom so v Zagrebu ustanovili družbo z omejeno odgovornostjo, le-ta pa je ustanovitelj »hčere« Borovo Trade Celje Slovenija. V Sloveniji je še vedno 54 prodajal z nazivom Borovo, prav tako so v vsakem pomurskem mestu. V Murški Soboti je prodajalna Borovo v središču mesta na najbolj prometni Slovenski cesti. To je bila ena od prvih »novih« prodajal po drugi vojni; prostore so imeli najprej v sedanjih Murini trgovini na nasprotni strani, do 1967 pa so prodajali v prostorih sedanje Standard konfekcije. Hkrati z Blagovnico je Murška Sobotna dobila tudi največjo prodajalno obutve, saj so prodajali v spodnjih in gornjih prostorih; danes imajo v zgornjem nadstropju v glavnem skladiščne prostore in le manjši del uporabljajo za prodajni oddelek otroške obutve.

»Smo v obdobju iskanja«

V glavnem še iščejo najugodnejši način rešitve; prav bi bilo, da bi pri tem sodelovali tudi delavci v tukajšnjih prodajalnah. Vse trgovine Borova so na izredno zanimivih lokacijah v središčih mest in mnoge med njimi bodo predmet prekupčevanj, zamenjav ali izsiljevanj.

»Smo v obdobju iskanja«

Tudi VARTEKS je bil s svojimi 200 prodajalnami v preteklosti na jugoslovanskem trgu ženskih in moških oblačil močno prisoten. V osemdesetih letih se je razmerje cen med težko konfekcijo Mure in hrvaškega Varteksa v Murški Soboti občutno spremenilo; razlika je bila vse večja. In kako je danes?

87 zaposlenih v 17 Varteksovih prodajalnah v Sloveniji je ustanovilo družbo z omejeno odgovornostjo TMS VAR-

Štefan Pucko in štirje zaposleni iz Standar konfekcije v Murški Soboti čakajo na novi napis.

TEKS s sedežem v Celju. Kakor je povedal direktor celjske družbe Zdenko Pleše, zaenkrat še niso odpustili nobenega zaposlenega, saj čakajo na realnejši prikaz poslovnih rezultatov. Ker so z ustanovitvijo družbe prevzeli tudi vse računovodske in knjigovodske posle in odprli lasten žiroračun, so dodatno zaposlili štiri delavce. Pri nabavi blaga so povsem samostojni, še vedno pa

od 50 do 60 odstotkov blaga nabavijo v lastni firmi. V Sloveniji bodo prisotni še naprej, saj je Varteks nasploh velik partner slovenske tekstilne industrije; slovenski žiroračun potrebuje tudi za nabavo reprodukcijskega materiala. Matična firma slovensko družbo in

jemnikom polovice prodajnih prostorov.«

Jelen čevlji v markah

Tudi čevlji Jelen so bili v preteklosti znani po tem, da so jih kupovali predvsem v tujini, ki so iskali cenejše in kakovostne čevlje. Poslovalnica

Borovo v Murški Soboti bi prav gotovo dobilo več denarja z oddajo lepih prostorov v najem kot pa s prodajo; sedaj ima v prodajnih prostorih skladišče.

njene prodajalne kreditira, prav tako pa jim ni potrebno plačevati najemnine, tako kot drugim v podobnem položaju.

Zdenko Pleše je o nadaljnji organiziranosti povedal: »Transformacija lastnine je v teku; najprej bomo seveda ponudili zaposlenim, če bodo sposobni to prevzeti, vendar bomo kljub vsem težavam poskušali čim več programov razviti sami.

Specializirali se bomo na težko moško in žensko konfekcijo ter jeans program, ki ga bomo dopolnili z modnim nakitom.

V prostorih v Murški Soboti nameravamo še letos urediti in popestriti njihov program.

Smo v obdobju iskanja nadaljnjih usmeritev. V svetu obstaja konkurenca. Ničče se ne sprašuje, zakaj je v Ljubljani trgovina Benneton in ne Murina prodajalna! Mi smo konkurenčni v ceni in kakovosti.«

Oddaja prostorov ali partnerstvo?

Na glavni ulici v središču Murške Sobotne je tudi tretja hrvaška trgovina, ki je danes le ena izmed šestih slovenskih poslovalnic, ki delujejo v okviru družbe z omejeno odgovornostjo Standard konfekcija s sedežem v Novem mestu. Poslovodje v šestih prodajalnah imajo proste roke pri nabavi in prodaji blaga in v resnici je ponudba odvisna v glavnem od njihove iznajdljivosti. Štefan Pucko iz soboške poslovalnice se zaveda, da so v tem mestu v velikem številu podeželski kupci, zato je njegova ponudba prilagojena njihovemu povpraševanju. Vendar je to vse težje doseči, saj jim močno manjkajo južne republike, v katerih so v preteklosti nabavljali poceni blago. Prostori so last Standard konfekcije Zagreb in zanje morajo plačevati najemnine; ker je v Sloveniji le malo zaposlenih, jim knjigovodske posle opravijo v Zagrebu – menda jih to manj stane, kot pa če bi zaposlili novo delovno silo ali pa najeli koga, da jim opravi te storitve. Zanimiv je podatek, da je bila ena od ustanoviteljic Standard konfekcije Zagreb tudi soboška Mura. Danes je najbolje prodajani in iskani Lewisov program. Štefan Pucko je o nadaljnjih načrtih (sicer nerad) povedal: »Zdaj so najhujši časi. Ljudem je treba zagotoviti osebne dohodke, si izboriti del ponudbe in del trga. Načrtujemo obnovo prodajalne skupaj s potencialnim na-

len so v Murški Soboti oddajo pred desetimi leti; danes je tu sedež družbe z omejeno odgovornostjo JELEN EXPORT IMPORT. Podjetje so registrirali 1. aprila 1992, delovati pa je začelo po treh mesecih; prav imajo svoj žiroračun, ki jim računovodske posle vedno opravljajo na sedež matične firme v Čakovcu, kar jim morajo plačevati vsaj vsaj sečno 20 tisoč tolarjev. Štiri zaposleni bi za ta denar lahko najeli tudi tukaj specializirano podjetje za opravljanje teh storitev, poleg tega pa bi se izognili zapletom zaradi različnih zakonov in dokumentov v slovenskem in hrvaškem

Ludvik Novak: Jelenu predajo žiroračun, oni pa jim pomagajo čevlje v markah.

ziku. Tako kot druga hrvaška podjetja je tudi Jelen zainteresiran, da ima svojo firmo žiroračun v Sloveniji, saj je reprodukcijskega materiala biva prav iz Slovenskih Konfekcij Slovenj Gradca in Ljubljane, nekaj izdelkov pa delajo skupaj s Planiko. Kako se bodo odnizirali in lastninili v prihodnosti, nam zaposleni niso vedeli povedati, želijo pa si, da bi ustanovili delniško družbo.

»Naša firma sama izdeluje čevlje in bi zato lahko bila cenejši, vendar nam postavljene cene v markah. Potem pa veda ni velikih razlik, le toliko kolikor je na Hrvaškem, ne naša proizvodnja. O lastninjenju se še nismo pogovarjali, prostori so še vedno lastni matične firme, vendar nam morajo plačevati najemnine. Toda če je Jelen dober očemu moral vse hčerke enako pomagati s cenejšim blagom, je povedal direktor soboške družbe Jelen Ludvik Novak.

BERNARDA B. PERIČ
FOTO: ANDREJA PIRIČ

VEDNO UGODNO!

ist interior

VEDNO UGODNO!

RAZSTAVNO PRODAJNI SALON IST INTERIER SEDAJ TUDI V MURSKI SOBOTI

Pohištvo, bela tehnika CANDY, vzmetnice, svetila in ostala oprema za vaš dom. Vse to lahko po VEDNO UGODNIH pogojih dobite v novem razstavnem prodajnem salonu, IST INTERIER v Murški Soboti, Blagovno trgovinski center, Nemčavci 1d. Tel. in fax 069/31-616.

Nakup na trl čeke brez obresti. Posojilo od 6 do 12 mesecev brez pologa. Popust za plačilo v gotovini.

Delovni čas: vsak dan od 8³⁰ do 18⁰⁰, sobota od 8³⁰ do 12⁰⁰

Dobrodošli in ne pozabite - naše geslo je IST INTERIER - VEDNO UGODNO!

Novost, ki je ne smemo prezreti

Paketno avtomobilsko zavarovanje

Že nekaj časa prebiramo v časopisih oglase Zavarovalnice Triglav, ki opozarjajo na celostnejšo zavarovalniško ponudbo motornih vozil. Gre za tako imenovano **paketno avtomobilsko zavarovanje**. Da bi lahko našim bralcem novosti nazorneje predstavili, smo obiskali Zavarovalnico Triglav, območno enoto Murska Sobota. Morda se boste zanje navdušili tudi vi, kajti – kot pravijo v omenjenih oglasih – vseh ugodnosti, prednosti in koristi, ki jih prinaša nova ponudba Zavarovalnice Triglav, je toliko, da si boste želeli imeti avto samo zato, da bi ga lahko zavarovali.

Vsem našim bralcem, ki pa so tudi vozniki, je dobro znano obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti, ki ga sklepamo pred registracijo oziroma ob podaljšanju registracije motornega vozila. Na podlagi take zavarovalne police poravnava zavarovalnica škodo, ki jo voznik motornega vozila povzroči tako imenovanim tretjim osebam in stvarim oz. osebam ali stvarim. V tem primeru ni poravnana škoda vozniku oziroma na njegovem poškodovanem avtu.

Prostovoljno pa je kasko zavarovanje, ko zavarovalnica poravnava škodo na avtu vozniku, četudi je zanj sam kriv. Če pa ima voznik sklenjeno AO-plus zavarovanje, potem zavarovalnica pokriva pravno priznano škodo, ki jo zaradi telesnih poškodb ob uporabi motornega vozila, na katerega je vezano to zavarovanje, utrpi upravičenec. V primeru smrtne nezgode upravičenca pa povrne zavarovalnica škodo njegovim svojcem. Posamezniki so sklepali razne oblike zavarovanj v različnih letnih časovnih obdobjih, za kar je bilo potrebnih več zavarovalnih polic, katerih čas trajanja se ni vselej ujemal s časom veljavnosti prometnega dovoljenja, poleg tega pa so bila ta posamična zavarovanja draga.

Zaradi konkurence v zavarovalništvu in želje, da bi kar najbolj ugodili svojim zavarovancem, je Zavarovalnica Triglav, pa tako tudi njena območna enota v Murski Soboti ponudila **paketno avtomobilsko zavarovanje**. V nasprotju z obveznim zavarovanjem, ki ga sklepajo tudi v upravnih organih občinskih skupščin in servisih, sklepajo paketno zavarovanje samo terenski zastopniki in predstavništva zavarovalnice Triglav. Na območju Pomurja so poleg območne enote v Murski Soboti predstavništva v Gornji Radgoni, Lendavi in Ljutomeru ter Radencih. Prednosti **paketnega avtomobilskega zavarovanja** je več. O njih vas bodo seznanili predstavniki zavarovalnice, zdaj pa naj zapišemo tole: tisti, ki se odloči za paketno avtomobilsko zavarovanje, uredi zavarovanje **na eni polici z rokom trajanja najmanj eno leto**. Po preteku tega časa zavarovalnica zavarovanje avtomatsko podaljša, če ga sklenitelj ne odjavi. V paketnem avtomobilskem zavarovanju sta tudi na novo opredeljena »bonus« (pravice) in »malus« (obveznosti). Ob tem naj poudarimo, da so po novem motorna vozila razvrščena v premijske razrede od 3 do 16. Za vsak razred je določena višina zavarovalne premije. Novo registrirano vozilo je, na primer, razvrščeno v 10. premijski razred, kar pomeni 100-odstotno premijo (polna premija). Za vsako leto, če medtem ni bila prijavljena škoda, se vozilo razvrsti za razred nižje, kar pomeni vsakoletno 10-odstotno znižanje premije. Če pa je sklenitelj paketnega zavarovanja uveljavljal škodo, se vozilo razvrsti za dva razreda višje od razreda, v katerem je bilo v tekočem zavarovalnem letu. Tak način razvrščanja je koristen zlasti za dobre voznike, ki več let niso imeli oziroma povzročili prometne nesreče, dobrodošel pa je tudi tistim, ki imajo v določenem zavarovalnem obdobju nesrečo, saj ne izgubijo celotnega do tedaj pridobljenega »bonusa«. Več o tem lahko zvedemo od zavarovalnih zastopnikov.

Naši prijazni razlagalci paketnega zavarovanja pa so nas opozorili še na nekaj drugih ugodnosti: Zavarovanje se sklenu za leto dni. Tisti, ki sklenu zavarovalno polico za najmanj dve vrsti avtomobilskega zavarovanja, od katerega je poleg obveznega ali polnega kaska še eno dodatno zavarovanje, ima pravico do brezplačnega tehničnega pregleda ob registraciji ali brezplačnega tehničnega preventivnega pregleda vozila. Tisti, ki pa sklenu v okviru paketnega zavarovanja (poleg polnega kaska in obveznega zavarovanja) še avtomobilsko nezgodno zavarovanje, dobi brezplačno turistično zavarovanje za potovanje po Evropi za 8 dni. Lahko pa uveljavlja (namesto turističnega zavarovanja) brezplačno zavarovanje pravne zaščite zavarovanega avta.

Ne bomo pa prezeli še ene za marsikoga zelo pomembne prednosti, ki jo prinaša sklenitev paketnega zavarovanja. Gre za plačilne pogoje. Sklenitelj ima 10-odstotni popust na celotno premijo sklenjenih zavarovanj. Ima ugodnost (spet 10-odstotni popust) pri obračunu premije za kasko zavarovanje. Če jo plača v enkratnem znesku z gotovino oziroma s čeki, ima spet 10-odstotni popust. Ugodnost je tudi obročno odplačevanje! Zavarovanje lahko plača brez obresti s čeki na 6 obrokov ali pa s tako imenovanimi trajniki Ljubljanske banke – Pomurske banke. Če se sklenitelj zavarovanja odloči, da bo plačal premijo v 10 obrokih, potem mu zaračunajo obresti, ki so tačas 13-odstotne. Zavarovanje lahko plačujemo tudi ob pomoči administrativne prepovedi, da nam v podjetju odtegujejo določen znesek od osebnega dohodka.

Naj ta naš zapis sklenemo s temi mislimi: Ko gre za naš avto, smo zelo občutljivi. Trenutek naše ali tuje nepazljivosti nas lahko precej stane, saj ne moremo predvideti »višje sile«. Koristno je, da smo dobro zavarovani, zato kaže razmisliti o ponujenih ugodnostih, ki nam jih ponuja naša domača zavarovalna hiša – Zavarovalnica Triglav, območna enota Murska Sobota.

AG. VENERA

Aktualno v narodnostni politiki

»Izkoristiti« manjšine

O položaju madžarske narodnosti v Pomurju lahko velikokrat slišimo, da je zadovoljiv in da bi se lahko marsikje drugod zgledovali po narodnostni politiki, kakršna je pri nas. In lahko rečemo, da je v tem veliko resnice, vendar to še zdaleč ne pomeni, da je v neposredni življenjski praksi vse v najlepšem redu, da ni problemov, neuresničenih nalog, potreb... Sploh pa je znano, da narodnostna skupnost nikoli ne sme biti povsem zadovoljna s svojimi položajem, ker bi to pomenilo zanjo stagnacijo in bi dolgočasno ogrozilo njen obstoj. Zato si tudi Pomurska madžarska narodnostna samoupravna skupnost neprestano postavlja nove in nove naloge, da bi morda še kaj izboljšali in šli v korak s časom. Kaj naj bi bilo letos v ospredju teh prizadevanj?

Potreben je samostojen kulturni zavod

Tačas je še posebno aktualno vprašanje nadaljnje organiziranosti madžarske skupnosti v Pomurju, saj so se zgodile v zadnjih letih v naši družbi nekatere korenite spremembe, ki jim je potrebno slediti tudi v narodnosti politiki. Dejstvo je, da je bila narodnostna skupnost Madžarov v Pomurju organizirana kot sis 1975. leta in da od tedaj ni bilo bistvenih sprememb pri organiziranosti, razen v formalnem smislu leta 1989, ko so prenehali obstajati sivi, dejanske prilagoditve novim razmeram pa ni bilo. Resda je ime sedaj drugačno – namesto Samoupravne interesne skupnosti za prosveto in kulturo pripadnikov madžarske narodnosti v Pomurju je novi naziv Pomurska madžarska narodnostna samoupravna skupnost. Vprašanje je, ali je novo poimenovanje bistveno boljše. Težko si ga je tudi zapomniti, samoupravljanja ni več in... Ampak pomembnejša od imena je dejanska organiziranost (vsebina). Ali je le-ta primerna?

»Ne, mislim, da ni primerna, ker znotraj nje ali pod njenim okriljem potekajo skoraj vse aktivnosti, kar je prevelik zalogaj tako po količini kot kakovosti, in dogaja se, da vsem nalogam nismo več kos. Gre tudi za prepletanje operativnih, kulturnih, založniških vzgojno-izobraževalnih in drugih nalog z globalnimi političnimi usmeritvami, ki bi sodile v normalen okvir neke narodnostne skupnosti. Zato želimo operativno dejavnost organizirati in izvajati v okviru posebnega zavoda za narodnostno kulturno dejavnost. Delovni osnutek je skupščina naše skupnosti že spre-

Sodelovanje z matičnim narodom pa je dokaj uspešno tudi v okviru sporazuma med pomursko madžarsko narodnostno skupnostjo in obmejnima madžarskima županijama. Ta sporazum vključuje strokovno pomoč matičnega naroda za ljubiteljske kulturne skupine, neposredno sodelovanje kučov in šol, strokovno pomoč za šole, organiziranje seminarjev za učitelje, pomoč pri založniški dejavnosti idr. Madžarska pomaga tudi finančno pri tiskanju knjig, koledarjev idr. To sodelovanje vključuje tudi vsakoletno predstavitev določene kulturne dejavnosti Madžarov iz Slovenije na Madžarskem. Obstajajo pa tudi neposredni stiki z nekaterimi državnimi ustanovami, z uradom za Madžare po svetu in s Svetovno zvezo Madžarov.

Gre za ustanovitveni akt tega zavoda, ki bi ga lahko ustanovili v prvi polovici leta. Njegova osnovna naloga bo skrb za ljubiteljsko kulturno dejavnost pripadnikov madžarske narodnosti – od strokovnih do organizacijskih del, skrb za materialno opremljenost in založniško dejavnost, organiziranje prireditev in povezovanje vsega kulturnega dogajanja. Sedaj so nekateri posamezniki preveč obremenjeni s temi nalogami brez prave moralne in finančne spodbude. Največkrat tudi ni časa za temeljitejši strokovni pristop. Zato ima ta dejavnost mesto le v posebnem zavodu. Vanj bi vključili tudi narodnostno kulturno ustvarjalnost vzgojno-izobraževalnih ustanov. Več pozornosti bi kazalo posvetiti tudi domoznanski, etnografski in raziskovalni dejavnosti v narodnostni politiki. To so operativne naloge, ki sodijo v okvir tega zavoda, ugotavlja sekretar Pomur-

LACI GÓNC: »Ni prav govoriti, češ da si Madžari želijo preveč pravic, nazadnje pa se bodo hoteli priključiti še k Madžarski.«

ske madžarske narodnostne samoupravne skupnosti Laszlo Gónc.

Občine in narodnost

Obetajo pa se tudi druge spremembe. Tako bo verjetno prišlo do ustanovitve 4 ali 5 narodnostno mešanih občin v Pomurju (Lendava, Dobrovnik, Prosenjakovci, Gaberje in Hodoš ali Salovci; sedeži občin ponekod še niso dokončno določeni), s čimer bo tudi bistveno spremenjena lokalna samouprava. Poleg občinskih svetov naj bi v teh občinah delovali kot drugi zbori še narodnostni sveti, ki bi bili pristojni za odločanje o posebnih pravicah pripadnikov madžarske narodnosti in vseh tistih vprašanjih, ki so neposredno povezana z njihovimi življenjskimi interesi, ne pa torej o vseh temah. To bo treba posebej določiti v občinskih statutih. Narodnostni občinski svet bi bil nekaj podobnega kot doslej 4. zbor, vendar le v formalnem smislu. Predstavniki madžarske narodnosti si bodo namreč prizadevali, da bi en ali dva strokovna delavca, ki bi opravljala delo za narodnostna sveta, spadala v državno operativno – da bi bila tako v stalnem stiku z občinsko upravo, ne pa kot nekakšno peto kolo.

Narodnostni sveti pa naj bi se povezovali v skupščino madžarske skupnosti, ki bi bila najvišje telo madžarske narodnosti in tudi partner novim pokrajinam oziroma državi. Sedež naj bi bil v Lendavi, s čimer v glavnem soglašajo tudi pripadniki narodnosti v soboški občini. V to skupščino se bo vključeval tudi republiški narodnostni poslanec (sedaj je to Maria Poszonec).

Nivojski pouk jezika in zgodovine

Eno od najpomembnejših vprašanj za obstoj vsake narodnostne skupnosti je vzgoja in izobraževanje v materinem jeziku. Ali je glede tega že vse urejeno?

»Kot je znano, teče v narodnostnem šolstvu projekt nivojskega poučevanja jezika – slovenskega oziroma madžarskega. Naši strokovni delavci ugotavljajo, da je to pozitivno, zato bi kazalo tak način posplošiti, tako da bi veljal v vseh dvojezičnih šolah, in nadaljevati z njim še v srednji šoli v Lendavi. Sicer pa je potrebno to dejavnost sproti dopolnjevanju. Na splošno pa bi za to področje lahko rekli, da vsaj ne gre nazaj, če nismo uspeli bistveno napredovati. Potrebno pa bo uvesti še nekaj novosti. Gre predvsem za pouk madžarske zgodovine. Doslej je bilo to vprašanje nekako skrito v splošnem poučevanju zgodovine, kjer se ni posebej poudarjala madžarska zgodovina. Naš predlog je, da se na osnovi sprememb učnih načrtov, za kar smo že predložili svoje poglede, tudi zgodovina poučuje dvostopenjsko (nivojski pouk) – v širšem obsegu za tiste učence, ki so madžarske narodnosti in iz narodnostno mešanih družin, ki bodo to

želeli. Obseg ur naj bi bil v tem primeru večji, pa tudi višja kakovostna raven. Učencem drugih narodnosti pa bi podajali madžarsko zgodovino na lahkotnejši način – skozi pravljice, narodne pesmi, ljudsko izročilo ipd. Precej manj pa naj bi bilo torej klasične teorije.

Predmetnik od 6. do 8. razreda imamo že izdelan in smo ga predložili Zavodu za šolstvo. Pri tem projektu je sodelovalo tudi madžarsko ministristvo za kulturo in šolstvo, verjetno pa bo pomagalo tudi prizidaji narodnostnega učbenika za zgodovino, ki bi veljal od 6. do 8. razreda. Ta projekt smo nameravali realizirati že v tem šolskem letu, a smo ga morali preložiti predvsem zaradi časovne stiske.«

Koristno sodelovanje z Madžarsko

Pripadniki madžarske narodnosti v Pomurju si veliko obetajo tudi od podpisa meddržavnega madžarsko-slovenskega sporazuma o sodelovanju v kulturi in šolstvu. Ta sporazum med drugim omogoča izmenjavo 5 dijakov na srednješolski ravni. Zalska županija pa je dodala še 2 in morda bo tako storila tudi Železna županija. Tako da bi lahko šlo na šolanje na Madžarsko najmanj 5 oziroma 7 ali 9 srednješolcev ter 6 na višje oziroma visoke šole. Te štipendije bodo razpisali v rednem razpisnem roku in v ta namen so že sprejeli določene kriterije. Tisti, ki bodo želeli štipendijo, bodo morali med počitnicami sodelovati na nekaterih seminarjih, ki jih bodo pripravili skupaj z madžarskimi ustreznimi ustanovami, da bi jih bolje pripravili na zahtevan pouk na madžarskih srednjih šolah oziroma univerzi. Tako naj bi se na Madžarskem izobraževali

Pripadniki madžarske narodnosti iz Prekmurja še vedno morejo pozabiti prve in zelo uspešne predstavitve svoje ustvarjalnosti z naslovom Sporočilo – Uzenet v Sombotelu. Tudi leto bodo gostovali v domovini matičnega naroda.

vzgojitelji oz. vzgojiteljice (na višji ravni), učitelji (–ice) za razredni pouk, ekonomisti ter profesorji madžarskega jezika, likovne in glasbene vzgoje. Srednješolci pa naj bi se vpisovali predvsem na gimnazije – splošne ali umetniške smeri – in na ekonomsko srednjo šolo. Najbrž bodo kandidati izbrali bližnje kraje (Lenti, Monošter, Körmen), lahko pa se bodo odločili tudi za Sombotel, Veliko Kanjižo, Zalacgerszeg idr. Tisti, ki razmišlja o študiju na madžarskih

Sedež zavoda za narodnostno kulturo je predviden v Lendavi, povezoval pa bi kulturno dejavnost pripadnikov madžarske narodnosti lendavske in soboške občine. Predvideno je, da bi delo vodila 2 strokovna in tehnični delavec (administrator ali kaj podobnega). Ustanovitelj zavoda bo Pomurska madžarska narodnostna samoupravna skupnost.

umetniških akademijah, bo moral skoraj zagotovo obiskovati umetnostno smer na gimnaziji.

Kaj pa študij pri nas – mar katedra za madžarski jezik na Pedagoški univerzi v Mariboru ni ustrežna rešitev?

»Ta katedra je vsekakor velikega pomena za našo narodnost. Pričakujemo pa nekatere spremembe pri njenem delovanju. Do-

slej so se tam usposabljali predvsem učitelji in profesorji madžarskega jezika, želeli pa bi, da bi bilo to v nekem smislu tudi lektorat za druga predmetna področja – od ekonomije do ekologije –, da bi lahko vsi narodnostni kadri pridobili kar največ jezikovnega znanja.

Sedaj je pri nekaterih predmetih stanje nezadovoljivo. Zaradi pomanjkanja znanja madžarsčine nekateri učitelji niti ne napišejo na tablo besedila v madžarsčini. Posebno poglavje je tudi novinarstvo. V sodelovanju s FSPN-jem bi lahko v določenih časovnih obdobjih te kadre usposabljala katedra za madžarski jezik. Najbolj pereč problem pa so prevajalci – ta program zelo pogrešamo. V prihodnje katedra torej ne bi smela imeti same naloge izobraževanja učiteljev in profesorjev madžarskega jezika, ampak bo morala svoje poslanstvo razširiti.«

Ne gre za nacionalizem, separatizem...

Kakšna bi bila torej splošna ocena uresničevanja narodnostnih pravic Madžarov v Sloveniji?

»Na splošno smo zadovoljni z uresničevanjem narodnostnih pravic v Republiki Sloveniji in tudi s pomočjo matičnega naroda, manj pa smo zadovoljni z lokalno oblastjo.

Nekateri ocenjujejo naša prizadevanja za nekakšen nacionalizem in revizionizem, separatizem ali vem kaj še vse, to pa dejansko izkoreni. Mislim, da mora to območje izkoristiti svojo posebnost in biti okno proti Madžarski oziroma vzhodni Evropi. Za porabske Slovence oziroma Madžarske pa Slovenija lahko okno proti zahodu.

Ni prav govoriti, češ da si Madžari želijo preveč pravic, nazadnje pa se bodo hoteli priključiti še k Madžarski. Kdor logično razmišlja, pozna identiteto pomurskih Madžarov, ve, da to nikakor ni mogoče. Lahko rečem, da smo se zlasti identitete celo preveč slovenski usmerili, kar povzroča motnje v traj skupnosti. To, da je Lendava narodnostno mesto, je treba ostati v pozitivnem smislu, kot velja za Koper proti Italiji, Maribor pri povezovanju z Slovenijo. Tisti, ki niso avtohtoni bivalci tega območja, se bojijo svoj obstoj, pri njih so negativni odkloni. To se kaže, na primer, tudi pri poimenovanju ulic ali imenih ustanov, ko nekateri odklanjajo madžarska imena. Mislim, da je bolj življenjsko imeti v Lendavi ulico Petošija Sandorja ali Vladimira Nazorja. Če tega ni, nekemu lahko zdi, da je načrtno, da bi zabrisali madžarski oziroma narodnostni značaj kraja. To stvena vprašanja. Lahko pa bi eno rekli, da je madžarsko-slovenski koncept urejanja narodnostne vprašanja zgled za marsikoga drugega.«

Vse to je tisto, v čemer vidi madžarska narodnostna skupnost v Sloveniji možnost za svoj obstoj – si tudi, da meddržavna meja ne ločnica, ampak most povezovanja in sodelovanja. Govori se o brezcarinski uniji. Če bosta tični in večinski narod v dobrem smislu izbrala manjšine, da le-te neposredni partnerji tudi gospodarskih stihih, bo to velika pomena.

JOŽE GR...

Trojica za dolgovaško opekarno

Delavci dolgovaške opekarnice so po prisilnem dopustu 18. januarja spet prišli v tovarno. Toda z delom še niso začeli, saj opekarno posodablajo. Delovni proces pa naj bi spet stekel v začetku marca.

Obnove opekarnice ni napovedoval nihče

Ko so pred božičnimi prazniki delavce poslali domov in ko jim je direktor po praznikih povedal, da morajo na prisilni dopust do 18. januarja, kaj takega niso pričakovali. Prav tako ni nihče napovedal, da bodo opekarno obnovljali. Tako kot za Keral so namreč tudi za opekarno, ki je prav tako podpisala pogodbo z re-publiškim skladom za razvoj, razpisali natečaj za prodajo. Prav zato je bila prej kot obnova pričakovana 'poceni' prodaja, saj je bila v opekarni stara in izrabljena oprema, ali pa stečaj podjetja. Ti, ki so bliže Ljubljani in razvojnemu skladu, namreč vedo povedati, da je sklad opekarno že uvrščal na seznam tistih podjetij, ki naj bi šla v stečaj. Pa se je zasukalo drugače; morda so celo obeti, da bo opekarna v Dolgi vasi ostala. Sedaj jo že posodablajo, denar pa so zagotovili Lek, republiški razvojni sklad in banke; vsak naj bi primaknil deset milijonov SIT. Lek je dal poleg denarja še jamstvo za bančno posojilo.

Trojica dala denar

Vsak od trojice, ki je podpisala pogodbo o vlaganju denarja v opekarno, ima svoje namene. Sklad (država) kot lastnik podjetja računa, da bo lahko lažje in bolje prodal sodobno opremljeno opekarno, v kateri je proizvodni proces, kot pa tovarno zaprtih vrat in zastarelo opremo. Banka, dosedanji upnik opekarnice, je ob tem, ko je Lek kot dobro stojajoče podjetje podpisalo jamstvo za bančno posojilo, po

vsej verjetnosti dobro posodila denar. Pa tudi verjetnost, da pride do svojega denarja, ki so ga že vložili v podjetje, je tako večja, kot če bi opekarno zaprli. Za mnoge pa je presenečenje to, da bo v opekarno in njeno obnovo vložil denar tudi Lek. Kakšni so njihovi motivi za to odločitev? V opekarni so namreč v glino za opeko vmešali micelij ali biološki odpadki, ki nastane pri Lekovi 'pridelavi' antibiotika gentamicina. Lek je opekarni to storitev, zganje micelija, tudi plačeval.

Zakaj je Lek dal denar za obnovo opekarnice

Takoj, ko se je v dolgovaški opekarni začelo zapletati, so po besedah gospoda Vinka Abšnerja, svetovalca generalnega direktorja Leka in odgovornega za Lekove obrate v Pomurju, prišli k njim iz opekarnice Zabajak pri Ptuj in jim ponudili sežiganje bioloških odpadkov.

»Mi pa svojo rešitev že imamo, vendar ker smo locirani v Lendavi in je v interesu sklada in občine, da ljudje ne bodo šli na cesto, smo tudi mi za to, da se problem reši vsaj za leto. Naš namen ni bil v tem, da preživimo in delamo, ampak da sodelujemo, da izdelava v opekarni oživi.« je dejal go-spod Abšner. Sami so za svoj delež, denar, ki so ga vložili v opekarno, postavili pogoj, in sicer, da le-ta dela oziroma obratuje vsaj še letos. V tem času si bodo namreč zgradili peč, v kateri bodo sežigali biološke odpadke, ter se tako osamosvojili, oziroma njihov delovni proces ne bo več vezan

na nekoga drugega. Za to bodo dali sedem ali celo osem milijonov švicarskih frankov, saj bo peč ekološko čista. Ko jo bodo zgradili na svojem dvorišču, opekarna zanje ne bo več delala.

Kaj je micelij

Lek je prišel v lendavsko občino 1984, ko so začeli z gradnjo objektov za gojitev ('proizvodnjo') antibiotikov. Konec naslednjega leta so začeli s poskusno, leta 1986 pa z rednim gojenjem gentamicina. Za linkomicin, prav tako antibiotik, pa so leta 1989 dokončali drugi obrat in istega leta začeli tudi z njegovo gojitvijo.

»Sama 'proizvodnja' teče tako: imamo seme različnih mikroorganizmov, ki producirajo ali delajo posamezne učinkovine, bodisi gentamicin, linkomicin ali klavlanovo kislino. Torej imamo tri obrate. Dobljeno brozgo potem peljemo do fermentacijskega oddelka za ekstrakcijo in izolacijo. Kadar brozgo filtriramo, nastane tekoči del, od koder izvlečemo antibiotik in bolj suhi del, ostane nek ali micelij. Micelij so organske snovi z nekaj malo minerali, kot je to v vsaki hrani, nekaj kalcija, natrija, v glavnem pa so ogljikovi hidrati, beljakovine, bakterije, notri pa so tudi sledovi antibiotika.« je način gojenja antibiotika opisal Vinko Abšner.

V opekarno so na vsake tri dni pripeljali pet kubičnih metrov micelija.

»Tja smo vozili samo ta gentamicinski micelij, vse ostalo, kar je bilo za kurjenje, pa smo sežigali v Naftini peči.« je dejal sogovornik. Torej tudi micelij, ki nastane pri gojitvi linkomicina.

Klavlanova kislina, ki so jo poskusno začeli pridobivati v novem, tretjem obratu ta mesec ali 19. januarja, ni antibiotik, ampak beta laktamazni inhibitor.

»Je učinkovina, ki pomaga

pri boljši presnovi ali resorpciji antibiotikov v telesu. Tako da se za zdravljenje lahko uporabljajo manjša količina antibiotika, saj ima klavlanova kislina to lastnost, da oslabi bakterije, da antibiotiki lažje delujejo na njih.« (Vinko Abšner)

V bioloških ostankih klavlanove kisline ni nobenih sledov antibiotika, zato jih bodo dali v predelavo za živalsko krmo. V Ameriki pa menda v živalsko krmo mešajo tudi micelij, ki nastane v gojišču antibiotikov.

Zakaj je potem biološke odpadke sploh treba odstranjevati s sežiganjem?

»Če bi mi sedaj to vzeli in dali nekam na kup, se, če tako pošteno povemo, ne bi zgodilo nič posebno hudega. Vendar predpisi pravijo, da je treba biti previden za vsak primer, da se tam le ne bi 'vzrejale' neke rezistenčne bakterije.« Micelij torej odstranjujejo zaradi sledov antibiotika v njem.

Pa vendar je k temu treba dodati, da antibiotik za človeka ni povsem 'nedolžen'. Gentamicin je v velikih dozah lahko zelo nevaren, saj okvari notranje organe. Ob stalnem stiku z antibiotikom pa se pri človeku lahko razvije rezistenca, kar pomeni, da pri njem antibiotik več ne deluje zdravično. Razvijejo se mu bakterije, ki antibiotik razgradijo, da ne more učinkovati.

»V zdravstvenem zavodu za nas opravljajo raznovrstne teste in zaposlene kontrolirajo tudi na alergijo in rezistenco. V šestih letih ni bilo enega samega primera, da bi kdorkoli imel kake težave. To je največji dokaz, vse ostalo je 'reklama - kazala'.« Tako je na vprašanje oziroma pripombo, da ima Lek v Lendavi ekološko umazano tehnologijo, odvrnil go-spod Abšner. S tem 'dokazom' je pripombo tudi zavrnil kot neutemeljeno.

MAJDA HORVAT

Številke so preveč suhoparne

Čeprav je v naših osnovnih šolah že marsikaj drugače, kot je bilo pred leti, bistvo pouka še vendarle predstavlja predvsem prenašanje učnih vsebin (zrceljenih po posameznih predmetih), pri čemer je učencem namenjena pasivna vloga, ki temelji večinoma na spominskem procesu.

Učenci morajo poslušati učno gradivo in ga osvojiti, četudi z učenjem na pamet. Premalo pa je še uveljavljeno aktivno učenje z opazovanjem, primerjanjem, razvrščanjem, urejanjem, merjenjem, raziskovanjem... Vsaka čast tistim, ki jim je to osnovno vodilo. Za marsikaterega učitelja(-ico) pa je pomembno le to, da učenec 'zna', in to znanje je izmerjeno z ocenami od 1 do 5. Toda številke so zelo suhoparne. Ne povedo skoraj ničesar, zlasti pa ne, kakšen je pravzaprav posamezen učenec pri pouku - ali aktivno sodeluje, rad dela tudi v skupini, mu branje ne dela preglavic, kako piše, računa, riše, poje... Vse to je možno povedati samo z opisno (analitično) oceno. V mnogih državah je to že dolgoletna praksa, ki počasi prodira tudi v naše šole.

Po mnenju Štefana Mlinariča, pedagoškega svetovalca pri Zavodu za šolstvo Republike Slovenije - Enota Murska Sobota, bi tudi pri nas kazalo čimprej uvesti opisno ocenjevanje na razredni stopnji, oziroma vsaj v prve tri razrede. O tem je spregovoril tudi ravnatelj občine Murska Sobota, in sicer na delovnem srečanju (aktivu) na OŠ Tišina. Nekaj izkušenj pri tem imamo že tudi v Pomurju, namreč na 6 osemletkah, kjer izvajajo projekt integriran pouk (predmeti se prepletajo), ki temelji tudi na opisnem ocenjevanju.

»Gre za sodobnejši metodični pristop, ki omogoča večje upoštevanje učenca kot posameznika. Opisno oziroma analitično ocenjevanje pomeni primerjanje učenca z njim samim in ne z drugimi. Takšno ocenjevanje pokaže raven pridobljenega znanja, ki je učitelju in učencu kazipot za nadaljnje oblike in faze delovanja. Namesto številčnih ocen gre torej za opis znanja in napredovanja na posameznih vzgojno-izobraževalnih področjih glede na opredeljene cilje in učenceve prejšnje dosežke.«

Ravnatelji soboške občine so se ob tej priložnosti posebej ukvarjali tudi s temo Droge med mladimi (pred nedavnim smo o tem že pisali), poleg tega pa so se seznanili z nekaterimi uspešnimi projektnimi (raziskovalnimi) nalogami, ki so jih opravili učenci OŠ Tišina. Tako so pod mentorstvom učiteljice Slavice Horvat pripravili dokaj obsežno gradivo o prebivalstvu KS Tišina in knjižno izdajo raziskave z naslovom Potujmo s Krištofom Kolumbom. Pod vodstvom učiteljice Milene Grah pa so končali 1. del projekta Onesnaževalci šolskega okoliša. Učenci so med drugim poiskali vsa divja odlagališča odpadkov v šolskem okolišu (okrog 20), jih izmerili, naredili skice ter opisali, kaj vse so našli in kakšne posledice lahko nastanejo zaradi njih. Obiskali so tudi predstavnike krajevne skupnosti in komunalnega podjetja, jih seznanili s svojimi odkritji in proizvedovali, kaj mislijo storiti za čistejšo in lepšo okolico. S svojimi opažanji in predlogi so potem seznanili (videokaseto na kabelski televiziji idr.) tudi gospodinjstva v KS in poskušali vplivati nanje, da spremenijo svoj odnos do narave. Dosedanji trud ni bil zaman, sicer pa bodo delo še nadaljevali. To je seveda tisto, kar vodi k drugačnemu pouku, pri katerem bo učenec zares postal subjekt in aktiven dejavnik.

JOŽE GRAJ

Slovinci v Budimpešti imajo svoje društvo

Ohranjati materin jezik

Porabski Slovinci so skoraj vsa leta morali odhajati v večja industrijska mesta na Madžarskem, če so hoteli dobiti službo. Tako se jih je kar precej (nekaj sto) znašlo tudi v Budimpešti. Večina jih je dobila delo v tekstilnih in drugih tovarnah, nekateri pa tudi v pisarnah ali na drugih, 'boljših' delovnih mestih. Čeprav daleč od doma, je večina ohranjala svoj materni jezik, njihovi otroci pa so bili več ali manj prepuščeni asimilaciji. Okrog 60 jih je pred dvema letoma ustanovilo samostojno SLOVENSKO DRUŠTVO V BUDIMPEŠTI. Pred kratkim smo na Gornjem Seniku srečali tudi predsednika društva FERJA KRANJCA, ki nam je povedal še nekaj več o porabskih Slovencih v madžarskem glavnem mestu.

»Nekoč smo se Slovinci, ki živimo in delamo v Budimpešti, zbirali v klubu, ki je deloval okviru Demokratske zveze Slovanov na Madžarskem. Imeli smo torej skupno organizacijo ali zvezo s Srbi in Hrvati. Izdajali smo skupen tednik Narodne novine, organizirali skupne kongrese in skupaj smo izvajali druge aktivnosti. Z nekaterimi stvarmi smo bili zadovoljni, vendar smo ves čas čutili, da bi bilo bolje za nas, če bi imeli lastno organizacijo. Ko je skupna zveza končno razpadla in je prišlo do ustanovitve samostojne Zveze Slovencev na Madžarskem s sedežem v Mostaru, smo ustanovili Slovensko društvo v Budimpešti.«

»Kakšen je vaš program dela in kdo vse se vam pridružuje v društvenih dejavnostih?« Običajno imamo enkrat mesečno srečanja. Zbere se nas od 50 do 60. To smo v glavnem Slovinci, ki smo se prese-

Ta posnetek je nastal prejšnjo soboto, ko se je dokaj številna množica domačinov in gostov napolnila na gornjeseniške pokopališče. (Fotografija: J. G.)

lili v Budimpešto iz Porabja, pridružujejo pa se nam tudi tisti, ki so se najprej izselili v Ameriko in druge prekomorske države, zdaj pa živijo v Budimpešti.

Imamo različne dejavnosti, največkrat pa spoznavamo dela slovenskih književnikov ter se pogovarjamo o slovenskem jeziku - kako bi poskrbeli, da bi se Slovinci v Budimpešti bolje

naučili knjižno slovenščino, da bi lahko brali knjige in časopise, ker nas večina zna samo domače narečje.«

»Pred kratkim pa ste organizirali tudi strokovno ekscurzijo v Porabje.«

»Da, društvo je prvič organiziralo tudi izlet v Porabje, da bi počastili spomin na gornjeseniškega slovenskega župnika Jo-

nje mladih Porabcev. Prišli smo tudi zato, da bi se srečali z našimi rojaki v Porabju.«

»Kako pa sicer živite Slovinci v Budimpešti? In kakšna je bila vaša dosedanja življenjska pot? Kako je z vašimi otroki - so tudi oni (postali) Slovinci?«

»Živimo podobno kot Madžari. Večina nas dela po tovarnah. Nekateri pa so tudi učitelji ali pa delajo v pisarnah. Jaz sem že 22 let zaposlen v tekstilni tovarni. Rodil sem se v Slovenski vesi. Sina sem poskušal naučiti slovensko, pa mi to ni uspelo. Ko je bil še majhen, smo večkrat prišli domov v Porabje in pričakoval sem, da bodo otroci tam spregovorili slovensko, po domače. Toda takrat je že začela prevladovati kot pogovorni jezik madžarsčina. Tudi Slovinci so bolj govorili 'vogrski'. Bratu, ki je ostal doma in ima 2 hčerki, sem večkrat govoril, da je treba govoriti slovensko, pa ni dosti zaleglo. Žena, ki se je rodila v Budimpešti, je po materi je Slovenka, in z njo se lahko pogovarjava po slovensko.«

Tako predsednik Slovenskega društva v Budimpešti. Povedal nam je še, da so Slovinci sedaj bolj povezani in zares lahko delajo za svojo stvar. In to ga veseli.

JOŽE GRAJ

Ne želijo biti nekvalificirana delovna sila

V Pomurju bo letos končalo obvezno osemletko 1658 učencev. Običajno je bila številka generacije za 100 večja. In kakšne so poklicne namere letošnjih osmošolcev?

O tem so jih v minulih dneh spraševali (anketirali) strokovni delavci za poklicno usmerjanje pri Zavodu za zaposlovanje Republike Slovenije v Murski Soboti. Njihova osnovna ugotovitev je, da so namere učencev dokaj zadovoljive v odnosu na ponudbo srednjih šol v Pomurju in glede tega, da jih ima večina željo nadaljevati z izobraževanjem. Ne razmišljajo torej, da bi se podali na samostojno življenjsko pot kot nekvalificirana delovna sila. Takoj po osnovni šoli bi se rado zaposlilo 19 učencev, na kmetiji pa naj bi ostali le 3. Kljub vsemu pa je nekoliko preveč 'neodločenih' (126) - še ne vedo, na katero srednjo šolo se bodo vpisali. 10 pa jih namerava ponavljati 8. razred, ker jim kaže, da ga ne bodo uspešno končali v tem šolskem letu.

Nekoliko podrobnejši pregled poklicnih odločitev letošnjih pomurskih osmošolcev pa pove tudi to, da naj bi se jih vpisalo v 2-letne srednje šole (prej so bili to skrajšani programi) samo 40, kasnejša praksa pa je precej drugačna. Najmanj enkrat toliko jih kandidira pri vpisu za 2-letne programe. Tako so morali lani na Srednji strojni in tekstilni šoli Murska Sobota uvesti celo omejitve vpisa za poklic pomožna šivilja. Tudi letos bo prav gotovo številka nekajkrat večja od 5, kot so jo dobili z anketiranjem. Najbrž tudi zato, ker nekateri ne ločijo dovolj programa pomožna šivilja (krojač) od 3-letnega programa šivilja (krojač). Za slednjega pa se jih je opredelilo 79, kar je tudi preveliko glede na potrebe in vpisne možnosti. Še bolj pa izstopajo kot previsoke številke 80 kandidatov za avtomehanike, 68 za prizerje, 63 za policiste, 73 za kuharje, 172 za ekonomske tehnike, 31 za slaščičarje-konditorje in morda še katera. Dokaj usklajene pa so namere glede gimnazijskih programov v Murski Soboti. Ljutomeru in Lendavi (dvojezični), v katere se namerava vpisati 250 učencev, to je okrog 15 odstotkov generacije. Če se morda zdi ta odstotek nekemu previsok, naj za primerjavo navedemo podatke, da znaša v ljubljanski regiji 34,6. Večina med njimi bo vsaj nadaljevala študij in od njih si lahko Pomurje obeta bodoče strokovnjake za razna področja. Precej sposobnih učencev se vpisuje tudi v program ekonomskih tehnik, kar je seveda dobro in prav, najbrž pa jih poteni preveliko nadaljevanje z izobraževanjem na visokih in visjih šolah, ampak se poskušajo zaposliti na raznih administrativnih delovnih mestih.

JOŽE GRAJ

Dogajanja na Ljubljanski borzi

Preden začnem z dogajanjem na Ljubljanski borzi, po novem pa tudi izven borze, bi vam želela spoštovani bralci, pojasniti kotacije, ki jih zasledite na uradni tečajnici Ljubljanske borze in sicer uvrščeno kotacijo I, uvrščeno kotacijo II in prosti trg. To sem imela sicer namen že v prejšnjem članku, ko sem spremenila tedensko poročanje, vendar žal zaradi prostorske stiske to ni bilo mogoče.

Kotacije vrednostnih papirjev na Ljubljanski borzi

Da je Ljubljanska borza organizirano mesto trgovanja z vrednostnimi papirji, ki povečuje tržnost (likvidnost) vrednostnih papirjev, mi ni potrebno posebej poudarjati. Borzna pravila pa znižujejo tveganje, ki ga nosijo vrednostni papirji. Med pravila poslovanja borze spadajo tudi minimalni pogoji za uvrstitev vrednostnih papirjev na Ljubljansko borzo. Te pogoje je po določilih statuta borze izdelal poseben borzni organ – odbor za sprejemanje udeležencev in vrednostnih papirjev na borzo.

Med uvrščeno kotacijo I in uvrščeno kotacijo II obstaja razlika v stopnji tržnosti in tveganja, ki jo nosijo papirji, katere so izdale banke in podjetja. Pravico do uvrščene kotacije I imajo velike, kvalitetne banke in podjetja, s katerimi je trgovanje stalno, kvalitetne srednje banke in podjetja pa imajo dostop do uvrščene kotacije II.

Tako za delnice kot za obveznice za obe uvrščeni kotaciji je potrebno določeno število let poslovanja in revidiran zaključni račun. Pri delnicah je pomembna velikost podjetja ali banke in veliko število delnic v posesti različnih investitorjev, pri obveznicah pa dovolj velika vrednost posamezne serije in dovolj veliko število prodanih papirjev. Za ohranitev kotacije pa odbor zahteva tudi redno polletno poročanje odboru in javnosti o poslovanju ter ekonomskem in finančnem stanju izdajatelja.

Za kotacijo na prostem trgu veljajo zelo poenostavljena pravila. Izdajatelj mora borzi predložiti zahtevo za kotacijo, specimen vrednostnega papirja in dovoljenje komisije za izdajo vrednostnega papirja. Če obstaja velik interes po trgovanju z vrednostnim papirjem izdajatelja, ki ni vložil zahteve za kotacijo na borzo, lahko vložiti zahtevo drug interesent ali pa ga notira vodstvo borze.

Uvrščena kotacija I – obveznice

RSL 1 je 19. 1. 93 poskočila za 0,4 odstotne točke na 117,6, prometa z njo pa je bilo za 11913 lotov. Naslednji dan je njen enotni tečaj pristal na 117,4 (-0,4 odst. t.)

pri prometu 17091 lotov. Na četrtkovem borznem sestanku je ostal tečaj na istem nivoju, prometa pa je bilo za 15644 lotov. V petek pa je njen enotni tečaj padel kar za 1,4 odstotne točke in pristal na 116,0 pri prometu 16937 lotov. V ponedeljek 25. 1. je njen enotni tečaj neznatno padel (115,9), prometa z njo pa je bilo za 19271 lotov.

Z RSL 1 z davčno olajšavo je bilo v vseh štirih dneh, ko se je z njo trgovalo (od 19.–22. 1. 93) skupno prometa za 103 lote, prodajala pa se je po tečajih od 113,0 do 117,7, dokaj visoki tečaji pa so posledica majhne količine, s katerimi se je trgovalo.

RSL 2 je nekoliko naraščala vse do ponedeljka 25. 1. 93. Tako je njen enotni tečaj 19. 1. 93 bil 89,3 (1841 lotov prometa), naslednji dan 89,6 (1789 lotov), 21. 1. je ostala na enakem nivoju, kot prejšnji dan, prometa z njo pa je bilo za 1195 lotov, teden pa je zaključila na 89,8 (1430 lotov prometa). Takoj v ponedeljek 25. 1. pa je njen tečaj padel za 0,6 odstotne točke in pristal na 89,2 (229 lotov prometa).

Z RSL 2 z davčno olajšavo je bil opravljen promet le z enim lotom 22. 1. 93 po tečaju 88,1.

Uvrščena kotacija II – obveznice

V tej kotaciji je uvrščena le obveznica Mesto Ljubljana. Enotni tečaj je obveznice je 19. 1. 93 porasel za 1,3 odstotne točke in se izoblikoval na 91,9, prometa z njo pa je bilo za 236 lotov. Naslednjega dne je neznatno padel na 91,8 pri prometu 482 lotov, da bi že 21. 1. ponovno narasel za 0,6 odstotne točke na 92,6 pri prometu 20 lotov, v petek pa še za 0,9 odstotne točke (93,5) pri prometu 74 lotov. 25. 1. pa s to obveznico ni bilo prometa. Z obveznico MLJ z davčno olajšavo je bilo le za 54 lotov prometa 22. 1. 93 po tečaju 86,2, kar pomeni 2,2 odstotni porast glede na zadnji enotni tečaj 14. 1., ko se je z njo nazadnje trgovalo.

Uvrščena kotacija II – delnice

Tudi v tem tednu ni bilo prometa z delnico Salus, tako kot sem zapisala že v prejšnjem članku, je bil zadnji promet s to delnico 29. 12. 1992 po tečaju 4700. 19. 1. 1993 je porasla delnica Lek in sicer iz 8800 na 9626, prometa z njo pa je bilo za 243 lotov. Naraščajoči trend pri tej delnici pa beležimo tudi naslednje dni. Tako je 20. 1. porasla na 9721 (460 lotov), 21. 1. neznatno na 9730 (50 lotov), v petek pa kar na 10534 (24 lotov). Tudi 25. 1. smo zabeležili porast te delnice na 11587, vendar pa je bil opravljen promet le z enim lotom.

Prosti trg-obveznice

Tečaj obveznice Gorenje je 19.

1. 1993 padel za 4,8 odstotne točke, kar je posledica vnovčenja kuponov te obveznice, ki so zapadli 15. 1. 93, prometa s to obveznico pa je bilo za 1768. Naslednjega dne je enotni tečaj te obveznice rahlo poskočil na 91,1 pri prometu 3067, 21. 1. pa ponovno padel in sicer na 88,8 pri prometu 4861 lotov. V petek je tečaj te obveznice ponovno narasel in sicer na 90,4, prometa pa je bilo za 634 lotov. Skokovit porast za kar 1,6 odstotne točke (92,0) pa je zabeležila ta obveznica v ponedeljek 25. 1. pri prometu 637 lotov.

Z obveznico Juteks tudi ta teden ni bilo prometa, z obveznico Lek 1 pa je bilo za 10 lotov prometa 19. 1. 1993 po tečaju 112,8, pa še ta je bil aplikacijski. Z 10 loti te obveznice pa je bil opravljen promet tudi 21. 1. po tečaju 110,0. Z obveznico Lek 2 je bilo za 66 lotov prometa 21. 1., z 31 loti pa 22. 1. in sicer obakrat po tečaju 98,0, tako da je tečaj ostal na enakem nivoju kot 12. 1. Za 45 lotov prometa pa je bilo tudi z obveznico Laško, 19. 1. po tečaju 107,0 in 20. 1. po tečaju 108,0.

Po 15. 1. je bil opravljen promet s 345 loti obveznice Lesnina po tečaju 85,2 20. 1. 93, naslednjega dne pa 91 lotov prometa po tečaju 85,8. Povečal se je tudi promet z obveznico Metalna, tako da je bilo 19. 1. za 142 lotov prometa po tečaju 89,0, 21. 1. pa z 250 loti prometa po enakem tečaju in 22. 1. s 3 loti, prav tako po tečaju 89,0.

Enotni tečaj obveznice Občina Laško je 19. 1. narasel na 83,0, prometa pa je bilo le za 2 lota, 21. 1. pa je tečaj padel na 80,2 pri prometu 112 lotov. Tudi naslednji dan je tečaj te obveznice padel za 0,5 odstotne točke in pristal na 79,7, prometa z njo pa je bilo za 393 lotov. Obveznica Občine Zagorje je 19. 1. ostala na istem nivoju (80,3) pri prometu 1643 lotov, naslednji dan neznatno padla na 80,2 pri 100 lotih prometa, 21. 1. pa je ponovno porasla na 80,6 pri 821 lotih prometa, da bi 22. 1. ponovno padla na 79,7 pri 393 lotih prometa. V ponedeljek 25. 1. pa je njen enotni tečaj ponovno porasel na 80,2, vendar le pri 5 lotih prometa.

Pri obveznici PTT Nova Gorica beležimo padajoč trend. Tako je ta obveznica 19. 1. 93 padla za kar 3 odstotne točke na 84,3 (92 lotov prometa), 20. 1. na 78,2 pri prometu 43 lotov in 21. 1. na 78,0 pri 6 lotih prometa. Njen tečaj je poskočil le 22. 1. na 78,9, prometa pa je bilo za 47 lotov. Enotni tečaj obveznice PTT Ljubljana se je stabiliziral na 98,9 z izjemo 21. 1., ko je bil njen tečaj 99,0, prometa pa je bilo od 19. 1. do 22. 1. skupno za 1522 lotov, 25. 1. pa ni bilo prometa z njo.

Enotni tečaj obveznice ROG 1 je 19. 1. 93 narasel za 0,9 odstotne točke na 87,8 pri prometu 1045 lotov, kar je za to obveznico največji promet v letošnjem letu. Naslednjega dne je njen tečaj rahlo zdrsnil navzdol in sicer na 87,7 pri 395 lotih prometa, 21. 1. pa ponovno narasel, tokrat na 88,1, prometa pa je bilo za 144 lotov, da bi se 22. 1. vrnil na nivo od 19. 1. (87,8). Obveznica Rogaška 2 ponovno beleži vzpon, tako da je 19. 1. pristala na enotnem tečaju 47,0 (+1,4 odst. t.) pri prometu 26 lotov, naslednjega dne na 47,1 pri prometu 21 lotov, 22. 1. pa na 47,7 pri 6 lotih prometa. Z obveznicama Rogaška blagovna in Yulon pa tudi ta teden ni bilo prometa.

K zdravniku s potrjeno zdravstveno izkaznico

Kadar gremo v ambulanto oziroma potrebujemo zdravstvene storitve, moramo imeti s sabo potrjeno zdravstveno izkaznico. Ta mora biti potrjena vsak mesec. Do zdravstvenih storitev brez (potrjene) zdravstvene izkaznice je zavarovanec upravičen le, če gre za nujno medicinsko pomoč. Dobro je torej vedeti, da zdravstveni delavec lahko odkloni zavarovanca, ki nima potrjene zdravstvene izkaznice le takrat, kadar ne gre za nujno medicinsko pomoč.

Če je zavarovanec sklenil tudi prostovoljno zdravstveno zavarovanje, mora ob obisku pri zdravniku s sabo imeti še izkaznico o prostovoljnem zdravstvenem zavarovanju.

Kako do zdraviliškega zdravljenja

O zdraviliškem zdravljenju, pa tudi o zdravljenju

ODHOD K ZDRAVNIKU

v tujini mora dati strokovno mnenje zdravniška komisija Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Če osebni ali drug zdravnik, specialist, meni, da je potrebno zdraviliško zdravljenje, pripravi predlog za zdravljenje in ga da zdravniški komisiji prve stopnje. Ta potem po pregledu medicinske dokumentacije predlog za zdraviliško zdravljenje zavrne ali potrdi in zavarovanca napoti v ustrezno zdravilišče. Če zavarovanec meni, da je zdravniška komisija prve stopnje neupravičeno zavrnila predlog za njegovo zdraviliško zdravljenje, lahko zahteva ponovno oceno predloga na zdravniški komisiji druge stopnje.

Zdraviliško zdravljenje je zdravljenje ali rehabilitacija po poškodbi ali bolezni, ki poteka s souporabo naravnih zdravilnih sredstev. Tiste storitve, ki jih v zdraviliščih opravljajo brez uporabe naravnih zdravilnih sredstev, ne štejejo za zdraviliško zdravljenje.

Zavarovančeve pravice med zdravljenjem

Če bolnik meni, da postopek diagnostike in zdravljenja osebnega zdravnika ni

primeren ali strokovno dovolj utemeljen, lahko zahteva strokovno presojo zdravniške komisije prve stopnje. Če ni ugotovi, da osebni zdravnik ni ravnal strokovno in primerno, zavarovanec lahko menja osebnega zdravnika.

Zavarovanec lahko med zdravljenjem v zdravstvenem zavodu ali pri zasebnem zdravniku zahteva

– posvetovanje z ustreznimi specialisti, ki si jih lahko tudi sam izbere;

– da mu povedo diagnozo bolezni in način zdravljenja;

– odkloni predlagane medicinske posege;

– da je obveščeno o vseh mogočih metodah diagnosticiranja in zdravljenja ter njihovih posledicah, učinkih;

– da mu omogočijo vpogled v zdravstveno dokumentacijo, zdravnik to pravico lahko odkloni le, če meni, da bi to škodilo njegovemu zdravstvenemu stanju;

– zahteva premestitev v drug zdravstveni zavod, čeprav se je zdravljenje že začelo;

– da brez njegove privolitve nikomur ne dajejo obveščeno o njegovem zdravstvenem stanju, niti svojcem.

zavarovalnica triglav d. d.
območna enota M. Sobota
69001 Murska Sobota, Lendavska 5

TUDI KMETIJSTVO POTREBUJE VARNOST

PAKETNO ZAVAROVANJE KMETIJ ZAJEMA:

– najmanj štiri vrste zavarovanja, od tega eno kmetijsko

UGODNOSTI PEKETNEGA ZAVAROVANJA KMETIJ:

- 10% popust za vsa sklenjena zavarovanja
- dodatni popust za zavarovanje večjega števila živine
- popust zavarovalnice glede na velikost premije, kompleksnost in kakovost celotnega zavarovanja
- pri gotovinskem placilu premije 10% dodatnega popusta
- plačilo do 12 obrokov brez obresti

NOVO:

Ob zavarovanju govedi tudi zavarovanje kopitarjev, svinj, drobnice in domačih hišnih živali – pasemskih psov in mačk

VAŠA ZAVAROVALNICA – ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d. d.

VESTNIK

Izdaja podjetje za informiranje Murska Sobota

Časopisni svet: dr. Jože Bedernjak, Štefan Cigut, Zlatko Erlih, mag. Dalibor Geder, Cilka Jakelj, Rajko Stupar, dr. Aleksander Šiflar

Uredništvo: Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), Bernarda Balažič-Peček, Jani Dominik, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Feri Maučec, Štefan Smej, Štefan Sobčan (novinarji), Ksenija Šomen (tehnična urednica), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Slovenska 41. Telefon: novinarji in odgovorni urednik 21-383, 21-064 in 33-019, glavna urednica in direktorica 22-403, računovodstvo in tajništvo 21-383 in 21-064, GPS (trženje) 22-403, telefaks 22-419. Nenarocnih rokopisov in fotografij ne vračamo. Naročnina za 4. trimesečje 1993 je 900,00 SIT, za naročnike v tujini 100 DEM letno.

Tekoči račun pri SDK Murska Sobota: 51900-603-30005. Devizni račun pri Abanki Ljubljana 50100-620-00112-5049512.

Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje št. 16/IB z dne 30. 1. 1992 se šteje tednik Vestnik med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje petodstotni davek od prometa proizvodov.

Creditanstalt - Nova banka d.d.

Z nami do uspeha

CREDITANSTALT – Nova banka, d.d., Ljubljana v svoji poslovni enoti v M. Soboti, Lendavska 11, ponuja:

- vse vrste bančnih storitev občanom, obrtnikom in podjetjem,
- ugodno menjavo in nakup deviz,
- obrtnikom in drugim možnost poslovanja preko žiroračuna.

Od 1. 2. 1993 nov delovni čas: vsak dan od 8. do 16. in ob sobotah od 8. do 11. ure.

MM
ZDRAVILIŠČE MORAVSKE TOPLICE

PREDPRODAJA SINDIKALNIH KOPALNIH VSTOPNIC

Informacije po tel.: 069 48 210, int. 2072

Stare kopalne vstopnice veljajo do 1. 3. 1993

Učenje na napakah je najdražje

Kmetijstvo mora dobiti mesto, ki mu v slovenskem gospodarstvu gre. To zahtevo kmetijci postavljajo že ves čas, kaže pa, da ostajajo pri tem osamljeni. V preteklosti je bilo tako, da je o usodi kmetijstva odločala politika, pa tudi v sedanji parlamentarni demokraciji o tem še vedno odloča preozka skupina posameznikov. Drugače si ne moremo razlagati položaja, v kakršnem se je znašlo slovensko kmetijstvo, ko prizadeti zaman bijejo plat zvona, saj le tu in tam z izsiljevanji dosežejo svoje zahteve. Izsiljevanja pa seveda niso metode, s katerimi bi se lahko ponašala demokratično urejena država.

Slovenija spada med države s težjimi pridelovalnimi razmerami v kmetijstvu, zato hrana, ki jo pridelamo, ni poceni. Pocenijo jo lahko le ustrezni ukrepi, za katere je potrebno zagotoviti sredstva, to nalogo pa lahko prevzame le država. Da je slovensko kmetijstvo takšno, kakršno je, je vzroke potrebno iskati v pomanjkanju ustrezne razvojne strategije. V preteklosti smo kmetijstvu namenjali toliko skrbi, kolikor koristi smo pač v danem trenutku od njega hoteli. Torej je bila politika do kmetijstva odsev kratkoročnih potreb, zato tudi ne preseneča, da je prihajalo do občasnih kriz v posameznih kmetijskih dejavnostih, te krize pa so se ponavljale v dolgem zaporedju, in tako se je dogajalo, da smo občasno imeli določene proizvodov preveč, čez čas pa spet premalo.

Kmetijska politika, ki se je oblikovala na zvezni ravni, je bila bolj ali manj odsev potreb vojvodinskega in morda še katerega kmetijstva, slovenske zahteve v njej niso prihajale do izraza. Slovenija pa tudi na republiški ravni ni vodila ustrezne dolgoročne kmetijske politike. V takratnih razmerah morda te potrebe niti niso prihajale toliko do izraza, saj smo hrano lahko kupovali v drugih območjih Jugoslavije, kjer je bila zaradi lažjih pridelovalnih

razmer tudi cenejša. Nekoliko več skrbi sta takratna politika in oblast začeli namenjati kmetijstvu, ko sta začeli razmišljati o večji slovenski samooskrbi s hrano. Pa tudi pri tem bi lahko trdili, da je šlo največkrat zgolj le za občasne in kampanjske akcije. Spomnimo se samo akcij za pridelovanje sladkorne pese, še bolj izrazito pa je to prihajalo do izraza pri pšenici. Pred setvijo in žetvijo so bile vse aktivnosti republiške in lokalne politike usmerjene v zagotavljanje količin in za spodbude se je takrat tudi še našel kakšen dinar.

S slovensko osamosvojitvijo je tudi v kmetijstvu nastala praznina. Ta se je čutila ne le na zakonskem področju, denimo v združništvu, kjer zveznega zakona o zadrugah nismo priznavali, slovenskega pa nismo imeli, pač pa tudi na ekonomskem področju, kjer je bilo kmetijstvo prikrajšano za vrsto intervencij, ki jih je urejala zvezna zakonodaja (regresi za gnojila, zaščitna sredstva in semena, sredstva iz primarne emisije). Ob tem ko se je slovenska politika v prvi vrsti ukvarjala z državotvornimi vprašanji, je gospodarstvo puščala ob strani, upali pa bi si celo trditi, da je bilo kmetijstvo ena tistih panog, ki jim je bilo namenjeno najmanj pozornosti. Kmetijci imajo zlasti slabe izkušnje z Drnovškovo vladno

ekipo, ki je v gospodarski politiki kot celoti sicer dosegla določene pozitivne premike, v kmetijstvu pa naredila nekaj neodpušljivih napak, ki bodo slovensko državo še predrago stala. Gospodarske politike, ki ne ščiti domačega kmetijstva in namesto domače pridelave zagovarja uvoz hrane, ki da je cenejša, si ni privoščilo nobeno razvito gospodarstvo, v Sloveniji pa se za takšno politiko zavzemajo posamezniki na najodgovornejših mestih v vladi.

Vse to kaže na odnos, ki ga ima država do kmetijstva, in tudi predlog o novi vladi, ki ni predvideval kmetijskega ministristva, ni nastal po naključju. Kmetijci so zdaj svoje ministristvo sicer dobili, vendar to še ni dovolj trdno zagotovilo, da prihajajo za kmetijstvo tudi boljši časi. Dokler bo skrb za kmetijstvo le v domeni nekaterih političnih strank, dokler ne bo dosežen nacionalni konsenz o slovenski kmetijski politiki, kmetijci ne bodo mirno spali. Strategija razvoja kmetijstva je dokument, ki daje dovolj kakovostno osnovo za pripravo dolgoročne kmetijske politike, vendar dosti dlje kot od razprav v strokovnih krogih ta dokument še ni prišel. Šele ko bo dobil podporo v državnem zboru, bomo lahko zapisali, da smo se Slovenci morda vendarle zavedli pomena, ki ga ima kmetijstvo v naši mladi državi. Strategija bo namreč osnova, na kateri bo možno načrtovati dolgoročno in razvojno kmetijsko politiko, ki bo upoštevala vse posebnosti okolja, od državnih ukrepov pa bo odvisno, kako draga bo hrana, ki jo bomo pridelali. Dokler ne bodo imeli sprejete strategije in iz nje izhajajoče kmetijske politike, pa se bodo še naprej ponavljale napake, na katerih se, kot kaže, doslej še nismo dovolj naučili.

LUDVIK KOVAČ

Vlada in kmetijstvo

Slovenija je dobila novo vlado, v njej pa je svoje mesto dobilo tudi kmetijstvo. Dilem o tem, kakšna bo usoda ministristva za kmetijstvo, zdaj več ni, vendar to še ni zagotovilo, da dobi v slovenski gospodarski politiki kmetijstvo tisto mesto, ki mu pripada. Tudi dosedanja vlada je imela kmetijskega ministra, pa je bilo kmetijstvo navkljub vsemu v močno podrejenem položaju. Liberalni demokrati, katerih član je bil kmetijski minister, so bili močni zagovorniki liberalnotržnih odnosov tudi v kmetijstvu, to pa najbolj zgovorno potrjuje politika, ki so jo vodili do te panoge gospodarstva.

Kakšen bo prihodnji odnos vlade in parlamenta do kmetijstva, ostaja seveda vprašanje. V programskih usmeritvah za delovanje vlade, ki so jih zahtevale nekatere parlamentarne stranke, je dr. Drnovšek zapisal: »S podporo kmetijstvu bomo zagotavljali pridelavo kakovostne in čim cenejše hrane ter prehransko varnost države. Ohranjali bomo posejnost podeželja, kmetijska zemljišča in kulturno krajino. Oblikovali bomo zaščitno politiko, ki bo spodbujala večanje produktivnosti in izkoniščenosti zmogljivosti v kmetijstvu in bo hkrati prispevala k njegovi večji konkurenčnosti.«

Obljub, ki jih je dal, sedanjí predsednik in tudi nova vlada, ne bosta mogla kar tako pozabiti. Novi kmetijski minister prihaja iz vrst krščanskih demokratov, torej iz stranke, ki ima več razumevanja za kmetijstvo. In ker so v vladi krščanski in liberalni demokrati koalicijski, bodo slednji morali spremeniti tudi odnos do kmetijstva. V parlamentu pa je še Slovenska ljudska stranka, močna opozicijska stranka, ki v vladi sicer nima svojega ministra, ji je pa skrb za kmetijstvo ena od prednostnih nalog. Nenazadnje pa nova vlada niti ni tako enotna in močna, kot kaže na prvi pogled in tudi to daje kmetijcem nekoliko več upanja. Vlada pa si gotovo ne bo privoščila, da bi padla prav zaradi neustrezne kmetijske politike.

LUDVIK KOVAČ

Do zdravega sadja

BOBOVEC

je nemška sorta, raste srednje bujno, proti škrlupu je srednje občutljiva, proti plesni pa zelo odporna. Cveti pozno, zato spomladi ne pozebe. Zarodi pozno, nato rodi obilno, vendar zelo izmenično. Zori konec oktobra, vzdrži do maja. Plodovi so drobni, do srednje debeli, proti muhi zoženi. Osnovna barva zelenkasto rumena, na sončni strani prekrita z rdečimi progami. Ni najboljšega okusa, posebno ni dobra ob obiranju. Drugace ni občutljiva za otise in prevoze, je dobra za pridelavo.

DAMASOŃSKI KOSMAČ (lederka)

je stara francoska sorta (1600). Je zelo odporna proti škrlupu, plesni, krvavi uši in zimskemu mrazu. Tudi proti spomladanskim pozebam je zelo odporna. Rodi dobro, vendar izmenično. Suhe lege ji ne ustrezajo, raje ima vlažno podnebje in hladnejše kraje. Zori sredi oktobra, v dobri kleti vzdrži do aprila. V suhem prostoru postanejo plodovi močno gobasti (mehki). Plod je srednje debel, okrogel, nekoliko ploščat. Koža je rumenkasto zelena, skoraj povsem rjasta, na sončni strani rjavo rdeča. Meso je čvrsto, skoraj prijetnega sladko kiselkastega okusa.

SAMPANJSKA RENETA

je francoska sorta (1700). Raste precej navpično s kratkimi rodinimi vejami. Cveti zelo pozno in zato skoraj ne pozebe. Zarodi zgodaj in rodi redno. Zori v drugi polovici oktobra, vzdrži do junija. Plodovi so srednje debeli, ploščato okrogli, rebrastrí. Osnovna barva je zelenkasta, pozneje postane svetlo belkasto rumene barve in masna. Ob času obiranja so plodovi zelo kisli, zato niso najboljši, pozneje se kislina omili in okus postane osvežujoč z dobro aromo. Plodovi so občutljivi za otiske.

BATULKA

je srednje debelo jabolko. Ni točno znano, kje je najdeno. Koža je gladka, osnovna barva je blede zelena, pozneje slamnastorumena. Pecelj je kratek, temen in lesen, njegova jamica je ozka in srednje globoka. Muha je mala in zaprta. Pečišče malo, čašno postavljeno, zaprto, pečke dobro razvite. Meso je belo, zelo sočno, srednje fino zrnato, do grobo zrnato. Okus je kiselkast, brez posebne arome. Obiramo jo konec oktobra, zdrži do junija. Odporna je proti zimskemu in spomladanskemu mrazu, občutljiva na škrlup.

BISMARCK

je novozelandska sorta, zelo debela, okrogle oblike. Koža je gladka, osnovna barva je svetlo rumena, pokrita s temno rdečimi prižami (črtami). Pecelja jama je globoka, precej ozka, pecelj kratek, srednje debel in lesen. Muha velika, odprta. Meso belo, sočno, grobozrnato, okus kiselkast z nekaj aromo. Obiramo sredi oktobra, zdrži do marca. Odporna proti pozebam, občutljiva na škrlup.

KOKSOVA (COX ORANŽ RENETA)

je nastala leta 1830 v Angliji, je jensenska sorta, bere se v začetku septembra, zdrži do februarja. Plodovi so srednje debeli, pravilno okrogle oblike blago koničasto, muha je zaprta, pecelj kratek, koža je gladka, suha, krhka, zelenkasto rumene barve, katero prekrivajo večji del oranžnordeče, a kratke priže (črte). Meso je svetlo rumeno srednje čvrsto, fino zrnato, sladko blago kiselkastega okusa z izredno aromo. Zahteva vlažno klimo v zahodni Evropi je ena najbolj iskanih namiznih sort. Pri nas zarodi srednje rano, rodi redno, vendar slabo.

JAMES GRIVE

je vzgojen v Edinburgu leta 1890, pri nas zori sredi avgusta. Plodovi zdržijo do 1 mesec. Plodovi so srednje debeli do debeli, obvezno je redčenje, so pa različne oblike. Muha je na pol odprta do zaprta, pecelj je srednje dolg. Koža je krhka, zelenkasto rumene barve, katero prekrivajo svetlo rdeči prameni. Plodovi v senci so zelenkasti. Meso je čvrsto, hitro postane mokasto, drugače je sladko kiselkastega okusa z blago aromo. Tvori lepo krono - široko. Rodi redno (redčenje) vsako leto. Je dober oprasnevalec, prenese dobro tudi mraz, pri nas je zelo razširjena v vrtovih in pred leti smo jo sadili v plantažah kot oprasnevalno sorto. Zdjaj jo priporočamo samo za vrtove. Imamo tudi rdeči tip (mutacija).

JONATHAN

vzgojena leta 1800 v Ameriki, je rana zimska sorta, v dobri kleti zdrži dolgo, vendar je ne smemo obirati prepozno. Plodovi so srednje debeli, obvezno redčenje. Muha je na pol zaprta, pecelj kratek. Kožica je gladka, suha, čvrsta, zelenorumene barve, katero prekriva delno ali v celoti vinskiordeča barva. Meso je rumenobeje barve, čvrsto, fino zrnato, ugodna kislina prevladuje sladkor s plemenito aromo, katere je tipična za jonathana. Ta sorta je služila za križanje in nastale so nove kvalitetne sorte. Je najboljšega okusa od ameriških sort. Se sorazmerno slabo skladišči, napada jo skladišni škrlup in jonathanova pegavost. Je zelo občutljiva na plesen. Je srednje bujne rasti s tankimi enoletnimi vejami. Poznamo tudi več tipov jonathana, kateri so popolnoma obarvani rdeče do temno rdeče.

VLADO SMODIŠ

Turnišče: sejem pujskov

Na sejem pujskov v Turnišču so rejci prejšnji četrtek pripeljali 15 živali. Pujski so bili stari od 7 do 10 tednov, tehtali so od 15 do 20 kilogramov. Cena za par je bila od 9000 do 12.000 tolarjev, prodali pa so jih 6. Sejem v Turnišču je vsak četrtek ob 7.00.

ABC POMURKA - ZUNANJA TRGOVINA
Murska Sobota, d.o.o.,
Murska Sobota, Lendavska 11, objavlja

JAVNO DRAŽBO

za prodajo osebnega vozila AUDI 100, letnik 1989, prevoženih 155.000 km, reg. št. MS-N1-233, za izključno ceno 1.000.000 SIT, in avtomobil Wartburg caravan, leto proizvodnje 1988, prevoženih 78.000 km, reg. št. MS-C2-005, za izključno ceno 100.000 SIT. Javna dražba bo v sredo, 3. 2. 1993, ob 14. uri na dvorišču poslovne zgradbe v Murski Soboti, Lendavska 9.

Interesenti si avtomobila lahko ogledajo na dvorišču poslovne zgradbe. Pred dražbo morajo interesenti vplačati varščino v znesku 10.000 SIT. Prometni davek plača kupec.

agencija za trženje
Vodja agencije: Renata Bakan - Ficko
Propagandisti: Nataša Praprotnik, Franček Štefanec, Robert Perš
Oblikovalec: Endre Gontér
Dejavnost: svetovanje, stiki z javnostjo in publiciteta (izdelava vseh vrst informacij za javne medije, tiskovne konference, pokroviteljstva, protokoli), oglaševanje v medijih (oglasilne tiskanih medijih, radijski in televizijski spoti in telopi, plakati, lepaki, letaki), publikacije (izdelava vseh vrst prospektov, oblikovanje, lektoriranje in prevajanje), grafično oblikovanje (oblikovanje celostnih podob in posameznih komunikacijskih sporočil), fotografiranje, organiziranje prireditev

Naslov agencije: Slovenska 41, M. Sobota
Telefoni: 21 383, 21 064, 22 403
Telefaks: 22 419

Po upokojitvi še večji kmet

Je že tako, da se nekateri po upokojitvi prepuste lenarjenju, drugi pa še bolj poprimajo za delo, s katerim so se prej ukvarjali ljubiteljsko. Med temi je prav gotovo 62-letni Franc Kolbl s Cvena. Ob obisku sem ga našel pri »barenju« (parenju) krvavic. Dan prej so kolinili.

»Po novem letu sem se upokojil. Vsega skupaj sem zbral 40 let in 2 meseca delovne dobe. Najdlje oziroma do upokojitve sem delal na bencinskem servisu v Ljutomeru, in sicer 19 let. Pred tem sem bil 4 leta na delu v Nemčiji. Preden sem postal zdomec, sem delal 12 let in 2 meseca kot skladiščnik v Indopolu v Ljutomeru. 4 leta delovne dobe pa sem si kupil, kajti najprej sem bil »poklicni« kmet.«

Tako mi je pripovedoval Franc Kolbl, kateremu se je brž pridružila še žena Joka, s katero se je poročil proti volji svojih staršev, zato, četudi je bil najstarejši sin, ni smel ostati doma in prevzeti kmetije. Z ženo sta bila najemnika, seveda le dotlej, dokler ni bila nared nova hiša z gospodarstvom poslopjem, v kateri stanujeta še danes. Medtem je Franc podedoval nekaj zemlje, še več

nih trt, tako da ima kmetija zdaj, ko je vinograd v polni rodnosti, večje dohodka tudi od prodaje vina. Prodaja ga soboškemu gostinskemu podjetju, nazadnje po 120 tolarjev za liter. Na njivskih površinah pa Kolblova pridelujeta koruzo, ječmen in pšenico. Goveje živine nimata, pač pa že nekaj časa od 10 do 12 plemenskih svinj, ki dajo letno okrog 200 pujskov. Te sta

Kolblova Joka in Franc sta mlada upokojenca, zato imata še veliko moči za delo na kmetiji in v vinogradu.

dolgo časa prodajala zadrugi, zdaj pa najbolj ugodnemu kupcu. V hlevu pa se najde tudi kak pitanec, sicer koline ne bi bile tako pogoste. Dan, ko (za) koljejo prašiča, tudi v Prlekiji ni več praznik, kot je bil nekoč, ko so bile koline le enkrat v letu. Vzrok je vsesplošen napredek in s tem gmotne dobrine. Tudi na mizah! Pa kaj bi o tem modrovali, ko pa vsi dobro veste, da je na mizi vsak dan meso. O tem, kako je bilo nekoč, Kolblova rada pripovedujeta svojima hčerama - Sonji, ki je končala višjo šolo in je delovna terapevtka, in Suzani, ki je končala višjo ekonomsko-komercialno šolo in bo po vsej verjetnosti »doma«, če smemo tako označiti njeno bivanje v novi hiši, ki je vzniknila za domačijo, ki sta jo na temelje postavila starša.

»Nimam nobenega posebnega konjička, ki bi me zaposloval, zato se zdaj, ko mi ni treba več na delo na bencinski servis, še bolj angažiram na kmetiji in v vinogradu.«

Š. SOBOČAN

FRANCEKOVO PREMSLJEVANJE

– Rek, da so gozdovi naše bogastvo, so nekateri vzeli preveč dobesedno. Obogateti želijo kar od danes na jutri.

PROIZVODNO GRADBENO PODJETJE
LJUTOMER p. o., ORMOŠKA c. 3
DELAVSKI SVET

**OBJAVLJA JAVNO DRAŽBO
RABLJENIH OSNOVNIH SREDSTEV**

1. AVTOMEŠALEC TAM (l. 1983)	1 kos	1.043.000,00 SIT
2. TOVORNI AVTO TAM – kiper T 125 (l. 1985)	1 kos	865.000,00 SIT
3. TOVORNI AVTO TAM – kiper nevozen	1 kos	43.000,00 SIT
4. DVIGALO HIAB	1 kos	197.000,00 SIT
5. PRIKOLICA ZA TOVORNI AVTO (enoosna)	1 kos	184.000,00 SIT
6. KOMPRESOR »FAGRAM«	1 kos	246.000,00 SIT
7. NAKLADALEC »SKIP« BN 80	1 kos	583.000,00 SIT
8. RISALNA DESKA – velika	1 kos	55.000,00 SIT
9. RISALNA DESKA – mala	4kosi	35.000,00 SIT
10. OMARICA PISARNIŠKA – dvodelna	1 kos	9.000,00 SIT
11. MIZA PISALNA	1 kos	12.000,00 SIT
12. MIZA PISALNA	1 kos	15.000,00 SIT

JAVNA DRAŽBA BO V ČETRTEK 4. FEBRUARJA 1993, ob 11. na sedežu podjetja.

Interesenti morajo pred DRAŽBO VPLAČATI VARŠČINO v višini 10% izklicne cene.

Kupec, ki bo kupil vozilo AVTOMEŠALEC TAM, je dolžan s podjetjem skleniti pogodbo o opravljanju prevoznih storitev.

Prometni davek plača kupec in ni vračunan v ceno. Kupec mora kupljeno osnovno sredstvo plačati in prevzeti takoj oziroma najkasneje v 7 dneh, sicer varščina zapade.

Prodajali bomo po sistemu videno-kupljeno.

PODJETJE KOMUNALA
MURSKA SOBOTA, Kopalniška ul. 2
69000 MURSKA SOBOTA
razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za prodajo osnovnih sredstev:

- KAMION IMV 2200D – kombi, leto izdelave 1979, vozen, neregistriran, skupaj s še enim podobnim vozilom (za rezervne dele), izklicna cena 85.000,00 SIT
- KAMION TAM 5000 – cisterna, leto izdelave 1971, nevozen, neregistriran, izklicna cena 260.000,00 SIT
- BORA SISTEM 140, leto izdelave 1987, naprava za prebijanje vozlišč do Ø 140 mm z razširjevalno napravo do Ø 300 mm oz. do Ø 500 mm – izklicna cena 360.000,00 SIT
- POMETALNIK RCM 900, MOTOSCOPE, leto izdelave 1989, brezhibnem stanju, izklicna cena 920.000,00 SIT
- VIBRO NABIJALNIK – ŽABA, leto izdelave 1986, potreben popravila, izklicna cena 90.000,00 SIT
- VALJAR RICOMAG 76 SL, leto izdelave 1986, v dobrem stanju, izklicna cena 440.000,00 SIT
- BAGER NAKLADALNIK – SKIP, leto izdelave 1986, v dobrem stanju, izklicna cena 1.820.000,00 SIT

Javna dražba bo v torek, 2. februarja 1993, ob 11.00 na dvorišču Podjetja Komunala M. Sobota, Kopalniška ul. 2. Ogljed osnovnih sredstev, ki se bodo prodajala, je možen na dan dražbe od 10.00 do 11.00 ure.

Interesenti morajo pred začetkom dražbe položiti pri blagajni podjetja 10-odstotno varščino. Plačana varščina se kupcem šteje v kupnino, drugim udeležencem pa se vrne.

Prodaja bo po načelu videno-kupljeno, zato reklamacij ne bomo upoštevali.

Kupec je dolžan kupnino s pripadajočim prometnim davkom plačati v osmih dneh od nakupa.

Džirlo d.o.o.
p.p. 45 61000 Ljubljana
(061) 301-573
(061) 271-135
(068) 46-568

TAR-GARD JE USTNIK ZA TRAJNO UPORABO. ZDRAVJE JE VAŠE NAJVEČJE BOGASTVO – se strinjate? Torej neahajte kaditi! Če pa se vam to zdi nemogoče, se zaščitite: TAR-GARD.

TAR-GARD je japonski izdelek, ki je osvojil svet. Majhno varovalo za TRAJNO uporabo, ki odstrani iz cigaretnega dima do 97% škodljivih snovi. Deluje po fizikalnih zakonih aerodinamike in nima filtra – zato cigareti ne odvzame arome in je trajno uporaben.

TAR-GARD omili ali celo odpravi značilni »kadilski kašelj«, preprečuje nastajanje nikotinskih oblog na zobeh in najpomembnejše: raziskave so pokazale, da v veliki meri preprečuje bolezenske spremembe na pljučih. Pri naročilu dobite poleg elegantnega črnega ustnika TAR-GARD še prozornega, pri katerem boste lahko opazovali njegovo delovanje.

KADILCU JE TAR-GARD POTREBNEJŠI OD VŽIGALNIKA!

699 SIT + PTT stroški

NAROČILNICA

Ime in priimek: _____

Ulica in št. _____

Poštna št. in kraj _____

Kosov KING-KONG Kosov GINGER

Kosov TAR-GARD Kosov ČANG-ŠLANG

Naročilnico pošljite na naslov:
Džirlo, p.p. 61000 Ljubljana

DEKLETA, POZOR! Vsa velika svetovna podjetja imajo svoja dekleta-modele, ki jih predstavljajo v medijih. REVLON npr. ima malo Cindy Crawford, NINA RICCI Iman, YVES SAINT LAURENT Isabela Rossellini. Podjetje DŽIRLO išče za slovensko tržišče deklet, ki ga bo predstavljajo v reklamnih spojih na TV in časopisih (v oglasih, na naslovnih straneh, v intervjujih ipd.). Dekle mora izpolnjevati naslednje pogoje: lep in zdrav videz * zanimiv nastop * uglajeno vedenje * privlačnost * očarljivost * psihološka pripravljenost za breme statusa znane osebnosti * pripravljenost za profesionalno opravljanje delovnih obveznosti. Vsa dekleta, ki jih to zanima, naj pošljejo dve fotografiji (obraz in telo) s šim več podatki na naslov: Džirlo, d.o.o., p.p. 45, 61000 Ljubljana. Poleg dekleta, ki bo predstavljalo podjetje Džirlo, bomo izbrali še 5 deklet, ki bodo članice skupine DEKLETA DŽIRLO. Opravljala bodo manekenske stonitve za najbolj znana podjetja v Sloveniji, Avstriji, Nemčiji, Španiji in v drugih evropskih državah.

IZBOR VSEH DEKLET OPRAVI LASTNIK PODJETJA G. I. DŽIRLO OSEBNO.

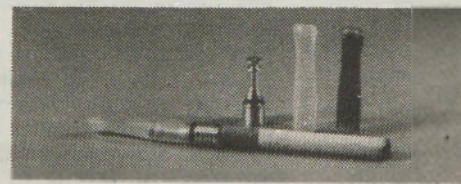
ČANG-ŠLANG
shujševalni čaj

GINGER
čaj za moško vitalnost

TAR-GARD
antinikotinski cigaretni ustnik

KING-KONG

KING-KONG, LJUBITE SE BREZ SKRBI! Vse svetovne raziskave so pokazale, da kljub nevarnosti aidsa prave prodaje kondomov, čeprav so ti še vedno najboljši varuh pred to hudo boleznijo. ZAKAJ? Zato ker kupci prisilijo k obotavljanju.

Te skrbi izginejo, če kupite KING-KONG, ker: zadrega izgine (ne kot pri klasičnem kupovanju v kioskih ali trgovinah) * zagotavlja vam popolno anonimnost * kondom je vedno pri roki * pri nakupu KING-KONGA lahko velikokrat prigriznete. Ne verjamete? Poskusite!

KING-KONG je komplet 50 kondomov v raztopini meda, popularni medenjaki!!! Komplet vam pošljemo po pošti na naslov, če pa zaradi sostanovalcev tega ne želite, imamo rešitev: napišite svoje ime in priimek, navedite naslova pa post restante, poštno številko in mesto. S tem bo vse rešeno, vaš KING-KONG vas bo čakal sedem dni na pošti. Plačate po povzetju. Embalaža je navtralna.

999 SIT + PTT stroški

ČANG-ŠLANG JE ČAJ ZA ZMANJŠANJE TELESNE TEŽE. Med najpomembnejšimi boleznimi so tiste, ki so povezane s preveliko telesno težo. Vitki ljudje so bolj zdravi, krepkejši, lepši in uspešnejši. Naredite prvi korak: popijte skodelico ČANG-ŠLANGA! Mnogi pripravki za hujšanje (vitaminski napitki, tablete...) in razne diete pomagali pri zmanjšanju telesne teže, idealne teže pa niso ohranili. ČANG-ŠLANG je drugačen. Pripravljen je iz naravnih sestavin po starodavni kitajski recepturi. Povzroča zmanjšanje apetita, izgubo sala, zmanjšuje telesno težo. Nekdanji kitajski velikaši so pili ČANG-ŠLANG, da so ohranili zdravo, prožno telo, mladost in gibčnost. King-Kong čaj je ČANG-ŠLANG na kitajskem ohranil do danes – celih 1700 let! V eni škatli ČANG-ŠLANG je 40 vrečk čaja – dovolj, da vam uspe! Vsa dan pred obrokom popijte skodelico čaja in vaše težave zaradi telesne teže se bodo raztopile. Naj bo vaše geslo: ZDRAVJE. VITKOST. USPEH.

699 SIT + PTT stroški

GINGER, ZA DOLGO IN SREČNO LJUBEZEN KUPUJEJO ŽENSKE – PIJEJO MOŠKI! Čaj GINGER je sestavljen po stari kitajski recepturi, ki se je ohranila dolga stoletja. Že stari Kitajci so ga pili, da so ohranili vitkost in poznih let. Pitje čaja je na Kitajskem obred – kmalu boste razumeli zakaj.

Navodilo: vrečko s čajem preljete s pol litra vrele vode in pustite da se ohladi. Vrečko odcedite in zavrzite. Čaj poljubno sladkajte, najbolje z medom. Pijte ga dvakrat na dan: zjutraj in pozno popoldne (ne zvečer) po 2,5 dl (polovico pripravljene količine).

Čaj deluje postopno, zato ne boste občutili učinka že po prvi skodelici. Po nekaj dneh pa boste opazili, da je splošna napetost popustila, da trdno spite in da ste prijetno umirjeni. Ta občutek bo sčasoma prerasel v splošno počutje, kar bo kazalo tudi z zboljšanjem kondicije, obnovo spolne moči in mladosti. Ko se bo to počutje ustalilo, zmanjšajte uživanje čaja na dva- do trikrat na teden.

699 SIT + PTT stroški

ODSEVI MLADOSTI

V Sovjaku

Naša vas se imenuje Sovjak. Leži na hribu jugozahodno od Vidma. Zaselki so Kizmina, Hrenovica, Kamen, Pesek, Veliki Sovjak in Mali Sovjak. Skozi našo vas peljejo tri ceste. Ob njih so hiše. Največ je kmetij. V vasi še stoji hišica iz šibja, ki je stara več kot sto let. Imamo tudi gasilski dom, biše in trgovino. Okrog vasi so vinogradi, sadovnjaki in gozdovi.

JASMINA KOLBL, 3. a
OŠ Videm ob Ščavnici

Ali veste?

(Nagrajuje Knjigarna in papirnica Dobra knjiga M. Sobota)

Kaže, da vam je 20. vprašanje delalo precejšnje glavice. Po našem mnenju pa je bilo dokaj lahko. V besedah junec, savana, Smirna, smreka in vodopivka se namreč skrivajo imena rek (Unec, Sava, Mirna, Reka, Pivka). Nagrado pa bo tokrat prejel Robert Čor iz Murske Sobote (Lendavska 23a). Čestitamo!

KUPON št. 22

Ali veste kje poteka najdaljša avtomobilska cesta na svetu in kako je približno dolga? Odgovore pošljite najkasneje do 3. februarja.

Zabaval nas je Miki Šarac

Konec leta si običajno na naši šoli popestrimo tako, da povabimo medse kakšnega znanega pevca, in to je bil zadnje dneve v decembru Miki Šarac.

Čeprav Miki ni med mojimi idoli, mi je bil zelo všeč. Mnogo se nas je zelo zabavalo in smo veliko plesali. Zapel nam je nekaj svojih pesmi in imel tudi zabavni program z nagradami. Izbral je nekaj deklic, ki so pele njegovo daleč najbolj znano pesem Limbo Deanc, in tista, ki je zapela najbolje oz. najlepše, je dobila nagrado. To je bila Monika. Čas je hitro minil in Miki je podpisal še nekaj spominskih knjig, razdelil precej propagandnega materiala in se nato odpeljal s svojim spremljevalcem zabavaj otroke na Tišino.

Ko bi Mikija zdaj srečala, bi se mu zahvalila za prijeten in zabaven nastop ter mu zaželela še veliko uspehov. Seveda bi ga še kdaj povabila tudi k nam na Kapelo.

SANDA MAUKO, 6. b
OŠ Kapela

Starši kot učenci

Šola naj postane prijaznejša, vesela in odprta; učenci naj radi zahajajo vanjo. Veliko se piše tudi o delu s starši. Ogladamo se iz podeželske šole. Kdo bo kar na hitro pomislil: Saj tam starši nimajo časa za otroke. Pa še koliko! Samo povabilo naj bo prijazno in zanimivo. In kako smo delali mi?

V začetku decembra smo starše povabili k uri slovenskega jezika in jim na vabilo prijazno napisali, da bodo delali skupaj z učenci.

Navdušeni in z zanimanjem so prišli. Učenci smo najprej zaigrali nekaj vlog, prebrali zgodbe, recitali lastne pesmi in spraševali uganke. Dovolj za ogrevanje in prijetno počutje.

Začelo se je delo. Starši so skupaj z nami posedli v skupine in reševali vaje za bogatitev besedišča (rime, kontrasti, primerjave, asociacije, male in velike začetnice, poosebitve). Ne moremo opisati tega čudovitega prizora in dela. In koliko primerov pri vsaki vaji so našli! Se in še bi delali. Trudili so se kot otroci in hoteli čimveč. Super nam je šlo in vsi smo se glasno zasmeli.

Starši so si oddahnili ob kavici, učenci ob jabolkah. Sledila je domača naloga za starše. Kakšen smeh obojih in zadovoljstvo otrok, da bodo zdaj starši pisali nalogo. »Tovarišica, kaj če je bodo pozabili? Bodo dobili enko? Jaz ne bom nič kriv!« Spet smo vsi v smehu.

A ni bilo tako. Nihče od staršev ni pozabil domače naloge. Na listkih smo jo naslednjic prinesli v šolo. To so bile čudovite zgodbe iz otroštva staršev. Vse smo prebrali, se nasmejali in si jih zalepili v zvezke. Oči so se nam kar bleščale; to je metni napisal moj oče, moja mamica...

Sporočilo staršev – enkratna ura, še bi prišli. In so. Na novoletni program, ples, zabavo, smeh. Skupno smo se poslovili od leta 1992 in si zaželeli miru, sreče in zdravja.

Pa januarja bomo spet skupaj. Takrat pri »lupanju« bučnega semena, kjer nam bodo starši pa tudi stari starši pripovedovali o starih običajih, »coprnica«, o vražah, vedeževanjih in peli bomo naše prekmurske pesmi. Po opravljenem delu pa bomo pogostili z domačimi dobrotami, ki so bile v navadi ob takem običaju.

Tudi to srečanje s starši ne bo zadnje. Saj ne moremo drug brez drugega.

Učenci 3. b
in razredničarka
MARTA REŽONJA

kulturna obzorja

Zgodovinski listi ljutomerskih zgodovinarjev

Ob koncu decembra 1992 so v Zgodovinskem društvu Ljutomer izdali lično prvo številko svojega glasila s tem simboličnim imenom in domiselno oblikovanim simbolom neprestanega zgodovinskega spreminjanja, naslovnica je delo mag. Vlada Potočnika.

Delo nam razgrinja na 57 straneh 9 prispevkov osmih avtorjev, ki so pri delu uporabili popoln znanstveni aparat (citiranje, navajanje virov in literature) in obravnavajo tematiko od zgodovine ljutomerskega področja do skupne pomurske zgodovine.

Prof. Miran NOVAK prikazuje v delu **Arhivski viri za zgodovino Ljutomera in okolice** bogatost listin v Pokrajinskem arhivu v Mariboru ter bralca natančno seznanja s posameznimi fondy.

Juš MAKOVEC nostalgčno, pa vendar kritično v prispevku **Prepozno, pa vendar...** obravnava aktualno zaščito kulturnih spomenikov in se v svoji priljubljeni temi o vaseh na Murskem polju spoprime z nekaterimi še ne dovolj pojasnjenimi krajevnimi imeni (npr. Bunčani, Stara in Nova

življenja v Avstro-Ogrski (1860-1918) zelo natančno prikaže posamezne klasične teme ob takem prikazovanju (posestno sestavo, popise prebivalstva, bančništvo, upravno-politično ureditev od krajev do občin, do sodnega in okrajnega glavarstva Ljutomer, dotakne se tudi volitev od lokalne do deželne in državne ravni itd.).

Kustus muzeja Anton RATIZNOJNIK pa ob 120-letnici pomembnega finančnega zavoda prikaže **Prvo slovensko ljudsko posojilnico in hranilnico** v Ljutomeru, pri čemer posebej omeni vlogo Ivana Kukovca in Ivana Lapajnetna. V vodstvu oz. načelstvu so bili takratni pomembni okrajni veljaki (npr. Zemljič, Kryl, dr. Mravljak...), prikazano je tudi finančno poslovanje na podlagi finančnih poročil na občnih zborih.

Francšek FERENČEK prikaže za 19. in 20. stoletje pregled razvoja zdravstvene službe na križevskem območju (**Nekaj o zdravstvu na območju Križevcev**) ter posebej omeni vlogo zdravniške družine Lebarjevih.

Prof. Miran PUCONJA v prispevku **Nekaj o obvezni oddaji na Cvenu** prikaže na podlagi zgodovinskih virov (pisnih in ustnih) vso problematičnost omenjenih obveznih

oddaj od jeseni 1945 pa do jeseni 1947; prikazane so metode oblasti za zagotovitev potrebnih količin pridelkov, krme in živali ter omenjeni aktivisti, ki so izvajali »ljudsko oblast«.

Zadnji prispevek v glasilu je izpod peresa mag. Ivana RIHTARICA in govori o **Mlinarstvu v Pomurju leta 1959**, kjer je poleg dokaj bogate žitne letine in cen poljedelskih pridelkov in živine oz. mesa prikazano mlinarstvo v takratnih 6 občinah (M. Sobota, Lendava, G. Radgona, Ljutomer, Beltinci ter Petrovci-Salovci), kjer je bilo 126 obratov (107 v zasebni in le 19 v družbeni lasti) z 219 zaposlenimi.

Glasilo je uredil uredniški odbor, predgovor, ki vabi nove sodelavce, je napisal predsednik društva prof. B. Puconja, tehnično je pa glasilo »rodila na svet« Canon FOTOKOPIR-NICA Ljutomer.

Tako je zgodovinsko društvo v Ljutomeru izpolnilo zelo zahtevno programsko točko iz delovnega programa za leto 1992 ter članstvu in drugim zainteresiranim ponudilo prijetno branje.

Glasilo lahko zaželimo samo se uspešno nadaljne izhajanje, uredniškemu odboru pa še veliko dobrih prispevkov.

I. R.

zelo pomembne »priške možakarje«.

Maksimiljan ROJS v **Pregledu gospodarskih, narodnostnih, političnih in kulturnih razmer na področju ljutomerskega okraja v času ustavnega**

Kar ostane, je kultura

Komisija za kulturo pri SO M. Sobota je v petek, 22. januarja 1993, pretresala, katere prijavljene akcije s področja kulture za leto 1993 in s kakšnimi utemeljitvami naj priporoča občinskemu izvršnemu svetu, da jih umesti med tiste, ki se bodo plačevale iz razpoložljivih sredstev za tridevedeseto leto.

Kultura je pravzaprav v resnici zelo dragocena in krhkozišava rastlina. Dolgo po propadu civilizacij držav in sistemov ostanejo samo še kulturne ostaline. Kultura je kakor bršljan na zidu, tem mlajša in nežnejša, čim starejši, čim bolj propadel je zid. Cel zid pa je zato tukaj, da po njem zraste kultura.

Cudna primerjava, ni kaj, toda če se tako vzame, če se pogleda, recimo proračun soboške občine za leto 1993, ki znaša 1.444.365,00 SIT, od česar gre 901.993.000,00 SIT za tekoče obveznosti in 542.372.000,00 SIT za investicijske, in če potem vso denarno reč še dalje prepegibamo, se pokaže, vsaj po številkah so-deč, da bo za družbene dejavnosti (negospodarstvo), kamor po bipolarni definiciji spada kultura, slo trideset odstotkov

proračunskih sredstev, od tega za vzdrževanje kulturnih inštitucij 32.554.000,00 SIT; za tisto, kar se bo imenovalo kulturni dogodek in bo tako rekoč za »pojesti«, za kulturno konzumacijo, bo v celotnem proračunu namenjenih 10.989.000,00 SIT. Če to ni čudež! Samo temu bo mo rekli »kultura v soboški občini«, samo to bo štel, samo to bo kakor plesen nežno raste na velikanski stavbi države.

Gospa in gospodje so na omenjenem sestanku najprej kakšno rekli o programu praznovanja letošnjega kulturnega praznika, pod katerim se je podpisala sekretarka za občinske družbene dejavnosti Bavčarjeva. V soboškem kinu bodo kinopredstave, v grajski dvorani gledališke predstave, 8. februarja pa prav tam predstavitev prekmurskih doktor-

jev znanosti, katerih dela bodo na razstavi v Pokrajinski knjižnici, v Galeriji bo koncert in otvoritev likovne razstave, v knjigarni Dobra knjiga se bodo lahko kupovale knjige s popusti.

Potem so na sestanku komisije za kulturo odločili, da bodo za nagrade ob prazniku kulture predlagali Nikolaja Bera, akademskega slikarja, ki naj dobi denarno nagrado s plaketo, samo plaketo pa naj bi dobila Drago Kuhar in mešani pevski zbor Štefan Kovač.

Največ pa so seveda govorili o tistih skoraj enajstih milijonih tolarjev za akcije. Za bršljan.

Ponekod se jim je zdelo, da nekateri izvajalci akcij prosijo preveč, drugod, da se jim namena premalo, sploh pa da bo šel denar davkoplačevalcev za organiziranje prireditev ter razstav, za odkupe muzealij, za neke projekte (nekateri med

njimi so že kar tako na pogled dvomljive vrednosti), za neke druge projekte (ki pa so prav v redu in potrebni, vendar bo zaradi tistih prvih zanje premalo denarja), za izdajanje knjig, za jubileje in tako naprej.

Predlog za financiranje akcij, ki ga je obravnavala komisija za kulturo, je medtem menda že bil na ogledu pri soboških izvršnikih in govori se, da Društvu amaterskih glasbenikov (DAG), ki so sicer čisto po amatersko svoj projekt organiziranja glasbenih večerov v hotelu Zvezda ovrednotili astronomsko, niso poklonili nič denarja. Kot da bi ob petkih zvečer zelenel v kateri ali na kateri soboški stavbi za kulturo kak drug kulturniški bršljan kot samo tisti, ki v obilnem tobačnem dimu skuša poganjati prav po zaslugi tega DAG-a.

ŠTEFAN SMEJ

Prlekija

Vsekakor reprezentančno, v velikem formatu, 125 strani, veliko več barvnih fotografij kot besedila. Skoraj malce nenavadno – posvečeno 100-letnici Planinske zveze Slovenije (1893-1993). Pobuda je prišla iz Ormoža, in sicer ob odprtju Ormoške planinske poti – 63. planinske transverzale (11. maja 1991). Čeprav ima knjiga podnaslov Med griči Slovenskih gor, je deželo razprla v vsej njeni razsežnosti in tako razbila stereotip, da je Prlekija samo Lotmerk. Izvirnih je le nekaj krajših tekstov: Anton Trstenjak o Prlekiji in Prlekih, ki nima namena povedati kaj novega, Erna Meško: Po prleških gričih, Matjaž Kmecl: Planinska Prlekija, Stanko Klinar nekaj kratkih povzetkov o Matiji Zemljiču, avtorju pesmi Oj Triglav moj dom... Irena Štuhec piše o jezikoslovcu Miklošiču, Trstenjak pa o slovenskogoriškem podjetniku Puhu (1862-1914). Sicer pa so objavljene odlomki iz del Franca Ksavra Meška, pesmi Edvarda Kocbeka, Leopolda Staneka in drugih manj znanih avtorjev, tudi globoko občuteni lirični verzi iz rokopisne zapuščine Božidarja Flegeriča: Teci, Mura, teci – v daljne dalečine – in seboj odnesi – naše bolečine!

Avtor fotografij je Ciril Ambrož (8 jih je prispeval tudi France Stele, ki je knjigo izdal v samozaložbi). Pri izboru slik je bil Ambrož malce obseden od svojega Senika pri Ormožu (in okolice). Kakšen motiv je skoraj podvojen, sicer pa so posnetki izborni. Po zaslugi Jakoba Emeršiča je pisatelj Miško Kranjec Prlek, Križaniči so iz vasi Boreča, in to nekajkrat (pravilno Boreci), kar ni korektorska napaka, kot na primer raktili namesto daktili. Taka reprezentančna publikacija si kaj takega ne sme privoščiti!

P. S.: Lepo bi bilo, če bi izdajatelj poslali izvod knjige Ivanu Gerencenju, dopisniku dela v M. Soboti, ki očitno ne loči med Prlekijo in Štajersko, ker zelo rad napiše smiselno tako: bil sem v Prekmurju in na Goričkem.

JUŠ MAKOVEC

Za zeleni jezik (27)

Za nadaljnji jezikovni pregled predvolilnih letakov smo – kot je bilo napovedano – pripravili oblikoslovni, besedoslovni in skladenjski pretres »klasičnih« besedilnih enot, v katerih je sporočilo strukturirano v običajno zapovrstje stavkov in povedi. Pri tem se je pokazalo, da posamezne jezikovne pomanjkljivosti (ponekod tudi značilnosti) letalnih besedil ponujajo možnost za obravnavo tudi nekaterih širših jezikovnih vprašanj.

To možnost izkoriščamo že pri prvem, sicer zelo majhnem letaku (formata A6, ne formata A4, kakor se nam je bilo napak zapisalo v prejšnjem članku) **Slovenskih krščanskih demokratov**. Štirikat ponovljeno navodilo, kako glasovati, so namreč sestavljali oblikovali v pasivu/trpniku (»Glasuje se za enega kandidata. Za kandidata se glasuje tako, da se obroži zaporedna številka pred imenom kandidata.«), ki je na slovenski jezikovni sceni dvignil in še dviga veliko prahu. Mnogi jezikovno občutljivi pisca (predvsem starejše generacije) mu nasprotujejo in se nad njegovo izdatno rabo jeziko. Deloma jim lahko v njihovi jezi pritegnemo, saj se je trpni način izražanja preveč razpasel in – če naj uporabimo prisposodo – resnično velikokrat onesnažuje jezikovno okolje. Iz t.i. uradovalega jezika (jezik uradovalec in poslovnih spisov, pogodb, zakonov, predpisov, sporazumov...), kjer je velikokrat uporabljan do tolikšne mere, da je ne le skregan z minimalnim občutkom za lepo v jeziku, ampak ogroža tudi normalno razumevanje, prehaja tudi v druge besedilne zvrsti, kjer poleg svoje nepotrebosti pogosto izpričuje tudi piščevo jezikovno lenobnost in premajhno kultiviranost. Resnici na ljubo pa je treba dodati tudi to, da pa se v določenih besedilnih vrsteh trpniku vendarle ni mogoče izogniti (npr. strokovna, znanstvena besedila, tudi uradovaleca, seveda v mejah jezikovno znosnega), kakor se tudi v našem vsakdanjiku ne moremo izogniti določeni meri onesnaženosti npr. zraka. In kakor velja v skrbi za naše okolje, da skušamo s čistilnimi napravami, s prehajanjem na okolju manj ali neškodljive vire energije itn. onesnaženost zmanjšati, tako naj velja tudi v jeziku: trpnik uporabimo takrat, ko je to sporočilno in besedilnozvrstno utemeljeno, ter tolikokrat, da ne ruši jezikovnega ravnovesja.

Na ta način so ga uporabili tudi sestavljalci omenjenega navodila na letaku Slovenskih krščanskih demokratov: izbiro le-tega jim je dopuščal tip besedila (navodilo), narekovala pa nevtralna, neapeletivna/nepozivna sporočilna drža, za katero so se bili odločili.

Tudi besedilu **Slovenske ljudske stranke**, v katerem je predstavljen njen kandidat Jože Tivadar, v izbranega zornega kota skorajda ni kaj očitati. Edino besedna zveza (frazna v širšem, nestrokovnem pomenu te besede) »reševanje konkretnih problemov« je nekoliko moteča, toliko bolj, ker se v besedilu, obsegajočem vsega sedem srednje dolgih povedi, ponovi dvakrat, enkrat pa v inačici »reševanje nalog«, oboje seveda v pomenu vsakdanje dejavnosti, zadevajoče različne življenjske situacije. »Reševanje konkretnih problemov« je besedna zveza, ki jo iz političnega jezika (nekdanjih oblastnikov) prevzemajo tudi številni sedanji politični in nepolitični jezikovni uporabniki. Ni vprašljiva zaradi svoje jezikovne strukture, ampak zaradi svojega pomenskega polja, v katerem kljub zagotavljeni konkretnosti ne more prikriti svojega abstraktnega (reševanje matematičnih, šahovskih problemov!) in neživljenjskega odnosa do stvarnosti. Prav zato jo pozornejši naslovnik, ki pričakuje trdnjšo vez med označujočim in označenim (penostavljeno: besedo in dejanjem), čuti kot izrabljeno.

Zato svetujemo vsem uporabnikom besedne zveze »reševanje konkretnih problemov« – če seveda želijo prepričati novodobnega kritičnega naslovnika – da jo z nekaj truda pretvorijo v *odpravljanje težaviposledic, urejanje položaja...*; ali če želijo biti resnično konkretni: *nadomestitev izgub, zmanjšanje brezposelnosti, povečanje družbene učinkovitosti* in podobne zveze.

FRANCI JUST

kulturni koledar

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA: V pokrajinskem muzeju sta na ogled stalna zbirka in stalna likovna razstava. Razstava je odprta vsak dan razen nedelje od 10. do 12. ure.

MURSKA SOBOTA: V galeriji je razstava, na kateri razstavljajo člani Društva likovnih umetnikov Pomurja in Prlekije. Razstava bo odprta do 31. januarja.

LENDAVA: V lendavskem gradu je na ogled razstava Srednjeveški razvoj Lendave. Pripravila sta jo Pokrajinski arhiv iz Maribora in županijski arhiv iz Lalaegerszega. Razstava bo odprta do konca januarja.

LENDAVA: V lendavskem gradu je na ogled spominska soba slikarja in kiparja Györgya Zala.

RADENCI: V galeriji Medikoss razstavlja akademski slikar Štefan Galič.

LENDAVA: V februarju bo v lendavskem gradu spet na ogled razstava del udeležencev dosedanjih mednarodnih likovnih kolonij.

PIREDITVE

najuspešnejša komedija v zgodovini Hollywooda
SAM DOMA SOBOŠKEM KINU
 2. in 3. februarja ob 17. in 19. uri
 4. in 5. februarja ob 17. uri
 6. februarja ob 17. in 19. uri

7. februarja ob 15. in 17. uri ... dogodivščine malega Ke-vina (Macaulay Culkin – Moja punca) po tistem, ko ga starši na božični večer pozabijo doma in ko deček spremeni svoj dom v pravi showhouse – gledalci pa se ne morejo ubraniti smeha...

KNJIŽNICE

MURSKA SOBOTA: Pokrajinska in študijska knjižnica je odprta vsak dan razen nedelje od 8. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure.

LENDAVA: Knjižnica je odprta v ponedeljek, sredo in petek od 8. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure. Vsak dan razen nedelje je odprta tudi tatalnica.

LJUTOMER: Knjižnica je odprta v ponedeljek, torek in četrtek od 8. do 17. ure, v petek in soboto pa od 8. do 15. ure.

USPEŠNICE

V knjigarni Dobra knjiga vam za ta teden priporočajo:
 Konsalik: Operacija Delfin. Mladinska knjiga 1993
 Dr. Terry Looker in dr. Olga Gregson: Obvladajmo stres CZS
 Maria Thun in Matthias K. Thun: Setveni koledar

Naj bo film posel, ampak delajmo ga sami in si pri tem ne zatiskajmo oči in ušesa za vse, kar si tako hitro dopadljivo in zabavno kot filmi proslule nollywoodske produkcije. Naj se sliši tako kot stara lajna, ampak tudi film je umetnost, zato zasluži, da z njim lepše ravnamo, kot smo doslej, za službi si filmski festival, pa tudi neodvisno mrežo posredovanja tako evropskih kot independent ameriških, kanadskih, avstralskih itd. filmov.

Nisem dušebrižnik, pač pa verjamem v željo po odkrivanju, v radovednost, slo po novem, ki je v človeku, zato smo dolžni zagotoviti izbiro. Samo med različnimi možnostmi odkriješ pravo.

JELKA STERGEL
 direktorica
FILM ART FESTA

drugi v ciklusu filmov
FILM ART FEST
ŽIVLJENJE JE SLADKO
 Life is sweet
 scenarij
 in
 režija
MIKE LEIGH
VELIKA BRITANIJA 1990

»Vedno si prizadevam odkriti bistvo; to je potencirani realizem kot nasprotje naturalizmu. Vem, da je v mojih filmih mnogo »odštekanih« elementov, ki sicer niso nadrealistični, so pa norčavi, burleskni. Vendar se ne zgodi nič nemogočnega. Vse mora biti organsko. Mora biti resnično, toda ta resničnost je potencirana.«

Mike Leigh

SOBOŠKEM KINU
 29. januarja ob 19. uri

ne zgodi se vsak dan

Astronavti Apolla so za potovanje na Luno (380.000 kilometrov) potrebovali tri dni. akvanavti, ki so se udeležili odprave Hydra, pa kar 25 dni, zato da so dosegli 700 metrov globine in prišli nazaj živi in zdravi. Vse to zaradi dekompresije. Od treh potapljačev, ki so se potopili v komori Comex iz Marseilla, je eden 20. novembra dosegel tlak, ki sicer vlada v globini 701 metra pod morsko gladino (nov svetovni rekord). Tega so smeli izpustiti iz komore šele 14. decembra. Vsi trije so skupaj prebili devet dni na območju 600 do 700 metrov pod morsko gladino in se sedemkrat potopili za dve uri v posebni komori. Tako so dokazali, da je mogoče delati tudi tako globoko. Izkušnja bo prišla prav pri vrtnanju globoko na morskem dnu.

Pes zadušil punčko

Tistega dne je dveletna deklica Holy Marie zelo dolgo spala. Ko sta babica in mamica stopili v sobo pogledat, kako da še spi, sta našli na njeni postelji psa Rockyja, ki se je tiščal k deklici, toda punčka je bila mrtva. Pes, pasme weimarčan, težak približno 20 kilogramov, je bil star prav toliko kot punčka. Z deklico sta bila velika prijatelja. Spal je v njeni sobi in velikokrat zlezal k njej v postelje. Tokrat je pes legel na spečo punčko in jo nehote zadušil. Ta žalostni dogodek naj bo v poduk vsem lastnikom psov.

20. 1. 1993

Belekova budnica Slovencon.

Slovenci kremeniti le stopimo v korak in nataliteto, naj dvignit skuša vsak. Združimo se vsi, pa zberimo moči in nataliteta, kvišku naj vzkipi.

To ni samo ime, to ni le "N a t a l i", sorodstvo tudi ne, to tudi "t e t a n i". To le je naš poraz, dokaz je nemoči, dobrin je le premalo, pa kruha skoraj ni.

Če bo tako šlo dalje, bo kmalu rod krepak Slovencev, padel z veje, pod Alpami bo mrak. Bo tujec tu živel, razvijal bo svoj rod, morda se bo kdaj spomnil: "Tu je Slovencev grob."

Na paper spravo, brat Džouži

Hiša z berglama

V Dusseldorfu stoji hiša, kakršno vidite na posnetku – na bokih jo podpirata dve »bergli«, težki po dve toni. Na velikem zemljišču naj bi uredili velik poslovno stanovanjski blok, investitorji so

odkupili vse tam prej stoječe zgradbe in jih podrli. Vse, razen ene. Trgovec s preprogami Maessen je bil namreč trmast in svoje štirinadstropne hiše ni želel prodati. Ponujali so mu izredno velike

zneske in mu svetovali, naj si kupi vilo na Azurni obali – Maessen pa nič. Hiša je ostala in investitorji jo bodo morali, tako, kot je, vključiti v svoj ogromni poslovno-stanovanjski objekt.

Oni bi bili boljši

Polemike po otvoritvi operne sezone v milanski Scali so se polegale. le tu in tam kdo še pokomentira žvižganje po premieri Don Carlosa. Luciano Pavarotti se je oglasil iz Tokia in v posebni oddaji za italijansko televizijo dejal, da si ne žene preveč k srcu, saj žvižgi niso bili namenjeni samo njemu, poleg tega pa so bile vse ponovitve Verdijeve opere boljše kot premiera, občinstvo pa jih je lepo sprejelo. Pavarotti je še napovedal možnost, da bi se veliki trije tenoristi ponovno srečali na skupnem nastopu, in sicer bi Domingo, Carreras in Pavarotti peli skupaj kar v Tokiu. Odločitev o tem bo znana v nekaj dneh. Na vprašanje, kateri tenorist v preteklosti je bil večji umetnik, je Pavarotti omenil Enrica Carua, Giusseppe di Stefana in Aurelijana Pertilla. Na primerjalno vprašanje, ali bi bili ti trije tenoristi, ko bi imeli možnost skupnega nastopa, boljši od njih, je Pavarotti pristočno priznal: »Oni bi bili boljši od nas treh!«

Les, trden kot jeklo

Kompozitni materiali dandanes prevladujejo povsod, iz njih je narejen tako okvir loparja za tenis kot trup motornega čolna. So čvrsti in trdni, ker so narejeni iz steklenih vlaken ali grafita, hkrati pa odporni proti udarcem in prožni, ker jih sestavlja tudi prožna povezujoča masa. Le dve neprimerni lastnosti imajo: dragi so in niso primerni za reciklažo, se pravi, da se jih ne da ponovno uporabiti za kaj drugega, to pa je v ekološko čedalje bolj osveščenem svetu resna pomanjkljivost.

Strokovnjaki za materiale že dolgo iščejo poti, kako bi te kompozitne materiale izboljšali. Med ta prizadevanja sodi izum ameriškega kemika Johna Meistra, ki je zbudil precej pozornosti. Uspelo mu je namreč narediti prvi kompozit na svetu, ki ima za osnovni sestavini les in plastiko. Lesni kompozit, če smemo tako reči, je najbrž predhodnik nove generacije kompozitov. Ima namreč tisto, kar so doslej pogrešali: je poceni in uporaben za reciklažo, ob tem pa ohranja dobre lastnosti dosedanjih kompozitov, se pravi, je trden, čvrst in dovolj gibek. Za izdelavo je uporaben vsak les. Izum je zanimiv tudi za naše razmere, saj Slovenija nima razen gozda velikih naravnih bogastev.

Največjih zakladov še niso našli

Kdaj bo tehnika toliko napredovala, da jih bo mogoče odkriti, saj menda še obstajajo zakladi, ki jih svet še ni odkril.

Zaklad Sargona iz Akada: Prvi svetovni osvajalec v zgodovini (pred 4200 leti) je zbral skupaj indijsko, arabsko in egipčansko zlato. Vse do danes ga še niso našli. Vse leži nekje severno od Bagdada v pesku iraške puščave.

Rudnik kralja Salomona: Biblijski kralj je dal pred 3000 leti jeruzalemski tempelj okrasiti z zlatimi listi in 500 različnimi ploščicami. Plemenita kovina je izvirala iz rudnika v pravljnični deželi Ofir. Na jugu Saudske Arabije? Tam se vedno leži 31 ton zlata.

Sarkofag Aleksandra Velikega: Svetovni osvajalec je nagrabil toliko plena, da so zlato, srebro in dragulje morali natovoriti na 1000 kamele in mul. Po prezgodnji smrti pred 2300 leti so mu zvesti podaniki vse položili v njegov grob v neki egipčanski oazi – in to še danes iščejo.

Alarihov grob: Kralj zahodnih Gotov je naropal med svojimi pohodi po rimskem carstvu dvanajst voz dragocenosti. Ko je umrl pred 1500 leti, so ga pokopali v reki Busento v južni Italiji. Nihče ne ve kje...

Džingiskanov grob: Mongolski svetovni zavojevalec se je dal pred 765 leti pokopati s kronami 78 premaganih vladarjev, tigrom iz žada in naravnih velikosti, tonami zlata in draguljev. Tri dni so njegovi bojevniki jezdili prek groba, dokler niso izbrisali vseh sledi.

Taksist za živali

Tokijski taksist Šugen Išiguro je doslej prevažal neživi tovor, na primer medicinsko opremo ali umetniške slike. Njegovi odjemalci so ga pogosto prosili, naj v svoje vozilo naloži njihove hišne ljubimce, ker sami niso imeli časa, da bi na primer pospremili psa k veterinarju ali mačko v lepotilni salon. Zato je odprl taksi

službo za živali. Potniki, rečeno njihovi lastniki, mu plačujejo 8000 jenov (65 dolarov) na uro. Za udobje je posnel ljeno. Vozila so klimatizirana, iz ozadja je slišati tiho glasbo. Takšno prevažanje, čeprav donosno, pa ima tudi svoje slabše strani. Mačke včasih ponorijo in voznika opraskajo do krvi.

zvezde vam kažejo

OVEN

OVEN – Dobra volja bo v prihodnjih dneh nalezljiva, zato se pripravite na vrsto zaporednih prijetnih doživetij. Partner vam bo spodbujal, da boste nadomestili vse, za kar ste bili zadnje čase prikrajšani. Pri delu boste doživeli pohvalo, dosegli boste marsikaj od tega, kar ste si zastavili za cilj.

BIK

BIK – Vzrokov za dobro voljo boste imeli več kot dovolj, denarja vam ne bo manjkalo, lahko boste povrnili dolgove in si kljub temu privoščili nekaj, kar vam bodo mnogi zavidali. Pojdite tja, kjer vas potrebujejo, če se boste obotavljali, vam utegne biti kasneje žal. Nikar se ne naprezajte, utrujenost je nevarna.

DVOJČKA

DVOJČKA – Zabavali se boste kot že dolgo ne. V neki mladi družbi boste imeli prvo, ne pa tudi zadnjo besedo. Če ne veste, kako bi začeli pogovor o neki kočljivi zadevi, se obrnite na sodelavca, ki ima na tem področju večje izkušnje. Čaka vas marsikaj lepega, vendar ne bodite nestrpi.

RAK

RAK – Zareklo se vam bo in izdali boste skrivnost, ki bi jo bilo bolje čimprej pozabiti. Stara ljubezen bo znova zagorela, tokrat kaže, da bo sprememba dokončna in velika. Nekdo se bo trudil za vas, vi pa boste gledali v drugo smer. Sladke besede si zapišite globoko v srce.

LEV

LEV – Napovedujejo spremembe, ki vam bodo popestrile življenje. Zakaj ne uslišite prošnje, ki jo nekdo tako vztrajno ponavlja? Med tem ko boste kovali načrte za prihodnost, bo nekdo delal za vas in vam poskušal olajšati pot. Sprjaznite se s tem, da ni vse tako, kot ste si zamišljali, ampak celo bolje.

DEVICA

DEVICA – Napetosti bodo popustile, srečno boste zajadrali novim ciljem naproti. Neko nežno čustvo vam ne bo dalo miru, dokler ga ne boste potrdili in ustalili. S poljubom boste zapečatili pogovor, s podpisom pa neki načrt za prihodnost. Sorodniki vas bodo neprijetno vznemirjali in vam povzročali skrbi.

TEHTNICA

TEHTNICA – Ne zavrnite povabila, ki je samo na prvi pogled obvezujoče. Sprostili se boste in ugotovili, katera so tiste stvari, ki ste jih doslej pogrešali. Prepričok ne bo resen ne trajen, z nasmehom, majhnim darilom pa boste popravili vse spodrsjaje. Nekdo bo ljubosumen, že veste zakaj.

ŠKORPIJON

ŠKORPIJON – Ne bodite živčni, saj se vendar razplete vse, kot ste hoteli vi. Neka slabost vam bo branila, da bi udarili s pestjo po mizi in napravili red. Naredite tako, kot vam priporoča partner, pa bo vse v najboljšem redu. Polne roke dela boste imeli, skrbi zaradi neke drobne družinske zadeve pa bodo pozabljene.

STRELEC

STRELEC – Če vam ne gre vse po maslu, se lahko tolažite s tem, da bo že jutri bolje in da se vam bo prav kmalu nasmehnila sreča. Čeprav ste zadržani in nezahvalni, se je nekomu posrečilo, da je nehote v vaših mislih in vašem srcu. Silili boste z glavo skozi zid, a vendar bo nekdo še pravočasno ustavil.

KOZOROG

KOZOROG – Precej časa že zbirate pogum, sedaj pa ga boste končno našli. Poteza bo odlična, odprta se vam bodo nova vrata. Medtem ko ste zasedeni z delom, se nekdo v vaši bližnji okolici dolgočasi. Potolazite ga boste morali na že znani način ali pa razmišljati o kakšni drugi rešitvi. Časa boste imeli dovolj, denarja pa tudi.

VODNAR

VODNAR – Bodite previdnejši kot običajno, nekdo vam je veliko do tega, da se spotaknete že pri prvi ovini. Strah boste premagali, nezaupljivost pa bo ostala. Sprejmite prepričani, da verjamete v prave ljudi? Spremenljivost razpoloženja boste, vendar vam tega ne bo nihče zameril. Presenetili vas bodo.

RIBI

RIBI – Počasi se prilagajate okoliščinam, v katerih se vaši partnerji odlično znajdejo. Ne zapletajte stvari v zveze, ki so že na prvi pogled trhle in majave, raje vložite nekaj več napora in pozornosti tja, kjer si želite tate večji odziv.

za vsakogar nekaj

Gorgonzola

Gorgonzola je eden najbolj znanih italijanskih mehkih sirov, v notranjosti pretkan z modro-vijoličasto plesnijo v obliki nitk. Izdelujejo ga iz polnomastnega pasteriziranega ali nepasteriziranega kravjega mleka, vsebuje pa najmanj 48 odstotkov masti. Energetska vrednost 100 gramov tega sira je 1672 KJ. Uporablja se kot namaz (pomešan s čajnim maslom), za pravo mesnih solat, omak itd. Njegova skorja je malce hrapava, bele ali rumeno-rjavkaste barve, na kateri so vidne sledi luknjanja z iglo. Je prijetnega in pikantnega okusa ter vonja. Je podobnega gobovemu. Testo je elastično, se lahko reže, a pri rezanju pušča sledi na nožu. V preseku ni luknjičast, temveč pretkan s plesnimi. Ime je dobil po italijanskem mestu Gorgonzola.

Zanj so potrebne naslednje surovine: 5 litrov polnomastnega kravjega mleka, 2 žlici skute, 2 žlici sirila, 150 gramov soli, 2 kosa sira gorgonzole (100 gramov) s plemenitimi plesnimi.

Potrebujemo: večjo posodo (okrog 5 litrov), veliko žlico, veliko plastično cedilo, laneno cedilo ali gazo, 2 plastični luknjičasti škatli od palčk (kviki), posodo (2 litra), iglo za pletenje (3 do 5 milimetrov).

Priprava sira: mleko segrejte ob mešanju pri 36 stopinjah, primestajte skuto in sirilo. Posodo pokrijte in jo pustite na toplem (36 do 40 stopinj) od 5 do 7 ur. V veliko plastično cedilo dajte laneno cedilo ali gazo in sesirjeno maso dajte z žlico previdno prelozite vanj, kjer naj se cedi. Ločite deciliter sirotke in vanjo dajte delčke gorgonzole s plemenitimi plesnimi, prelijte po siru, ki se cedi, in narahlo premešajte z žlico. Zatem preložite v dve plastični škatli od palčk, ki ste ju prej preluknjali na dnu in ob robovih z iglo za pletenje, odcejeno in s plesnimi oplemeniteno kepico sira, ki jo z žlico enakomerno poravnajte. Nato pustite sir pri sobni temperaturi na leseni deski dva do tri dni, dokler se sirotka ne odcedi. V modelu ga nekajkrat obrnite.

Pripravite 15-odstotno slano raztopino (prekuhajte 150 gramov soli v 850 gramih vode), dobro ohladite in vanjo položite hlebčke sira. V razsoli naj ostanejo tri ure. Občasno jih obrnite, potem vzemite ven, odcedite in posušite. S kuhanjem-sterilizirajte iglo za pletenje in sire od zgoraj navzdol (okrog 20-krat) prebodite. Tako bodo plemenite plesni dobile zrak.

Sire shranite v prostoru za zorenje, v katerem je relativna vlaga 80- odstotna, temperatura pa 9 stopinj, kjer naj so 4 tedne. V prvih dveh tednih jih obračajte vsak drugi dan, zatem pa dvakrat tedensko. Po zorenju narežite kolo-barje na debelejšje režnje, vsakega posebej zavijte v folijo in jih shranite v predalu hladilnika za mlečne izdelke, dokler jih ne boste rabili.

Prevedel M. Jerše

- OBMEŠANJU SEGREJTE MLEKO NA 36 STOPINJ
- VMEŠAJTE SKUTO IN SIRILO
- POKRIJTE IN POSTAVITE NA TOPLO/36-40 STOPINJ/ ZA 5-6 UR
- PLATNENO CEDILO DAJTE V PLASTIČNO POSODO IN ODCEDIJE MASO
- RAZTOPINO PRELIJTE Z GORGONZOLO IN SIRILO, POTEM PREMEŠAJTE
- PRENESETE OPLEMENJENI ŠEPEC V PLETENJANO ŠKATLO
- POSTAVITE 2-3 DNI
- OBČASNO OBRNITE
- PRIPRAVITE 15 ODSOTNO RAZSOL, V KATEREM PUSTITE 3 URE
- ODCEDIJE, POSUŠITE, PRELUKNAJTE Z IGLO 15-20 KRAT
- SHRANITE ZA ZORENJE 4-6 TEDNOV

Naredi sam Ptičja hišica

V hudi zimi najbolj trpijo ptičke, zato se jih usmilite in jim po možnosti narosite semena po dvorišču, če pa ste iznajdljivi in imate čas, jim

lahko napravite kar hiško. V ptičji hišici, ne krmilnici, bodo ptice pozimi naše zatočišče, spomladi pa bodo v njej pripravile gnezdo. Potrebujemo:

jemo vezane plošče, lepilo, žeblice, barvo in lak. Hišico lahko pobarvamo z običajno rjavo, sivo ali zeleno barvo. Vezane plošče so debele 10 milimetrov. Urežemo jih, kot kažejo skice, zlepiamo in zbijemo z žeblički. Pobarvamo z barvo, zaščitimo z lakom. Izberemo preprostejšo obliko z luknjico ali pa bolj razkošno kot je na sliki. Pod odprtino pritrdimo paličico, da ptica sede nanjo, ko prileti v svoj novi dom.

1. Paličica
2. Lepilo
3. Barva
4. Lak
5. Žeblički
6. Plošče

Glasbene lestvice

LESTVICA TUJIH SKLADB NSTSNMV

1. SONNY SAY YOU WILL - Allannah Myles
2. HEADING FOR A FALL - Vaya Con Dios
3. BE MY BABY - Vanessa Paradis
4. SIMPLE LIFE - Elton John
5. CLOSE BUT NO CIGAR - Thomas Dolby
6. KICK DOWN THE WALLS - Toto
7. DRIFT AWAY - Michael Bolton

- PREDLOGI:
1. I WILL ALWAYS LOVE YOU - Whitney Houston
 2. DEEPER & DEEPER - Madonna
 3. FRIENDS - Joe Satriani

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE 7 VELIČASTNIH

1. NA SVETU NISI SAM - Aleksander Mežek
2. POLNOČNI POLJUB - Magnei
3. ZAPLEŠIVA MED SPOMINE - Alfi Nipič
4. MRAZ - Avtomobili
5. NIČ VEČ BOLERA - Zasavci
6. SODN DAN - Sokoli
7. V MENI JE POLETJE - Irena Vrčkovnik

- PREDLOGI:
1. OKUPATORKA - Zoran Predin
 2. IGRALA JE, IGRALA - Vlado Kreslin z bando
 3. KROKODILČKI - Čuki

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE S KRŠČAKON, CEKRON PA Z MARELOF

1. KADAR GREM NA POT - Ans. Gašparji
2. ŠOPEK CVETJA - Ans. Slavka Pluta
3. LJUBEZEN - Ans. Dobri znanci
4. POLKA, PLES JE ZA SLOVENCA - Ans. Lipa
5. ZAIGRAJTE MUZIKANTI - Alfi Nipič in njegovi muzikanti
6. VARIJO PLANINE - Slovenski muzikanti
7. NIČ NI LEPEŠEGA - Ans. Tonija Verderberja

- PREDLOGI:
1. SREČNO PROTI DOMU - Ans. Jevšek
 2. STEVERJAN PRAZNUJE - Ans. Vrtnica
 3. RAD SEM KDAJ MED PRIJATELJI - Štajerskih sedem

Izpolnjene kuponce pošljite do četrtega, 4. februarja 1993, na naslov Murski val, Slovenska 41, 69000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 4

Glasujem za skladbo:

- tuja
- domača
- narodnozabavna

Ime in priimek ter naslov

Valoviti plašči

Ob prvih mrzlih dnevih se boste rade ogrnile ali ovile v krajše plašče, za katere je značilna linija A, ki se proti robu širijo. Največkrat so kar brez gumbov, z velikimi ovratniki in tudi brez njih. Takrat okoli vratu visoko oblikujemo šal iz iste tkanine, tako da daje videz visokostojčega ovratnika. Zelo elegantne so videti večkrat prešite obrobe na ovratnikih ali kar okoli vse dolžine plaščev.

H kratkim krilom ali ozkim hlačam boste swinger, kot se imenuje ta plašč z veseljem nosile. Dolžine plaščev se spuščajo skoraj do gležnjev. Daljši zvonasto krojen plašč brez gumbov bo mikavnejši s polkrožnimi zobci okoli spodnjega roba, ovratnika in rokavov. In barave? Pastelna ali rdečkasto marelična, močno rdeča in barva medu.

Gube na vratu

Nekateri ljudje imajo pododovano nagnjenje do teh gub, pri drugih nastanejo zaradi napačne prehrane in nege. Slednjih sicer ne moremo odpraviti, lahko pa jih učinkovito »popravimo«, predvsem pa preprečimo nastanek novih. Nega vratu je tako samoumevna kot nega obraza. Začnemo z masažo - najboljša je tapljanje, da na vratu ne zmaličimo in ne raztegnemo kožnega tkiva. Vsaj enkrat na teden privoščimo vratu obkladek ali masko. Naprodaj so mnoge že pripravljene obloge, uporabimo jih po navodilih. Lahko pa si oblogo pripravimo tudi sami iz mešanice segretyh zdrobljenih zelišč, ki jih zložimo med dve plasti gaze. Vrat poprej namažemo z mandljevim oljem, prekrijemo z oblogo, ovijemo vse skupaj s frotirko ali toplo ruto in ležemo za 20 minut. Odlično se obnese tudi, če tu pa tam narahlo vtremo v kožo na vratu malo smetane. Lahko jo zmešamo tudi s skuto in malce medu.

Berite Vestnik

Triki pri oblačenju

Brezhibnih postav je malo. Kljub pomanjkljivostim pa ni nobene potrebe, da videz ni, kot je treba, saj se dajo hibe s primeranim oblačenjem bolj ali manj skriti. Preširoka ramena na primer »skrijejo« bluze in puloverji z raglan rokavi. Trebuh je najbolje pokriti s široko bluzo, ki mora segati tudi prek zadnjice. Kratek vrat ne gre najbolje skupaj s puloverji z visokim ovratnikom. Bolj mu pristajajo bluze z odprtim ovratnikom in tanki suknjiči z globokim dekoltejem. Sledi let pa se da prekriti z ruto. Če se kijub malo bolj zaobljeni zadnjici ne morete odreči hlačam, kaže izbrati takšne, ki so spodaj zožene. Velike prsi skrije širok suknjič. Kratke noge podaljšajo temne nogavice in zvonasta krila. Široke boke omili suknjič, ki jih prekrije, in krila, ki so zgoraj ozka, spodaj pa plisirana.

DOBRO JE VEDETI

Porcelan: S cigareto obžagni porcelan zdrgnemo z zamaškom, ki ga pomočimo v sol. Postopek nekajkrat ponovimo.

Slike: S kovinskih okvirjev slik najprej s čopičem očistimo prah, nato jih osvetlimo z jelenovim usnjem. Lesene okvire očistimo s sredstvom za polituro pobištva in jih zdrgnemo z mehko krpo. Prah s pozlačenih ali srebrnih okvirjev očistimo s čopičem ali mehko ščetko, nato jih zdrgnemo s prerezano čebulo.

Krznno: Mokrega krzna ne sušimo pri peči, ker koža otrdi, dlake pa se začnejo lomiti. Najprej ga s krpo narahlo zbršemo v smeri vlaken in zgladimo s krtačo. Naslednji dan ga previdno stremo in počesimo. Polezane dlake se spet zravnajo, če jih držimo nad soparo.

Kuhajte z nami

Mesni zvitek s sirom

Potrebujemo: 40dag (2 kosa) globoko zamrznjenega listnatega testa, 40dag mleto govedine, srednje debelo čebulo, 3 žlice olja, 1 večjo ali 2 manjši zeleni papriki (lahko iz zamrzovalnika), 1 žlico goste paradižnikove mezge, poper, 1 žličko soli in za vsak kos testa 2 trikotnika po 25 gramov topljenega sira, rumenjaki za premaz zviteka.

Globoko zamrznjeno listnato testo odtajamo pri sobni temperaturi in ga razvaljamo v dva 40/45cm (približno) velika pravokotnika. Čebulo drobno sesekljamo, paprike narežemo na drobne kocke in skupaj dušimo na olju, da se zmehča in postekleni. Mesno sekanico začimimo s paradižnikovo mezgo, soljo in poprom, dodamo dušeno čebulo s papriko in vse pregnetemo z vilicami. Ta nadev razdelimo po testu. Sir narežemo na majhne kocke in potresemo po mesni masi. Na zunanjem robu pustimo pas praznega testa, da se nadev med peko ne bo izcejel. Zvitek rahlo zvijemo, konce na dveh straneh pa dobro stisnemo. Preden ga postavimo v pečico, ga premažemo z rumenjaki. Pri 220°C ga pečemo prvih 10 minut, nato znižamo temperaturo na 180°C in pečemo še 35 minut. Ko vzamemo pečen zvitek iz pečice, počakamo 5 minut, nato ga režemo in še vročega ponudimo.

BESTAVIL MARKO NAPAST	NEZMOŽNOST VIDETI V MRAKU	DANSKI OTOK	SODOBNI MEHŠKI PISATELJ (PEDRO)	ŠVANKA	SRBSKA FILMSKA IGRALKA	MAZAC, PADAR	SLOVENSKO ARHEOLOŠKO NAJDIŠČE
HITRO NAPREDOVANJE V SLUŽBI							
DRŽAVA V JUŽNI AMERIKI							
FRANCOŠKI PISATELJ (ROMAIN)							
AVTOMOBILSKA OZNAKA JAPONSKÉ		PRIPADNIK ZUPNIJE BAROMETER					
ETIOPSKI GOSPOD				PREDUJEM ZDRAVILO PROTI GLAVOBOLU			
SINCLAIR LEWIS			IGRALNA KARTA SREDIŠČE VRTENJA		BORZNI AGENT NA VEČNJIH TRŽIŠČIH	ZEMJEVIDNA KNJIGA	
AZIJSKA DRŽAVA					BARLI NADZORNIK ZGRADBE V ST. RIMU		
IZVEDENEC ZA KAJ STROKOVNIK							
VELIKA REKA V ITALIJI							
SMREKA, KI RASTE V BOŠNI IN SRBIJI							
SINTETIČNA TKANINA							
ŽIDOVSKO MOŠKO IME							OZEK KONEC POLOTOKA

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE - Vodoravno: Triglav, heroina, Emerson, S, Tatra, slon, SD, Ain, Aka, LN, um, t, odstopi, Ngvane, Iro, Ita, keratin, Enakiti.

podlistki

PISMA, MNENJA, STALIŠČA...

Dovolj je!

Aneja Sama, kdorkoli že to je, je najbolje soočiti z njim samim. Ker on je zmuzljiv, pred samim sabo pa se ne bo imel kam vstiliti.

Na isti strani Vestnika, v desnem stolpcu je napisal: ... približno deset odstotkov bralcev Vestnika razume Smeja. To bi lahko približno držalo... V sosednjem stolpcu pa napiše: Če ne bi bilo te polemike, ne bi nikdar spoznali, kdo je Stefan Smej. Nikdar ne bi spoznali, kakšna je duhovna struktura (duhovna struktura, kakšen slogovni in pomenski nesmisel! - op. S.S.) človeka, ki vzgaja naše otroke (predavatelj na šoli) in ki preko medijev bistveno (počrta! S.S.) vpliva na kakovost življenja na tem prostoru.

Sklepajoči ubošček Anej Sam! Kako naj preko desetih odstotkov bistveno vplivam na kakovost življenja - na tem prostoru!? Potem pa meni pripisuje »katastrofalno stanje« logike!

V njegovih odgovorih je vse navzkriž in zmedeno, oporeka si sam in skorajda ne zapiše dveh stavkov, ki bi se smiselno držala drug drugega. Poglejmo za primer naslednje dva, ko o meni pravi: »Kar se tiče trditve, da je njegovo pisanje perfiden in nevaren ekshibicionizem, jo je poudaril na fascinanten način. Vsi njegovi nasprotniki skupaj ne bi uspeli reči o njem toliko slabega, kot je uspel on sam s svojim odgovorom... Komu sem torej nevaren, sebi ali drugim? Koga fasciniram? Druge, Aneja Sama ali bogneđaj, celo sebe? Fascinirani vendar pomeni očarani! Koga sem očaral s svojimi perfidnimi in ekshibicionističnimi odgovori?

Ta Anej Sam kvasi. Plehka neumnost za neumnostijo. Ko sem mu pisal prejšnji odgovor, sem si rekel, da takšnega nadutega človeka, ki se ima, čeprav je drugoroden, za duhovnega voditelja ljudi »na tem prostoru«, pač »ne bodem s pogosto pilat«, kot bi rekel Levstik. Zdej pa me mineva voljo za polemiko, za to »krasno novinarsko in pisateljsko »vrsto«, kot pravi pervertit Anej Sam - kajti gospod Anej Sam ni samo konvertit, on je pervertit, pervertit je.

Zdej pa se mi je začel smiliti. Kako se mi ne bi, ko pa pri njem očitno nastopajo nekatera znamenja duševne zmedenosti. Ne samo to, da po eni strani trdi, kako me ljudje ne razumejo, po drugi pa sviri pred mojim kvarnim vplivom - kako naj kvarno vplivam, če me ne razumejo! - in podobne take reči. Pa to ni še nič. »Pomislimo samo, kako slabo bi se v polemiki s Smejem pisalo Sokratu. Homerju ali Jezusu Kristusu«. Tako je zapisal zmedeni Anej Sam. Kaj je s tem mislil! Me ima zares za tako dobrega polemika, ki bi še te genije spravil v zadrego, ali pa se on postavlja vstrec z njimi? Ob Jezusu Kristusu bi ga pa rad na nekaj opozoril. V svojem drugem pismu je zapisal: »Kajti jaz sem si dovolil označiti jih kot bleferje, konvertite, polinteligentne, skratka lažne veličine. In, kar je za jih enako neugodno, s svojim javnim delovanjem afirmiram prave vrednote Prekmurja in Slovenije«. Zaradi te bogokletne predrznosti, ki razkriva njegov despotski bizantinizem - v tem smislu se nikaj, v teh evropskih duhovnih prostorih razume bizantinstvo, ko se izraz uporablja v negativnem pomenu - sem njegovo delovanje in samopredstavljanje tako zmerljivo zavrnil. Kajti to je osudno, kaj si ta človek domišlja! Krščanski Bog niti Jezusa Kristusa, svojega sina, ni upal poslati Judom za duhovnega voditelja kot ne-Juda, marveč ga je spočel Judinji, da ga je rodila kot Juda. Anej Sam, ki bi hotel nam »na tem prostoru« biti duhovni vodja, se ima torej za več kot boga. Abomo.

Nisem ga spraševal, kaj je delal pred šestimi leti, ker mi je prav malo mar za to. Pa se kljub temu trudi z naštevanjem nekih publicističnih portretiranj, ki jih je bojad opravil. Najbrž še vedno kaj pisani in mu je žal, da Vestnik o tem ne piše, kot o »kulturnem dosežku umetnikov iz naše regije«. Po neki znani recepturi, ki spominja na isto, ki so jo že uporabljali v polemiki z mano, se davi z mojim nekdanjim predavanjem marksizma. Toliko naj njemu in vsem potencialnim poučicam ter jančarjem, ki mu prišepetavajo, še enkrat povem: po izobrazbi sem profesor filozofije in etnolog; predaval sem tudi marksizem; lahko bi tudi toizem (uradno krščanski filozofijo), pozitivistem, platonizem ali katero drugo filozofijo; če pa bi katera od njih bila ideologija, ki bi izključevala vse druge, bi tudi njo predaval tako kot sem marksizem: kritično.

Mrzko je, ker mi ta človek, ki ne obvlada slovensko, očita nepismenosti. Kako vem, da ne obvlada slovensko? Tako kot vem, da mi pri polemiki z mano pomagajo neke poturice. Zadnjič, ko je prinesel v uredniški odgovor, v katerem me vsega tega obtožuje, me je »povabilo na spicer, da malo porazgovaramo«, v rokah pa imam njegov dopis, s katerim lokalne soboške oblasti obvešča »prenehao sam z poslovnom dejavnostjo zaradi premale pro-

daje«. Slovensko torej ne ve, kljub temu pa se vrika v moje postavljanje vejic in stil pisanja. Ker mu tako svetujejo. Kar se vejic tiče: lektorica mi menda včasih kakšno prečrta. Kar pa se stila tiče: pred leti sem dobil od Naših razgledov nagrado za najboljšo črtico - za stil.

Tako. Kaj pa se vleče za jezik ta Anej Sam, ko pravi »Smej je za literaturo čista dragocenost«. Ta tip zame ni nikakršna dragocenost. Zaman se kar nekajkrat v svojem odgovoru veseli nadaljevanju polemike. Prebedno je. Ostane naj kar na banketu v Bli-tvi.

Pištole, ki jo skriva pa naj policiji prijavi! Ne-dolžni mirovnik, ki nima težav zakon, a!?

STEFAN SMEJ

Še enkrat zaustaviti sprevrženost

Ponavljam že napisano misel: Branim um v besedi izražen in Smeja.

G. A. Sam v Vestniku z dne 14. januarja 1993, v rubriki pisma, mnenja, stališča, navaja: ... Smej citira Nietzscheja, Senillerja, Puškina..., ker prav-zaprav ničesar ne pomenijo.

G. A. Sam v Vestniku 21. januarja, v isti rubriki piše: ... filozofska misel je zaželeno... sam pa se postavi v vlogo Vrhovnega Rzsodnika: »Narciso-idni ekshibicionizem je razmetavanje s citati, ki niso v funkciji pojasnjevanja teme...? »Katero in kdaj?

SLEDI: Nietzsche, Seniller... 14. januarja ničesar ne pomenijo, 21. januarja pa so filozofske misli zažele, sporno je le, ker je njihov interpret »predavatelj marksizma«.

V mojem članku (14. 01.) zapišem: ... če se le deset procentov IZAGOTOVO VEČI IDENTIFI-CIRA s Smejevimi in podobnim pisanjem, je namen dosežen Ištevilko sem navedel kar tako napamet, kot najnižjo možnost, ki upravičuje namen. Sam moj navedek REKONSTRUIRA - citiram: »Približno 10% bralcev RAZUME Smeja.« Beseda IDENTIFI-CIRATI pomeni istovetiti se! Sam nadaljuje s pre-judiciranjem: ... in ta novinar je eden izmed nosilnih stebrov Vestnika...

G. A. Sam 14. januarja odpre osnovni problem - vnašanje filozofske misli v naš prostor in čas, 21. jan. na moje pisanje v zvezi s to temo izreče, da le-to ni v nikakršni zvezi z njegovim pisanjem.

Nočem biti rzsodnik upa »SAM«. To prepuščam bralecem.

»KDOR IMA OČI, NAJ VIDI!«

S pozdravi MARTIN-TINE MLINARIČ

Nepričakovani - pričakovani izid volitev in rezultat

Volilci najbrž nismo čakali toliko časa na veliko koalicijsko LDS predsednika vlade dr. Drnovška, ker bi nazadnje zvedeli, da je prvak SKD g. Lojze Peterle zasedel vodilni položaj podpredsednika vlade in mesto zunanjega ministra, ko se je ves čas obnašal kot kmečka nevesta s figo v žepu v dogovoru s strankami z manj volilne sreče. Bržčas si g. Peterle tako predstavlja demokracijo po njegovih merilih.

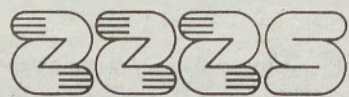
Mar je g. dr. Drnovšek nagradil g. Peterleta za zahvalo o neprimernih občutkih slovenske vlade in naše države v tujini?

Volilci prenesemo vse nadloge. Dohodnino, prisiljeno zdravstveno zavarovanje, brezposelnost, draginjo, nizke invalidske pokojnine, kjer podjetja niso radodarno kupovala delovne dobe in temno prihodnost, ne moremo pa se strinjati s to odločitvijo dr. Drnovška. Pričakovali smo drugačen razplet, zato je dobila LDS večino in podporo volilcev, čeprav je bilo pričakovano po merilih moči strank volilnega izida, da bo možna tudi ta odločitev in kombinacija.

Oseba, ki je parlamentu ponujala vile in lopato, pač ni primerna za visok položaj. Primernejši bi bil Ivan Bizjak, ki ni tako zamerljiv in dvoična osebnost, če si je že SKD zagotovila dobre pozicije v vladi in v ministrskem resorju. Popolnoma so upravičeno opozorila slovenske ljudske stranke, kar je tudi vzrok, da je ostala v ozadju in manjših pomembnih strank po številu volilcev in so izigrane.

Bog pomagaj Sloveniji, nov zunanji minister ji že ne bo. Vsekakor je to korak nazaj. Vsakdo pač ne more nadomestiti g. Dimitrija Rupla. Odločitve zunanje politike se odražajo in se bodo v prihodnje v domačem gospodarstvu. Dobro so naredili državljanji, ki se na Miklavžovo niso udeležili volitev. To je dober poduk za naslednje volitve in nemoč volilnega zakona in sistema.

JOŽE KAUCIČ
Lomana 6
Gornja Radgona

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE

OBMOČNA ENOTA MURSKA SOBOTA

Na podlagi drugega odstavka 13. člena Kolektivne pogodbe delavcev zdravstvenega zavarovanja Slovenije

VABIMO K SODELOVANJU:

- 1. dipl. pravnik za delo v pravno-kadrovski službi;
2. zdravnika specialista, za delo v zdravniški komisiji f. stopnje in zdravniški nadzor;

- 3. dipl. inž. računalništva za delo v oddelku IC OE ZAVODA.
Pogoji pod 1: - dipl. pravnik s 36 meseci delovnih izkušenj
2: - zdravnik specialista medicine dela prometa in športa, ali spec. internist, spec. kirurških strok ali spec. splošne medicine.
3: - dipl inž. računalništva.

Delovno razmerje pod 1., 2. in 3. se sklepa za nedoločen čas s poskusno dobo 3 mesecev.

Vloge z dokazili o izobrazbi in drugimi razpisnimi pogoji pošljite v 15 dneh na sedež ZZZS OE M, Sobota, Slovenska ul. 48.

JANEZ BALAZIČ

Johannes Aquila

Nad vrsto apostolov je v podolnočem polju severne stene prezbiterija prizor Oznanjenja in Rojstva. Upodobitvi sta kljub ikonografski prepoznavnosti precej uničeni. Ta plast slikarji je starejša od apostolskih likov. Pri Oznanjenju gre za tradicionalno postavitev, ki jo na levi predstavlja angel Gabriel z napisnim trakom, na katerem je še mogoče brati slovit tekst Ave gra(t)ia plena dominus tecum (Luka, 1. 28-29), torej: Zdrava, milosti polna. Gospod je s teboj! Z desne angelov pozdrav sprejema Marija, upodobljena pod baldahinom s stopničastim strešnim delom.

Na drugi strani je prizor Rojstva Kristusa. Akterji upodobitve so seveda v jasli položeni Jezušček, Marija in Jožef. V drugi travaji severne stene prezbiterija je celotno zgornje polje rezervirano za kompozicijo Poklona treh modrih. Tudi ta prizor spremlja obsežen napis, ki pa je berljiv le deloma. Prizori Oznanjenja, Rojstva in Poklona modrih pripadajo krogu slikarske delavnice Janeza Akvile. Zaradi slabe ohranjenosti slikarji ni mogoče natančno opredeliti. Splošna ocena je, da iz formalnega aspekta lahko prizore istovetimo z ostalimi delavnimi deli. Za slabšo razpoznavo prizorov pa je kriva predvsem tehnika slikanja, saj je slikarija izvedena na debelejšo apno podlago, ki je barvne nanose sčasoma absorbirala. Zategadelj slikarije na sami površini niso tako razločne kot če bi bile slikane na standardni freskni-sveži omet. Vsekakor je ob tem zanimivo vprašanje zakaj ni mojster svojim pomočnikom naročil, da bi za slikanje pripravili običajno ometno podlago, tako kot mu je za osnovo služila pri slikanju apostolskih likov. Odgovor na zastavljeno vprašanje dobimo šele, če vemo, da so običajno z apnenim beležem ali debelejšim apnenim nanosom prekriti neko starejšo podlago. Tu, v Turnišču, je seveda šlo za starejšo slikarije, ki so tako časovno kot slogovno pripadale prvi, v jedru še romanski zgradbi.

Turnišče, apsidalno ostenje, Kristusovo rojstvo, po 1300

teristikah pa je mogoče njihov nastanek datirati v čas po letu 1300.

Prizori Oznanjenja, Rojstva in Poklona modrih so gotovo češko vplivani. Tako je za upodobitev Oznanjenja mogoče najti analogije v tabelnem in stenskem slikarstvu. Kot možen zgled velja omeniti t. i. višebrodskega mojstra, datirano med leta 1350-55 ter isti prizor v 7. travaji križnega hodnika v praškem samostanu Emaus, nastal v času med leti 1355-60. Za Rojstvo bi ustrezno primerjavo našli v iluminaciji v misalu Jana iz Strede iz ok. leta 1365.

Pri Poklonu treh kraljev je sicer dovoljena teza, da je šlo za t. i. delavniško predlogo, saj se nekaj sorodnosti kaže z istoimensko kompozicijo v ladji cerkve v Velemu, čeravno generira likovna uredništvo tudi v Poklonu višebrodskega mojstra in fresko v sa-

ski kapeli v katedrali sv. Vida v Pragi, iz ok. leta 1365. Tudi apsidalno ostenje prekriva več plasti poslikave. Na zunanjem apsidalnem loku je z leve, torej severne strani, upodobitev Predstavitev v templju, nad to pa angela Mihaela s tehnicno. Prvi plasti pripada tudi imenitna kompozicija Kristusovega rojstva na notranjem delu polkrožno zaključujoče se apsidalne stene. Izjemna kakovost tega prizora pričča, da je delo izvršil odlični slikar, ki se je zgledoval po neki bizantinski predlogi.

V sami polkupoli apside je mojster Akvila ohranil nekaj likov stare poslikave, predvsem dvoje angelov, dodal pa jima je še dva vsi skupaj pa nosijo Kristusa v mandorli. Gre za ikonografsko rešitev tipa Majestas Domini, torej Gospoda v slavi, ki se nanaša na apokaliptično vizijo Janeza Evangelista (Raz. 4. 2-11), oprto na Ezekijelovo videnje štirih živih bitij, ustrežneje štirih simbolov evangelistov (Ez. 1. 4-28), ki hkrati osmišljajo štiri postaje njegovega zemeljskega življenja.

1 Janez Balazič, Starejša plasti stenskih slikarji v Prekmurju, Zbornik soboškega muzeja 2, Murska Sobota 1992, 19-24.
2 Gerhardt Schmidt, Malerei bis 1450, v: Gotthik in Böhmen, München 1969, 171 ss, repr. 121.
3 Isti, 189-22, repr. 142.
4 Isti, 207-213.
5 Stare češke umeni-Sbirky Národní galerie v Praze, Praha 1984, 65, repr. 9.
6 Prim. Jaroslav Pešina, Der Hohenfurter Meister, Praha 1982, 21 ss, repr. 18-24.
7 Nav. delo (op. 2), repr. 123.
8 Nav. delo (op. 1), 22. sl. 5.

Janša ne kupuje orožja

V predzadnji številki Spiegla je bilo objavljeno pismo slovenskega obrambnega ministra Janeza Janše. Poslal ga je v odgovor na pisanje v tem časopisu, o čemer smo že poročali. Takole odgovarja Janša: »Obrambno ministrstvo republike Slovenije ni preko tako imenovane zveze v Landshutu kupovalo nobenega orožja. Prav tako absurdna je trditev, da slovensko obrambno ministrstvo kupuje orožje po celem svetu. Od kar je Republika Slovenija samostojna država, ni v Nemčiji. Grčiji ali Rusiji kupila niti enega kosa orožja.«

Janez Janša
Obrambni minister Republike Slovenije

Table with 10 columns: IZDELEK, KOLIČINA, POTROŠNIK M. Sobota, PANONKA M. Sobota, VESNA Ljutomer, UNIVERZAL Lendava, SLOGA Marjanca G. Radgona, BTC Nemčavci, DISKONTI M. Sobota. Lists various food items and their prices.

Ervin Kerčmar – direktor NK Mura

»Velika prizadevanja za uvrstitev v Evropo!«

Med slovenskimi nogometnimi prvoligaši, ki so se v mini prestopnem roku najbolj okrepili, je tudi soboška Mura. Prišli so štirje novi igralci: Srečko Ilič, Goran Gutelj, Peter Breznik in Bojan Taneski. Okreval pa je tudi Janko Irgolič, ki bo spomladi zopet stal v vratih Mure. O tem, kaj si pri Muri obetajo od novih okrepitev, smo se pogovarjali z direktorjem kluba Ervinom Kerčmarjem.

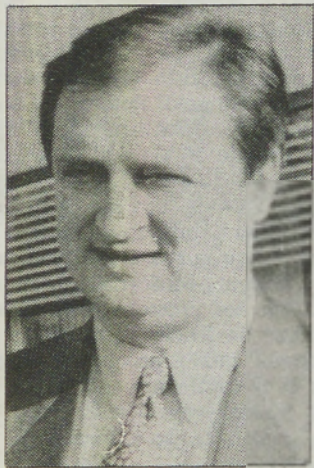
– **Kaže, da pri Muri kljub tretjemu do četrtemu mestu v jesenskem delu prvenstva v prvi državni ligi niste zadovoljni.**

»Zaradi tradicije nogometa v Murski Soboti in Pomurju smo pri NK Mura sklenili, da bomo storili vse in v bližnji prihodnosti moštvo pripeljali v enega od evropskih pokalnih tekmovanj. Zato smo ustvarili in še ustvarjamo ustrezne razmere na stadionu. hkrati pa smo se odločili, da v klub zopet pritegnemo igralce, ki so za Muro že igrali. V moštvo smo tudi pritegnili nekaj igralcev iz drugih klubov in nadarjenih lastnih mladincev. Poleg tega pa smo tudi okrepili strokovno vodstvo s trenerjem Bojanom Prašnikarjem, ki je hkrati selektor slovenske članske reprezentance. To pa je tudi razlog, da nismo povsem zadovoljni z uvrstitvijo Mure po jesenskem delu prvenstva, saj tretje mesto ne zagotavlja uvrstitve v evropsko pokalno tekmovanje.«

– **Za drugi del prvenstva ste pritegnili štiri nove igralce. Ali to pomeni, da so realne možnosti za uvrstitev v evropsko pokalno tekmovanje?**

»Rezultati jesenskega dela prvenstva so pokazali neučinkovitost napadalec, kar posebej velja za tekme na domačem igrišču. To je bil vzrok, da smo se odločili za okrepitev moštva predvsem z napadalci. Naše okrepitev

so torej: dva napadalca (Breznik, Taneski), en vezni igralec (Gutelj) in obrambni igralec (Ilič). Največ optimizma pa nam daje vrnitev vratarja Janka Irgoliča, saj smo z njim in Štefanom Černjavičem rešili vprašanje vratarjev. Glede na kakovostni igriški kader in ugoden razpored tekem v spomladanskem delu prvenstva, saj igramo doma tekmo več, hkrati pa v prvi polovici z lažjimi nasprotniki, ko si moramo ustvariti primerno število točk pred odločilnimi

tekmami v Ljubljani in Mariboru, so realne možnosti za doseg ciljev. Pri tem pa tudi ne smemo pozabiti na nekatera moštva, ki so se zelo okrepila v boju za obstanek ali vrh lestvice. Vsekakor pa si želimo športno igro na igrišču ter dobro in pošteno sojenje tekem. Če želijo slovenska moštva tekmovati v Evropi, potem mora biti temu primerno tudi sojenje, kar se posebej velja za sodnike, ki so dobili mednarodni status.«

– **Mura je že začela s pripravami za drugi del prvenstva. Kako jih načrtujete?**

»Priprave smo začeli sredi januarja. Treniramo dvakrat dnevno, razen četrta. Vadba poteka izmenično na igrišču, v telovadnici in fitness

centru Diane. Predvidene so enotedenske skupne priprave v Novem Gradu (5.–12. 2.) in tridnevna turneja po Nemčiji. Dogovorjenih imamo 14 prijateljskih tekem, med katerimi velja posebej omeniti tekmi z mlado reprezentanco Češke in avstrijskim prvoligašem Avstrijo iz Salzburga.«

– **Mladinci Mure so kot novinec po jesenskem delu prvenstva v prvi državni mladinski ligi. Ali je to rezultat večletnega načrtnega dela ali kaj drugega?**

»Prav gotovo je to rezultat načrtnega dela v klubu tudi z nižjimi selekcijami, saj je večina igralcev končala klubsko pionirsko nogometno šolo. Mladinsko moštvo Mure je svojo vrednost pokazalo že v prejšnji tekmovalni sezoni, ko je osvojilo naslov prvaka v drugi slovenski mladinski ligi. V mladinskem moštvo je nekaj zelo obetavnih nogometašev, ki že trkajo na vrata prvega moštva. To so predvsem Krančič, Holcman, Baranja ter vratarja Karoli in Nemeč. Nekateri med njimi bodo že tokrat odšli s prvim moštvo na priprave v Novigrad.«

– **V zadnjem času vlagate precej sredstev v ureditev stadiona. Načrtujete pa še nekatera nova vlaganja.**

»Res je, da je bilo na stadionu Mure v zadnjem obdobju veliko narejenega, saj smo uredili klubske prostore pod tribuno in obnovili stare klubske prostore. Večjo udobnost pa moramo zagotoviti tudi gledalcem. Zato načrtujemo dograditev novih tribun, kar naj bi začeli že letos. Brez stadiona vsaj za 5.000 gledalcev ne moremo tekmovati v evropskem merilu. Upam, da se nam bodo tekmovalni načrti in ustvarjanje razmer za boljše počutje gledalcev uresničili. Isto pa želim tudi prvoligašema Nafti in Potrošniku, ki imate sicer drugačne, a nič lažje cilje.«

FERI MAUČEC

Nogomet

Tekme Nafta in Potrošnika

V okviru priprav za spomladanski del prvenstva bosta pomurska prvoligaša Nafta iz Lendave in Potrošnik iz Beltincev odigrala več prijateljskih tekem (tekme Mure smo objavili v prejšnji številki).

Nafta ima dogovorjene naslednje tekme: Nafta : Ludbreg (31. 1.). Budućnost (Hodošan) : Nafta (3. 2.). Koper : Nafta in Izola : Nafta (6. in 7. 2.). Nafta : Cestreg – Madžarska (10. 2.). Čakovec : Nafta (17. 2.). Istragas Dekani : Nafta (20. 2.). Piran : Nafta (21. 2.). Nafta : Čakovec (24. 2.). Mura : Nafta (28. 2.). Rudar (Mursko Središče) : Nafta (3. 3.).

Potrošnik pa bo odigral naslednje prijateljske tekme: Potrošnik : Mura (31. 1.). Potrošnik : Železnikar – Maribor (7. 2.). Izakovci : Potrošnik (10. 2.). Gidos Turnišče : Potrošnik (14. 2.). Varteks : Potrošnik (17. 2.). Slovan Ljubljana : Potrošnik (20. 2.). Priprave v Novem Gradu (20. do 28. 2.) tri tekme. Publikum Celje : Potrošnik (28. 2.).

Šah

Najboljši Mauko

Šahovsko društvo Radenska Pomurje iz Murske Sobotice je organiziralo januarski hitropotezni turnir. Med 15 udeleženci je zmagal Ivan Mauko s 6 točkami pred Urošem Benkom, Leo Števanec in Katarino Marič, po 5 točk.

Turnir v Bakovcih

Bakovski Partizan organizira v nedeljo, 31. januarja, ob 9. uri v osnovni šoli drugi šahovski turnir. Najboljši bodo prejeli denarne in praktične nagrade. K sodelovanju vabijo čim več šahistov.

Atletika

Pomurski atleti v slovenskem prostoru

Iz slovenskega atletskega almanaha 1992, ki ga je pripravil športni komentator Andrej Stare, je razvidno, da so odigrali pomurski atleti v minulemu letu v slovenskem prostoru pomembno vlogo. Na posebnih lestvicah najboljših desetih atletov v letu 1992 je pri ženskah najvišje uvrščena Marija Števanec iz Borejca, ki tekmuje za IBL Olimpijo. V teku na 800 m z rezultatom 2:10,06 je na visokem drugem mestu, na 1.500 m je s 4:34,80 četrta, na 400 m s 57,29 pa sedma. Sobočanka Manuela Pergar, prav tako članica IBL Olimpija, ki pa zaradi poškodbe ni veliko nastopala, je v teku na 800 m z rezultatom 2:13,51 na šestem, v teku na 1.500 m pa s 4:40,80 na sedmem mestu. Kot edina predstavnica AK Pomurje iz Murske Sobotice Barbara Berden iz Lipovca, ki je ena najobetavnějšíh slovenskih skakalk, je preskočila 165 cm in si deli osmo mesto.

Pri moških je v teku na 10.000 m na odlično drugo mesto uvrščen Geza Grabar iz Tešanovca, ki tekmuje za AD TAM Maribor, s časom 30:21,09. V teku na 5.000 m z rezultatom 14:59,08 pa je na desetem mestu.

Moška ekipa AK Pomurje (Bojan Kegl, Anton Šterman, Jože Kolar in Damjan Špur) je v štafeti tekla 3:27,65, kar je bil lani šesti najboljši rezultat v Sloveniji. Ekipa AK Pomurja (Atila Horvat, Anton Šterman, Rihard Madjar in Damjan Špur) pa je zasedla v štafeti 4 x 100 m z rezultatom 45,13 deseto mesto.

(GG)

Namizni tenis

Tekmuje osem moštev

Začelo se je prvenstvo v prvi in drugi občinski namiznoteniški ligi Ljutomer, kjer sodeluje osem moštev, kar je zelo razveseljivo. Pet moštev nastopa v prvi, tri pa v drugi ligi. Rezultati prvega turnirja – A – liga: Kamenščak : Cven 5:4. Ljutomer I : Stroča vas 5:0. Gimnazija : Kamenščak 5:1 in Cven : Ljutomer I 5:3. B – liga: – Stara Nova vas : Juršonka 5:3 in Stara Nova vas : Ljutomer II 5:1. (TF)

Na mednarodnem pionirskem turnirju v malem nogometu za pokal Pepsi Cole, ki ga je v Murski Soboti organiziral NK Mura, so mladi nogometaši pokazali, da dobro obvladajo to igro z žogo. Foto: N. Juhnov

Robi Markoja najboljši pomurski strelec

V petem kolu ligaškega tekmovanja Slovenije z zračno puško je bil najuspešnejši tekmovalc Robi Markoja, član SD Štefan Kovač iz Turnišča s 581 krogi, kar je bilo največ med prvo- in drugoligaši. Sicer pa je bil 19-letni Robi Markoja iz Gomilice v lanskem letu najboljši pomurski strelec. S strelstvom se je začel ukvarjati v petem razredu osnovne šole Turnišče, kjer ga je k strelskemu krožku pritegnil mentor Jože Tibaut. S svojimi začetnimi rezultati je navdušil in kmalu so ga vključili v SD Štefan Kovač Turnišče. Prvi vidnejši rezultat je dosegel kot osmošolec na republiškem tekmovanju šolskih športnih društev v Kamniku, kjer je postal prvak s 181 krogi. Potem je tri sezone uspešno nastopal v SD Noršinci, katere članska ekipa je tekmovala v prvi republiški ligi. Svoje največje uspehe pa je dosegel lani, ko je tekmoval za SD Pomurka Mesna industrija Murska Sobotica. Na republiškem mladinskem prvenstvu v Ljubljani je postal s 375 krogi državni prvak. Prvo mesto je zasedla tudi ekipa Pomurke Mesne industrije Murska So-

bota. Na državnem članskem prvenstvu v Ljubljani pa je s 378 krogi zasedel tretje mesto. Sodeloval je tudi na slovenskem finalu za zlato puščico v Škofji Loki in s 572 krogi zasedel drugo mesto. To pa je tudi njegov doslej najboljši rezultat v streljanju s serijsko zračno puško. Kot član ekipe Pomurke Mesne industrije, ki je tekmovala v drugi slovenski ligi, pa je bil najboljši strelec lige. Poleg tega pa je Robi Markoja zmagoval tudi na regijskih, občinskih in drugih tekmovanjih in postavil nekatero rekorde strelšč. Strelski

šport ga zelo veseli in mu tudi posveča precej pozornosti, saj trenira petkrat tedensko na avtomatskem 9-steznem strelišču v Turnišču. Želi si, da bi se čim bolj uveljavil tudi v streljanju s standardno zračno puško v mednarodnem programu.

kjer letos prvič tekmujejo. Trenutno je tudi najboljši strelec v ekipi SD Štefan Kovač iz Turnišča, ki tekmuje v drugi slovenski ligi in je eden najboljših tekmovalcev lige. Želi si, da bi se uvrstil v slovensko mladinsko reprezentanco.

F.M.

V Lipovcih igrišče z umetno travo

Hokej na travi ima v Lipovcih lepo tradicijo, saj bodo čez dve leti praznovali tridesetletnico delovanja kluba. V tem času so lipovski hokejisti dosegli izredne uspehe, saj so že leta 1966 prvič osvojili naslov mladinskega državnega prvaka. Ta uspeh so kasneje še dvakrat ponovili. Poleg tega pa so Lipovčani dosegli tudi zavidanja vredne uspehe na republiških in pomurskih tekmovanjih. Vse to pa so dosegli brez lastnega igrišča, tako da so morali vse tekme odigrati na tujih igriščih. Kljub temu pa Lipovčani ves čas živijo s hokejem na travi (v tem kraju igrajo le še mali nogomet), zato pobuda o gradnji igrišča z umetno travo ni naključna. Pobudo sta podprli Zveza za hokej na travi Slovenije in Krajevna skupnost Lipovci, razumevanje pa je pokazala tudi soboška občinska skupščina in Lipovčani so se lotili zahtevnega dela, gradnje igrišča. V športnem centru v Vučji jami, kjer so že imeli asfaltirano igrišče za mali nogomet, so od Antona Ulena odkupili še 30 arov zemljišča. Septembra lani pa so začeli graditi igrišče na površini 5.380 kvadratnih metrov. Doslej so že opravili izkop zemlje, položili drenažne cevi in navozili 3.200 kubičnih metrov gramoza. Razen strojnih del so vsa druga opravili v lastni režiji in s pro-

stovoljnimi delom. Strojna dela pa je opravilo Cestno podjetje. Zaradi zime so dela prekinili in jih bodo nadaljevali v začetku marca. Postaviti morajo še robnike in ograjo okrog igrišča ter navoziti okrog 800 kubičnih metrov lomljenca. Igrišče naj bi bilo do 15. maja pripravljeno za polaganje umetne trave, kar bodo opravili strokovnjaki iz Nizozemske. Po besedah Franca Maučeca, predsednika Hokejskega kluba Lipovci-Pomurje in predsednika gradbenega odbora, ki je tudi eden najzaslužnejših za gradnjo novega športnega objekta v Lipovcih, bodo igrišče z umetno travo predali namenu junija letos. Umetna trava s polaganjem bo stala 130.000 DEM, za kar sta

sredstva zagotovili soboška občina v znesku 50.000 DEM, preostalo pa krajevna skupnost Lipovci iz sredstev referendumskega programa. Nekaj sredstev pa bodo prispevali tudi pokrovitelji. Z ureditvijo igrišča z umetno travo bo končana prva etapa zgraditve športnega centra v Lipovcih. V drugi je namreč predvidena še gradnja spremnljajočih objektov – slačilnice in gostinskega objekta. Športno igrišče v Lipovcih bo urejeno za igranje hokeja na travi, nogometa, malega nogometa in tenisa (tri igrišča). Pomurski nogometni prvoligaši pa bodo na njem lahko tudi trenirali, kadar zaradi slabih vremenskih razmer ne bodo mogli vaditi na lastnih igriščih.

FERI MAUČEC

Predsednik HK Lipovci-Pomurje in predsednik gradbenega odbora za gradnjo igrišča z umetno travo v Lipovcih Franc Maučec opisuje gradnjo igrišča. Foto: F. M.

Tanja Lesjak in Hary Steržaj športnika Ljutomerske občine

V športni dvorani Ljutomerske osnovne šole so na prireditvi Zaigrajmo in zapojmo po domače razglasili najboljših športnike in klube Ljutomerske občine za leto 1992, ter zaslužnim podelili priznanja. Posebna priznanja so tudi podelili nekaterim posameznikom in organizacijam. Za športnika leta so proglasili kegljavca Harija Steržaja iz Ljutomer, sicer člana mariborskega konstruktorja. Hary Steržaj je kot član slovenske reprezentance na svetovnem kegljaškem prvenstvu v Bratislavi osvojil zlato kolajno v ekipnem tekmovanju kot naš najboljši tekmovalci. Bronasto medaljo pa je dobil v kombinaciji. Za najboljšo športnico Ljutomerske občine pa so razglasili Tanjo Lesjak, članico ribike družine Ljutomer. Tanja Lesjak je ena najboljših slovenskih tekmovalk v športnem ribolovu. Njen največji lanskoletni uspeh je drugo mesto posamezno in ekipno na državnem pokalu. Za najboljši športni klub so proglasili Odbojarski klub Ljutomer. Ljutomerski odbojkarji uspešno tekmujejo v drugi državni ligi in so osvojili naslov jesenskega prvaka ter so na najboljši poti, da se uvrstijo v državno ligo. Posebna priznanja pa so dobili: dr. Jože Šumak, za dolgoletno delo v odbojki, Andrej Škerget za delo v športnem ribolovu, Klub malega nogometa Virje Križevci, ki je že deset let zapored občinski prvak in stalni finalist slovenskega regionalnega pokala, Aleš Vrbančič, udeleženec svetovnega mladinskega prvenstva v Argentini v judu, Joško Sagaj za lanskoletne

uspehe v kasaškem športu in Marko Slavič mlajši za sodelovanje na svetovnem kasaškem prvenstvu amaterjev. Priznanja najboljšim je podelila predsednica športne zveze Ljutomer Zalika Lubi, tajnik športne zveze Ljutomer Branko Žnidarič pa je ob tej priložnosti osvetlil lanskoletne dosežke Ljutomerskega športa. Poleg tekmovalnih in organizacijskih uspehov je posebej poudaril otvoritev nove športne dvorane v Ljutomeru, ki pomeni pomembno pridobitev za nadaljnji razvoj in delovanje Ljutomerskega športa in športa v občini. Feri Maučec

Tanja Lesjak in Hary Steržaj - športnika Ljutomerske občine 1992. Foto: Andreja Pirher

Prva državna odbojarska liga

Gladka zmaga Vigrosa Pomurje

V dvanajstem kolu prvenstva v prvi državni moški odbojarski ligi je Vigros Pomurje gostoval v Šempetru in gladko premagal domačo ekipo s 3:0 (15:4, 15:7, 15:8). Prva dva niza so Sobočani dobili brez težav, v tretjem pa so gostitelji zaigrali boljše in vodili s 7:1, nakar so zopet zaigrali gostje tako kot znajo in zaslužno zmagali. **Vigros Pomurje:** Ratkai, Kerec, Vnuk, Josipovič, Novak, Belec, Marič, Poredoš in Prša. V prihodnjem kolu igra Vigros Pomurje v Murski Soboti s Pionirjem iz Novega mesta.

Prva državna rokometna liga

Dragocena točka Pomurke

V drugem spomladanskem kolu prvenstva v prvi državni moški rokometni ligi je Pomurka iz Bakovca gostovala v Ajdovščini in presenetljivo osvojila točko. Bakovčani so z ekipo Hublja igrali 20:20, (14:13). Gostitelji so sicer imeli več od igre in prepričljivo vodili s 19:13 in 20:16, nato pa so Bakovčani s presingom uspeli domačine dohiteti, ter tako osvojili dragoceno točko. Z malo več zbranosti pa bi lahko osvojili tudi obe, saj so 25 sekund pred koncem imeli žogo v svojih rokah, vendar pa tega niso znali izkoristiti. Strelci za Pomurko: Buzeti 5, Meolic 4, Žugelj 3, Džapo 3, Kušter 3 in Lovenjak 2. Najboljši v ekipi Pomurke je bil Žugelj. V prihodnjem kolu igra Pomurka v Murski Soboti z ekipo Velenja. Zaradi priprave državne mladinske rokometne reprezentance, bodo tekme tretjega spomladanskega kola v torek, 2. februarja.

Druga državna rokometna liga

Zmagala le Radgona

V prvem spomladanskem kolu prvenstva v drugi državni moški rokometni ligi je od pomurskih ligašev zmagala le Radgona v Radečah s 26:21. Pri Radgonačanih je bil daleč najboljši novinec Mijačinovič, ki je sam dosegel 14 golov. Ostali strelci: Horvat 5, Ambruš 4 in Javernik 2. Polet v Murski Soboti gostil vodečo moštvo Krško in izgubil z 22:24. Sobočani so tako kot na večino tekem igrali dobro in vodili, vendar jim je v končnici zopet zmanjkalo zbranosti. Strelci za Polet: Čermela 8, Murgelj 3, Kovačič 3, Fefer 3, Merica 3 ter Sapač in Slamar po enega. Krog pa je nepričakovano doživel visok poraz v Celju 15:22. Strelci za Krog: Varga 6, Lukač 2, Meolic 2, Sernek 2, Titan 2 in A. Kolmanko 1. V soboto se v novi športni dvorani v Murski Soboti igra derbi med Krogom in Poletom. Radgona pa gosti Celje.

I. DRL - moški

Pivovarna	13	12	1	0	306:221	25
N. Opre.	13	8	3	2	275:257	19
Jadran	13	7	1	5	275:260	15
Velenje	13	7	1	5	282:268	15
Kolinska	13	6	2	5	267:252	14
Ajdovšci	13	6	2	5	257:253	14
Presad	13	5	2	6	258:268	12
Rudar	13	5	1	7	259:255	11
Ribnica	13	4	3	6	244:269	11
Drava	13	5	0	8	248:279	10
POMUR.	13	2	2	9	240:281	6
Dobova	13	1	2	10	247:311	4

II. DRL - moški

Krško	10	8	1	1	231:194	17
V. Nedelja	10	6	2	2	226:192	14
Zagorje	10	5	2	3	238:232	12
KROG	10	6	0	4	207:199	12
Hrastnik	10	5	1	4	226:204	11
RADGONA	10	5	0	5	207:221	10
Celje	10	4	1	5	234:230	9
Ormož	10	3	0	7	184:205	6
Radeče	10	3	0	7	191:223	6
POLET	10	1	1	8	200:233	3

I. DOL - moški

Salonik	12	12	0	36:4	24
Kamnik	12	10	2	31:11	20
Pionir	12	9	3	28:12	18
Olimpija	12	8	4	27:14	16
POMUR. VIG.	12	7	5	23:22	14
Fužinar	12	5	7	20:23	10
Bled	12	4	8	14:29	8
PROM	12	2	10	10:31	4
Granit	12	2	10	10:32	4
Sempeter	12	1	11	5:34	2

Pokalni rokomet

Zmaga Pomurke

V pokalni tekmi osmine rokometnega pokala Slovenije je Pomurka iz Bakovca v Murski Soboti premagala Šešir iz Škofje Loke s 25:20. Strelci za Pomurko: Kušter 10, Buzeti 3, Džapo 3, Lovenjak 2, Meolic 6, Bedekovič 1. Povratna tekma bo v Škofji Loki. Zmagovalec iz obeh srečanj pa se uvrsti v četrtfinale.

Občni zbor NK Nafta

Velika želja ostati med prvoligaši

Lendavski nogometaši so po jesenskem delu prvenstva v prvi državni ligi na predzadnjem mestu. Tega ni nihče pričakoval, zlasti pa ne po odličnem startu Nafta, ki je bila z 9 točkami celo na drugem mestu lestvice. Zatem pa je prišlo do velikega preobrata, saj so v preostalih osemih krogih Lendavčani osvojili le dve točki. Po besedah predsednika kluba Štefana Sobočana, kakor tudi v razpravi je bilo ugotovljeno, da je bilo moštvo slabo fizično in psihično pripravljeno, saj ni bilo v stanju odigrati vse tekme na enakem nivoju. Težave v klubu so tudi nastopile po odločitvi NZS, da lahko v moštvo igrajo samo trije tujci, zaradi česar nekateri kakovostni igralci Nafta niso mogli nastopiti. Najboljši strelci Herceg tudi ni dobil slovenskega državljanstva. Ker so v klubu ocenili slabo strokovno delo, pa tudi premajhno motivacijo igralcev, so se odločili za zamenjavo strokovnega vodstva. Novi trener je postal Marjan Dozavnik, njegova pomočnika pa sta postala Borislav Radoš in Karel Kapun. Poleg tega pa so moštvo okrepili z nekaterimi izkušenimi in pa mladimi igralci. Poudarili so, da jih kljub vsemu čaka v spomladanskem delu prvenstva zahtevna naloga, vendar obstaja velika želja za delo, s katerim bi si zagotovili obstanek med prvoligaši. Večina ljubiteljev nogometa v Lendavi je prepričana, da se jim bo želja izpolnila, to pa jim tudi mi F. M. zelmo.

Strelstvo

Tišina in Markoja

V pomurski strelski ligi - mednarodni program je bilo na sporedu četrto kolo. V vodstvu je ekipa KF Tišina z 22 točkami pred ŠK Turnišče 21 in MI Pomurka 15 točk. Pri posameznikih po četrtem kolu vodi Markoja (Turnišče) z 2306 krogi pred Pertocijem 2260 in Bukovcem (oba Tišina) 2239 krogov. V pomurski strelski ligi s serijsko puško vodi SCT Murska Sobotica z 48 točkami pred ŠK Turnišče 40 in KF Tišina 36 točk. Med posamezniki vodi Gomboc s 1452 krogi pred Kuzmo (oba SCT) 1446 in Balazicem (Gančani) 1446 krogov. V občinski strelski ligi Murska Sobotica pa je bilo na sporedu tretje kolo s serijsko puško. Vodi KF Tišina II. z 48 točkami pred Noršinci 43 in MI Pomurka 40 točk. posamezno: Gider (Tišina) 1107, Makari (Pomurka) 1101 in Balasčo (Noršinci) 1093 krogov. V občinski pionirski ligi Murska Sobotica vodi SD Pomurka z 12 točkami pred Graničarjem Cankova 9, KF Tišina 6 in Bakovci 2 točki. Posamezno: 1. Balasčo 519, 2. Kerčmar 516 in 3. Gomboši (vsi Pomurka) 495 krogov. (FS)

Druga državna košarkarska liga

Poraz šele v podaljškju

V predzadnjem kolu prvenstva v drugi državni moški košarkarski ligi je Radgona gostila vodilni Prebold in izgubila šele v podaljškju z 45:37. Radgončani so tokrat igrali dobro in po prvem polčasu vodili s 15:7. V podaljškju v regularnem času pa se je tekma končala neodločeno 79:79. V podaljškju pa so imeli več sreče gostje. Strelci za Radgona: Gomboc 20, Ulaga 16, Vukotič 12, Karlo 12, Banič 11, Cigut 9, Niderl 3, Habjanič 3 in Rožič 2. V zadnjem kolu Radgona gostuje v Slovenj Gradcu, vendar si je že zagotovila peto mesto.

Maučec pred Lutarjem

V šestem kolu tekmovanja v občinski ligi Lendava v streljanju s serijsko puško je zmagala ekipa SD ŠK Turnišče s 1427 krogi pred SD Črenšovci 1372 in SD Dolina 1350 krogov. Pri posameznikih je najboljši J. Maučec s 367 krogi pred Lutarjem 356 in Grušovnjakom (vsi Turnišče) 355 krogov. Po šestih krogih vodi SD Štefan Kovač Turnišče 24 točkami pred Črenšovci 17 in Dolina 13 točk.

40 LET JUDA V SLOVENIJI

- V kongresni dvorani hotela Radin v Radencih so proslavili 40-letnico juda v Sloveniji. Po krajših nagovorih predsednika Judo zveze Slovenije Adija Greifa in sekretarja športne zveze Slovenije Marjana Jemca, so pregledali prehojeno pot razvoja in uspehov slovenskega juda, nato pa zaslužnim podelili plakete in značke. Med njimi so jih dobili tudi pomurski tekmovalci in športni delavci. Zlato značko za 30. letno delo je prejel Tonček Kos iz Murske Sobotice. Za 25. letno delo so srebrne značke dobili: Stanko Šarkanj, Štefan Vehab in Alojz Kastelic iz Murske Sobotice ter Jože Kovač iz Lendave. Bronaste značke za 15. letno delo pa so prejeli: Tomislav Krajačič in Dušan Varga iz Lendave ter Danijel Kisilak in Oskar Šooš iz Murske Sobotice. Na fotografiji: Predsednik JZS Adi Greif podeljuje srebrno značko Stanku Šarkanju iz Murske Sobotice. Foto: F. M.

Marika Kardinar - najboljša športnica Slovenije

»Lani vrhunec moje športne kariere!«

Poleg lanskoletnega naslova najboljšje športnice Pomurja, je kegljavka Marika Kardinar iz Dobrovnika, sicer članica Ema iz Celja, postala tudi najboljša športnica Slovenije za leto 1992. Z njo smo pokramljali v družinskem krogu.

Lani ste zabeležili izjemne rezultate. Ali je tako?

»Brez dvoma je bilo lansko leto vrhunec moje športne kariere. Bratislava je zasenčila München pred šestimi leti, ki se mi je takrat zdel neponovljiv. Promocija slovenskega športa, kegljanja posebej na mednarodnem prizorišču, je bila izvedena na najboljši mogoči način. Doseženi so bili rezultati, o katerih lahko vsak športnik le sanja.«

Za tak podvig mora športnik ali športnica imeti poleg dobre živce. Vi ste to zmogli?

»Formo sem res zadržala do konca leta in ob jeklenih živcih sem bila tudi dobro fizično in psihično pripravljena.«

V Bratislavi ni bilo lahko, saj so vsi želeli zmago nad prvo damo sveta?

»Prav gotovo si vsaka športnica želi zmago nad sve-

točno prvakinjo, saj ima to posebno težo. Zame pa je to tudi psihična obremenitev, če moraš povsod zmagati. Če se to zgodi (k sreči se je zgodilo), je to nekaj normalnega in ne zbujata toliko pozornosti.«

Da ste lahko vrhunska športnica, vam gotovo veliko pomaga družina?

»Vsekakor! Brez podpore in razumevanja moža Marjana tega gotovo ne bi zmogla. Spremljajo me in bodrijo na vseh pomembnejših tekmovanjih. Tako se skupaj veselimo uspehov, delimo tudi

Lani ste bili izbrani za športnico Slovenije. Ali ste to pričakovali?

»Po osvojenih dveh zlatih in eni srebrni medalji na svetovnem prvenstvu, kakor tudi dobrih nastopih na drugih tekmovanjih, sem pričakovala, da bi lahko bila izbrana za najboljšo slovensko športnico. Ker pa kegljanje pri nas ne zavzema odgovarjajočega tretmanu v slovenskem športu, so bili mešani občutki. Vsekakor pa sem zelo vesela tega naslova.«

Franc Bobovec

Marika z možem Marjanom ter sinovoma Markom in Robijem. Foto: F. B.

DRUŠTVO ZA ŠPORTNO REKREACIJO PARTIZAN MURSKA SOBOTA

daje v najem:
- za poslovne prostore 40 m² v I. nadst. doma,
- trimski kabinet z opremo
Informacije: 21 428 od 7. do 20. ure

iz naših krajev

Življenje piše zgodbe

90 let Šömnove mame

Pravijo, da mora vsak človeški rod doživeti vsaj eno vojno. Dogodki zadnjih desetletij to potrjujejo. In tako je Rozalija Šömen, ki je pred kratkim praznovala svoj 90. rojstni dan, doživela tri vojne in sedaj pestuje že pravnukinje. Še vedno zdrava in čila nas je z veseljem pozdravila v svojem stanovanju skoraj sredi Murške Sobotе, v drugem nadstropju upokojskega doma na Kocljevi ulici, kamor naju je s fotografiranjem napotila tajnica mestnih krajevskih skupnosti Helena Toth. »Če bi vedela, da pridete...« Še vedno se rada uredi in se lepo počee, zato smo za nekaj trenutkov počakali v sobi.

Rozalija Šömen se je rodila 24. januarja 1903 v Žižkih v številni družini. Tam je tudi končala osnovno šolo. Ko se je končala I. svetovna vojna, je bila Rozalija že krepko dekle. Vsega je bilo v njenem življenju. Veliko revščine in tudi lepih trenutkov, ko se zberejo njeni vnuki in pravnuki ter se po domače poveselejo. »Ker so vsi moški odšli na bojišče, sem morala kot mlado dekle veliko delati na kmetiji. Bila sem najstarejša od kopicе otrok, zato sem s 16 leti mnogokrat orala, ker je bil oče bolan in ni mogel opravljati težkih del. Poleg tega pa nismo mogli najeti delavcev, saj so vse moške poklicali k vojakom. Tako sem z 18 leti odšla v Ameriko, kjer je že živel moj bratranec. Delala sem v raznih pralnicah in likala moške srajce. Tam sem ostala kar 12 let, čeprav sem imela ves čas veliko domotožje, kmalu po vrnitvi domov pa

sem se poročila. To se je zgodilo leta 1934. Mož je bil uradnik na soboškem sodišču, doma pa iz Brezovice.« pripoveduje Rozalija Šömen iz Murške Sobotе, ki se živo spominja dogodkov iz davnih časov.

»Po službeni dolžnosti je bil mož leta 1936 premeščen v Radlje ob Dravi in tega leta se nama je v mariborski bolnišnici rodil edini sin Branko.« Kdo ne pozna Branka Šöma, uglednega pisatelja, publicista in novinarja, ki že dlje časa živi v slovenski prestolnici? »Moj ljubi sin se rad vrača v Murško Sobotо, to pa lahko trdim tudi za dve vnukinji in dve pravnukinji. Ker pa živijo v Ljubljani, se seveda vidimo bolj poredko. Kaj hočemo, tako je pač življenje!« zavzdihne slavljenska. »Od leta 1938 pa prebivam

v Murški Soboti. Mož je bil zaposlen na okrožnem sodišču, dokler ni zaradi bolezni leta 1952 umrl.« (Pri tem se Rozalija Šömen zarosijo oči in za nekaj trenutkov prekineva s pogovorom). Toraj je že več kot štiri desetletja vdova.

Pa se ne da. »V domu upokojsencev prebivam od leta 1971 in moram reči, da mi je tu lepo. Imam dobre sosede, med katerimi se prijetno počutim. Dokler bom zmogla, si bom kuhala sama.« Vidi še odlično in komaj čaka, da pride Vestnik, ki je njen časopis že od nekdanj. »Prebiram veliko. Poleg domačega tednika preberem vse, kar piše v Delu in Družini. Precej časa pa namenjam tudi kvačkanku, čeprav mi oči nekoliko nagajajo.« Vprašam jo, ali ima kak poseben nasvet, kako doživeti tako visoko starost. Pa se le nasmehne in zatrdi, da za to ni kakega posebnega recepta. »Največ V:77 smo pojedli preproste kmečke hrane, mesa nimam preveč rada, ampak bolj zelenjavo, testenine in čžupo.« Tu je mirno in sem zadovoljna. Tega in zdravja si človek gotovo najbolj želi!« Ob slovesu smo ji še zaželeli, naj mirno in spokojno dočaka sto let.

90-letna Rozalija Šömen. Foto: N. Juhnov

MILAN JERŠE

VIDEM OB ŠČAVNICI - Delavci poštnega podjetja so pri Vidmu namestili novo telefonsko centralo, ki ima 480 števil. S tem so se možnosti za širitev telefonije močno povečale, saj je imela prejšnja centrala le 200 priključkov. Medtem so od Gornje Radgone do Vidma ob Ščavnici napeljali optični kabel, končujejo pa tudi pošto stavbo. (F. Kl.)

GANČANI - Letos bodo dogradili mrliško vežico. Gradili pa bodo tudi gasilci, in sicer prizidek, v katerem bosta sejna soba in prostor za opremo. Ne dajo pa se tudi strelci, ki načrtujejo gradnjo strelišča za zračno puško, nogometišči, ki praznujejo 20-letnico, pa bodo razširili igrišče. Gradbeni posegi pa so potrebni tudi na cesti. Še posebno v slabem stanju je cesta med Lipovci in Gančani, enako tudi cesta, ki pelja skozi vas, zato so zaprosili denar iz občinskega proračuna. Načrtujejo še asfaltno povezavo od zaselka Hraščice do regionalne ceste. Še to: 100 gospodinjstev Gančan se je odločilo za organiziran odvoz smeti. (T. H.)

LJUTOMER - Poskusna prodaja svežih rib na ljutomerski tržnici se ni uveljavila. Toda tovrstna ponudba spet postaja zanimiva. Vsekakor za zasebnika Ivana Kranjca z Mote, ki bo ribe prodajal en dan v tednu na tržnici, vozil pa jih bo tudi trgovskim in gostinskim lokalom. (N. Š.)

LENDAVA - Z delom denarja iz občinskega proračuna, ki je namenjen infrastrukturi, bodo letos sofinancirali primarno vodovodno omrežje med Dolgo vasjo, Kamovci in Genterovci. V ta namen so »zagotovili« 25.000.000 tolarjev. Pričakujejo pa tudi denar iz republiškega sklada za obmejna in demografsko ogrožena območja. Za sofinanciranje kanalizacije v krajih, koder so že oziroma še bodo posodobili magistralno cesto, pa so predvideli 8.000.000 tolarjev. Za ureditev hudournika pri gradu pa so namenili 1.000.000 tolarjev. (J. Ž.)

GORNJA RADGONA - Delavska univerza je organizirala usposabljanje nezaposlenih delavcev. Za zidarje se izobražuje 10 mladih delavcev. Po teoretičnem delu in praksi bodo dobili potrdila o izobrazbi II. stopnje in se potem prav gotovo laže zaposlili, kot če bi samo čakali na zaposlitev kot nekvalificirani delavci. (F. Kl.)

IŽAKOVCI - V tem letu bodo skušali urediti dve avtobusni postajališči in ulično razsvetljavo, gasilci pa nameravajo zgraditi prizidek h gasilski garaži. To je le nekaj načrtov. Letos bodo vaščani znova organizirali tako imenovane »buraške« dneve, ki utegnejo spet navreči nekaj denarja za vaške potrebe. Ker je kar 220 gospodinjstev pristopilo k organiziranemu odvozu smeti, je mogoče sklepati, da poslej ne bo več divjih odlagališč in bo tako kraj veliko pridobil. Lepo je tudi, da občani radi sodelujejo v človekoljubnih akcijah, na primer v krvodajalski, saj bo dalo marca kri čez 100 ljudi. (T. H.)

MALA NEDELJA - Vlado Slekovec je pred kratkim odprl v Mali Nedelji trgovino, v kateri prodaja kmetijsko mehanizacijo, gradbeni material, živinsko krmo in drugo, kar potrebujejo na kmetih. Nova trgovina je velika pridobitev za to krajevno središče. (B. K.)

LENDAVA - Zoltan Gabor, akademski slikar, rojen v Lendavi, ki pa živi v Zagrebu, je te dni dokončal freske (stenske slikarje) v televizijskem salonu hotela Lipa v Lendavi. Upodobil je zgodovino Lendave iz leta 1603, ko je to mesto oblegala turška vojska. Najnovejše freske so nadaljevanje slikarjevega dela na enako tematiko, saj je že pred leti upodobil del zgodovine Lendave na freskah, ki krasijo sejno sobo občinske skupščine. (J. D.)

NEGOVA - Ne prvo vodovodno zajetje v Trenki ne drugo v Kmetušku nista bili kos povečanim potrebam po zdravi pitni vodi pri Negovi, kajti medtem se je število porabnikov povečalo, povrh pa je bila lani še suša in je voda tudi zaradi tega čisto presahnila. Vse to je vplivalo na odločitev, da se Negovčani priključijo na vodovodno omrežje mariborskega vodovoda, katerega krak je speljan v bližnji Ločjak, vendar pa vodo dobivajo od tam le tedaj, ko je ni dovolj v lastnem črpališču. (L. Kr.)

PERTOČA - Krajinj Večeslavce, Ropoče, Fikšinec in Pertoče, ki so združeni v pertoško krajevno skupnost, so lani ob izdatni pomoči občine posodobili 8,3 kilometra cest, od tega 5 kilometrov vaških. Z deli bodo nadaljevali letos, kajti potrebno je še posodobiti 4 kilometre krajevnih cest skozi Pertočo, Ropočo in Večeslavce ter 500 metrov občinske ceste Sv. Jurij-Fikšinci, pa tudi še nekaj vaških cest ključ po asfaltu. (G. G.)

LENDAVA - Ribiška družina Lendava ima 6 sektorjev, za katere veljajo posebna pravila glede na ribji zarod. Ribiči imajo težave, kajti često so potoki in ribogojnice onesnaženi, zato so pogoste zastupitve rib. Sami so nemočni, kajti glavni onesnaževalci so zunaj občine. Upajo, da se bodo razmere uredile in da bodo letno ulovili od 150 do 250 kilogramov rib na hektar, razen v Bukovski jezeru, ki ostaja nekak rezervat za ribe. Ohranitev ribjega bogastva je in ostaja skrb ribičev, saj bodo letno vložili v vode na območju občine kakih 2.000 kilogramov ribjega pomladka. (J. D.)

GORNJA RADONA - V radgonski občini so doslej vložili 519 zahtevkov za denacionalizacijo. O teh so 503 zahtevki za vračilo kmetijskih zemljišč in kmečkih gospodarstev. Doslej so izdali 63 odločb in vrnili prejšnjim lastnikom oziroma njihovim dedičem 98,5 hektarja zemljišč in gozdov. (F. Kl.)

Pogovor z dr. Ivanom Štuhecem

»Jaz sem pot, resnica in življenje...«

Na gimnaziji Franca Miklošiča v Ljutomeru smo gostili znanega slovenskega teologa dr. Ivana Štuheca. Na obisk je prišel na povabilo in željo dijakov gimnazije v okviru filozofskega predavanja, ki je zajemalo tudi tekočo učno snov.

Rojen je bil v Slovenskih Konjicah, kjer je živel 6 let in se nato s starši preselil v Bučkovec. Oba od staršev sta Prleka. Doktoriral je iz moralne teologije in sedaj predava na Teološki fakulteti, katedri za moralno teologijo v Ljubljani in Mariboru.

Po končani gimnaziji ste odšli na pravno fakulteto in jo eno leto obiskovali, nato pa študij opustili - zakaj?

»Seveda je to imelo svoje vzroke. Prvič je bilo to moje nagnjenje k razmišljanju in drugič - izkušnja v partnerstvu z dekletom. Vendar pa sem imel na izbiro več možnosti izobraževanja, žal pa je denar zopet odigral svojo vlogo. Želel sem se vpisati na Akademijo za radio, film in televizijo, vendar ni bilo denarja. Na pravno fakulteto sem se vpisal z upanjem, da bom opravljal dober, pameten poklic, vendar pa sem doživel veliko razočaranja in se rajši preusmeril v teologijo.«

Za svoje duhovno vodilo ob mašniškem posvetilu si je izbral vodilo iz Janezevega evangelija: »Jaz sem pot, resnica in življenje.«

To si je izbral zato, ker mu je Jezus Kristus postal pot, resnica in življenje, ki naj bi ga v življenju spremljal.

Na vprašanje, ali naj bi se verouk ponovno uvedel v državne šole, odgovarja:

»Jaz nisem za to, da bi se to na hitro vpeljalo. Poučevanje po župnijah se mi zdi bolj smiselno. Obstajati mora določena oblika informiranja vere kot kulturnega elementa. Oblika je stvar diskusije, eksperimentiranja in dogovorov. Sem pa

zato, da se katoliški cerkvi omogoči zasebna šola, obstajati mora pluralizem šolskih sistemov. Cerkev pokriva več dejavnosti in zato potrebuje strokovne ljudi, za katere pa ni nujno, da so duhovniki. Cerkvene šole naj bi bile državno priznane.«

Kako je s teološko fakulteto, ki je ločena od univerze?

»Teološka fakulteta je bila izključena iz univerze in vprašanje je, kdaj bo ponovno vključena. Gre predvsem za to, da se jo vključi nazaj. Vprašanje je zato, ker nekatere struje nad tem niso preveč navdušene. Sem spadajo ljudje, ki na znanost gledajo striktno z znanstvenega vidika in so očitni nasprotniki vere. Seveda pa mora biti urejena in usklajena tudi naša zakonodaja.«

Kakšno je stališče cerkve v zvezi s splavom, kontracepcijo, torej stvarmi, ki so danes vse bolj aktualne? Kako naj si mi mladi razlagamo stališča cerkve do teh stvari?

»Cerkve stoji na stališču integralnega pogleda na človeka - torej celostno. Medicinska znanost pravi, da je človekov zarodek zapis, iz katerega se razvije človek, zato je potreben varčen razvoj v človeku zasnovanega.«

Glede kontracepcije pa obstajajo določene zakonitosti, ki jih človek mora upoštevati. Med spolom gre za duhovni odnos in s kontracepcijo pride do ranitve spola in določenih bolečin. Eno cerkvenih stališč je tudi odgovornost do druge osebe pri spolnosti. Naravno urejanje rojstev se mora ravnati po naravnih zakonitostih, zato je danes potrebna samokontrola, še posebej pri stva-

reh, kot so: mamila, alkohol, spolnost, hrana...«

Kaj pa celibat; kako naj si ga mi mladi razlagamo?

»Celibat mnogokrat povzroča diskusije in ga je možno utemeljiti samo na podlagi skopega stališča: Kdor more, naj razume. Odločitev vsakega posameznika je, da se odloči za služenje Kristusu in se s tem odpove poroki.«

Kaj pa, če se duhovnik poroči? Kakšne so posledice?

»Duhovniške službe ne more več opravljati. Postopek je dokaj preprost - duhovnik mora dobiti od vrhovnega sodišča iz Rima poseben spregled, da se lahko cerkveno poroči. Za kakšne hujše posledice pa ne bi vedel, odvisno je od posamezne cerkve, ki se lahko svojevoljno odloči za ostrejše ukrepe.«

Kako naj razumemo nezmožljivost papeža?

»Papež ni nezmožljiv v tem, kar misli. Nezmožljiv je v tem, kar zadeva temeljna vprašanja vere, ki jih cerkev odkriva na podlagi Svetega pisma. Izhodišče za njegovo nezmožljivost je priznavanje Jezusa kot Boga - resnica vsch resnic. Vendar pa moramo priznati, da je v verskih stvareh nezmožljiv, če dela skupaj s škofi, ki so njegovi svetovalci. On ne more ničesar brez njih, oni so njegov vir informacij.«

Kakšno bo ali je obnašanje cerkve v predvolitnem boju; ali bo prižnica izkoriščana kot politična tribuna?

»Cerkve seveda ima svoj vpliv. Družbeni nauk cerkve ima svoje vidike na družbo in oblast, zato naj bi postal normalen vidik tudi zavzemanje stališč. Propagande posameznih politikov v cerkvi ni, vendar pa cerkev daje nekaj osnovnih etičnih vrednot pri odločitvah. Te vrednote razlaga

z utemeljitvijo, da pozna vsebino nekega programa in da zasleduje, kako posamezniki v politiki ravnajo; ali uporabljajo ustanove, kakršna je tudi cerkev samo za doseg svojih ciljev in oblasti, ali pa ravnajo s skrbjo. Bodo pa obstajali duhovniki, ki bodo prižnico izkoriščali v negativne namene.«

Kakšen je odnos do drugače mislečih in ali obstaja toleranca do njih? Vse večji je pojav islama, kako to komentirati?

»Zagotovo, da obstaja. Mi svoje razlage ljudem ne vsiljujemo. Oni se sami odločajo za sprejetje danih vidikov oziroma stališč. Vsak ima pač svoje mnenje in mi se moramo prilagajati mnenjem drugih, da ostanemo v normalnem krogu delovanja.«

Glede islama gre tu za neki ideološki odnos. Obstaja skupna točka, in to je vera v enega Boga, kar lahko vodi v neki skupen dialog. Drugače pa se tu zopet upošteva tolerantnost.«

Kako je z mladimi v cerkvi in ali je res, da število mladih v cerkvi upada?

»Vedno več mladih se pojavlja v cerkvah in zato število narašča in ne upada, kot menijo nekateri. Nimam vtisa, da bi šlo tu za nekakšen negativni trend, prej pozitivnega. Da se to število veča, je predvsem vpliv slabih izkušenj mladih ljudi s posamezniki. Mislim, da je dobro, da vse več mladih prihaja v cerkev.«

Teh pomembnih predavanj ste imeli že več? Kakšen je bil odziv?

»Teh predavanj sem imel že več in moram reči, da je bil odziv pozitiven, zato bom s predavanji nadaljeval in se z veseljem odzval vsakemu povabilu.« BRANKO ŽUNEC, ml. 4. Dk

Podelili priznanja

Območni štab teritorialne obrambe Murška Sobotа je bil organizator srečanja dobitnikov priznanj manevrske strukture narodne zaščite, ki so leta 1990 postavili temelje za nastanek nove slovenske vojske, iz Pomurja. Na srečanju, ki je bilo v Gančanih, sta po pozdravnem nagovoru poveljnika Območnega štaba TO Murška Sobotа Edvarda Mihaliča obudila spomine na pomembne odločitve v letu 1990 član štaba OS TO Murška Sobotа Ivan Smodiš in poveljnik specialne brigade MORIS TO Slovenije, polkovnik Tone Krkovič, ki je tudi podobil znake manevrske strukture narodne zaščite. Te so prejeli Pomurci: Vladimir Milošević, Ladislav Lipič, Koloman Rituper, Alojz Šteiner, Jože Palfi iz soboške občine; Andrej Rugole, Franc Zemljič, Franc Marko, Zvonko Benko, Milan Nekrep, Franc Klemenčič iz radgonske občine; Franc Balantič, Branko Bratkovič, Ludvik Bokan, Živko Stanič, Franc Žizek in Branko Varga iz lendavske občine; Jelko Tibaut, Janko Makoter, Miho Vrbančič, Jože Viher, Miroslav Nežič, Alojz Pozderec, Zdenko Seršen, Mirko Rituper, Anton Kosi in Franc Slokan iz ljutomerske občine ter Alojz Kisilak, Rudi Košmrtj, Bojan Horvat, Ludvik Jonša, Stefan Žekš, Anton Ravnič, Slavko Jauk, Anton Kropf, Elemenir Baranja in Geza Babič iz soboške občine. FEM

Vas z največ mostovi

Kobiljančani so posebni ljudje, njihova zgodovina je pestra in bi za raziskovalce gotovo pomenila velik izziv. Fenomen je že to, da so skozi stoletja obdržali slovenski jezik, čeprav so bili vedno obkroženi z naselji, kjer prebivajo občani madžarske narodnosti. V nekaterih zgodovinskih listinah je vas omenjena že okoli leta 1300 ter tako sodi med starejše v lendavski občini.

Stare listine govorijo tudi o tem, da so se tod naselili Istrani in Gorenjci, ki so sekali les za Benetke. Vas je dala v preteklosti veliko akademsko, izobraženih ljudi, duhovnikov, zdravnikov in strokovnjakov s tehničnega področja. Vedno pa so imeli voljo za napredek vasi. Bili so prvi v občini, ki so svoje ceste asfaltirali, zgradili so veliko objektov, ki danes

krasijo vas in prispevajo k temu, da je izseljevanja mladih manj. Prispevali so veliko tudi pri ureditvi svoje cerkve, v kateri ob mašah doni lepa slovenska pesem, saj so Kobiljančani znani po dobrem petju.

Ne mine leto, da se ne bi pohvalili z novimi dosežki. Lani so zgradili kapelico na hribčku svetega Martina, na

Eden od petih mostov, ki povezujejo oba bregova potoka, ki nisi ime po vasi, skozi katero teče in deli vas na dva dela.

mestu, kjer je menda nekoč stal samostan. Kobilje je vas, ki jo potok poimenovan po njej, deli na dva dela. Potrebe so nanesele, da so v preteklosti zgradili čez potok kar pet mostov.

Tudi to je svojevrstna znamenitost vasi, ki je zazrta v prihodnost. Čeprav so v preteklih letih že veliko storili, jih čaka še veliko dela. Letos nameravajo zgraditi novo mrliško vežico, napeljati omrežje za kabelsko televizijo, pripravljajo pa se na odprtje meddržavnega mejnega prehoda, ki bo vas spet odprl v svet kot nekoč, ko so tak mejni prehod z Madžarsko že imeli.

Ko bo ta dan prišel, v vasi o tem ne dvomijo, bodo morali izboljšati tudi gostinsko ponudbo, da bi lahko zadržali turiste. Veliko bodo postorili, da bi bil lepši tudi videz njihove vasi, čeprav so tudi doslej veliko storili. Kobiljanska mladina se zbira v športnorekreativnem centru, ki so ga zgradili lani, uredili pa so tudi ulično razsvetljavo. V Kobilju skrbno varujejo tudi svojo kulturno dediščino, ohranjajo stare običaje, saj so bili nekoč znani tesarji, izdelovalci opeke in tkalci. Vso to pestro kulturno preteklost prenašajo na mlade v šoli in kulturnem društvu. Med naravno dediščino pa velja omeniti eno redkih drevesnih vrst, ki raste tik ob cerkvi, tu raste drevo »brek«, ki je tudi v katalogu naravne dediščine države Slovenije.

Kobiljančani torej tudi v letošnjem letu snujejo nove podvige, upajo, da bodo tako kot doslej pri svojih načrtih deležni tudi pomoči občine.

JD

Ena od znamenitosti vasi je tudi drevo »brek«, ki je v Sloveniji redko in zaradi tega tudi zaščiteno. Mogočnemu staremu drevesu dela družbo rastlinje, ki so ga posadili vaščani.

Kaj so nam odkrila arhivska gradiva?

Dober mesec dni so si Lendavčani lahko ogledovali svojo preteklost na razstavi, ki sta jo ob 800-letnici mesta pripravila Pokrajinski arhiv iz Maribora in arhiv Zalske županije iz Zalaegerszega. Skupna razstava je bila plod dobrega sodelovanja med obema arhivoma, želeli je le, da bo tako tudi v prihodnje, saj bi lahko pripravili tudi bolj specializirane razstave, ki bi podrobneje predstavile določena obdobja in do-

Na ogled je bil tudi urbar iz 16. stoletja. Z zgodovino reformacije pa so nas seznanili izdelki lendavske tiskarne iz časa Nikolaja Banffyja. Na ogled so bili še zemljevidi iz 17. in 18. stoletja ter dokumenti o prvih volitvah iz leta 1848. Preteklost Lendave smo lahko spoznali tudi iz številnih sodnih spisov, dokumentov o društvih in začetkih industrializacije. Čeprav je bila glavna pozornost avtorjev iz obeh arhivov usmerjena

v arhivska gradiva, so razstavo dopolnili z etnografskimi in arheološkimi eksponati. Obema arhivoma velja zahvala za trud, saj je bila tako in na tak način prvič prikazana preteklost Lendave, mesta, v katerem že stoletja živijo Slovenci in Madžari. Razstava je tudi pokazala, da je zgodovina Lendave pestra in da je bila Lendava in bo tudi v prihodnje pomembna točka na stičišču narodov.

JD

Bakrorez iz srednjega veka, ki prikazuje Lendavo.

godke. Imejmo to razstavo za uvod v neko prihodnje, še obširnejše spoznavanje preteklosti Lendave.

In kaj nam je pokazala ta razstava? Gradivo za starjšo zgodovino Lendave hranijo v Zalaegerszegu. Budimpešti in nekaterih drugih mestih Madžarske, gradivo iz časa po prvi svetovni vojni oziroma od vključitve Lendave v kraljevino SHS pa v Pokrajinskem arhivu v Mariboru. Najstarejši dokument iz županijskega arhiva, ki je razstavljen v Lendavi, je listina ogrske kraljice Marije iz leta 1399, s katero Lendavskim Banffyjem dovoljuje sejem. Nekaj dokumentov iz budimpeštanskega arhiva pa predstavlja še starjše obdobje.

Ali čebelarstvo izginja?

Spomniti se časov, ko so imeli skoraj pri vsaki tretji hiši v vasi čebele, s katerimi se je ukvarjal gospodar. Danes pa čebelarje lahko preštejemo na prste in še ti redki so pred odločitvijo, da za vedno zaprejo panje in prenehajo čebelariti. Tačas deluje v lendavski občini pet čebelarskih društev: v Lendavi, Crenšovcih, Kapci, Veliki Polani in Kobilju. Ta društva se združujejo v občinsko čebelarsko zvezo. Društva premorejo kakih 2800 panjev, aktivnih čebelarjev pa je le 130, le deset pa je takih, ki se s čebelarstvom ukvarjajo nekoliko resneje, saj vozijo čebele na pašo. Kaj preprečuje večjo uveljavitev čebelarstva? Vsa ta leta smo pravzaprav uničevali vse tisto, kar čebele potrebujejo. Razhobotila se je uporaba strupenih zaščitnih sredstev, s katerimi pa žal uničujemo tudi čebele in čebelarstvo, pravijo lendavski čebelarji. Pa tudi čas, v katerem živimo, ni naklonjen tej dejavnosti, saj se za veliko delo dobi premalo. Škoda bi bilo, da bi ta koristna dejavnost izginila, morda bodo novi časi, v katerih naj bi se drugače obnašali do narave, ponovno obudili čebelarje, vse dotlej pa ni računati, da bi v svoje vrste pridobili najraje, ki naj bi nadaljevali nekoč na daleč znano čebelarstvo.

JD

V spomin

Feliksa Neuvirta iz Gornje Radgone ni več med nami. Narava je mnogo prezgodaj in nenapovedano iztrgala iz naših vrst človeka, polnega delovnih načrtov za svoje in družbene potrebe. Proti neozdravljivi boleznini se je odločno boril in upal na možnost nadaljevanja opravil, ki jih je imel in ki so mu bile bistvo življenja. Bil je dosleden, pošten in vedno pripravljen napraviti čimveč za človeka, ko se je loteval izvrševanja prevzetih odgovornih nalog in dolžnosti. Feliksova zagnanost in klenost njegova dejanja. Bil je trgovec, vođa radgonskih sindikatov in še kaj. Po upokojitvi je z vso ljubeznijo prevzel težaško delo upravnika počitniškega doma v Lovrečici pri Umagu.

Feliks se je pred več kot 64 leti rodil v Lenartu v kleni delavski družini (oče je bil eden od prvih poklicnih šoferjev v takratni kraljevini SHS). Kasneje se je družina Neuvirt preselila k Sv. Trojici v slovenskih gorah. V Ivanjcih se je izučil za trgovskega pomočnika in v tem obdobju okusil vso trdoto takratnega vajenstva, obenem pa si je pridobil mnogo tistega znanja, ki ga je pozneje ves čas s pridom uporabljal in se tako uvrstil med najboljše trgovce. V zakonu z ženo Milko so se jima rodili trije otroci: Danica, Majda in Marjan.

Feliks je vsa leta delal v radgonski občini. Zaposlen je bil v nekdanji nabavno-prodajni zadrugi v Ivanjcih, KZ Lutverci in bil dobrih 14 let upravnik oz. direktor KZ Radgona. Tudi v politiki je deloval skoraj štiri leta kot poklicni predsednik občinskega sindikalnega sveta. Sredi leta 1968 je postal poslovodja prehranbenega in kasneje Emoninega marketa

v Gornji Radgoni. Ta poklic je opravljal do sept. 1986, ko se je upokojil. V vsem tem obdobju se je aktivno vključeval v družbeno-politično delo v občini Gornja Radgona, saj je bil vrsto let odbornik občinske skupščine, predsednik KS Gornja Radgona in še bi lahko naštevali naloge in dela, ki jih je opravljal v dobro našega človeka. Za opravljeno delo je prejel številna državna odlikovanja, srebrni znak sindikata in OF, priznava SO in DO, zadržuje in zadržuje zveze, ZRVS in druga odličja.

Posebno poglavje Feliksovega življenja je njegovo delovanje v Počitniški skupnosti občine Gornja Radgona od njegove ustanovitve do njegove smrti. S počitniškim domom v Lovrečici je bil povezan skoraj tako kot s svojo družino.

Hvaležni smo mu za njegovo neutrudno delo pri širitvi doma, za urejano okolico in notranjščino doma, za izdatno in kakovostno hrano, rekreacijo in še bi lahko naštevali Feliksove vrline in zanj značilno točnost pri delu. Se pred svojo smrtjo si je zaželel poslednjič videti svojo Lovrečico in naše sinje morje. To željo so mu domači tudi izpolnili.

Poslovil se je od družine, sosedom, znancev in mnogih prijateljev. Ostal nam bo v lepem in trajnem spominu. Hvala mu za vso njegovo trdo življenjsko delo.

R. JAUŠOVEC

PRVIČ NA NAŠEM TRŽIŠČU :

MINERALNO - VITAMINSKE MEŠANICE, PRILAGOJENE NAČINU PREHRANE

za krave molznice

1 ekstenzivna reja

2 osnovni obrok seno, travna silaža in trava z zmerno gnojnih površin, vse presušene krave in breje telice

3 osnovni obrok koruzna silaža, seno in beljakovinsko krmilo

4 dodatek doma pripravljenemu močnemu krmilu iz koruze za poletni čas

5 dodatek doma pripravljenemu krmilu iz pesnih rezancev za poletni čas

6 dodatek doma pripravljenemu popolnemu močnemu krmilu za mleko

za prašiče

1 osnovni obrok silirana koruza

2 osnovni obrok žitno zrnje

• optimalno izkoriščanje doma pridelane krme

• večja proizvodnja
• boljše zdravstveno stanje

VEČJA GOSPODARNOST REJE

lek ljubljana veterina

RADENSKA - ZVEZDA
Podjetje za gostinstvo, turizem in trgovino, Murska Sobota, d.o.o.

RAZPISUJE natečaj za javno zbiranje ponudb za najemnika poslovnih prostorov

RESTAVRACIJA GRAJSKI HRAM MURSKA SOBOTA

Poslovni prostori so primerni za gostinsko oz. trgovsko dejavnost. Prijave zbiramo do vključno 8. 2. 1993. Interesenti bodo o izbiri najugodnejšega ponudnika obveščeni v 10 dneh po poteku razpisnega roka. Podrobnejše informacije interesenti lahko dobijo po telefonu (069) 21 278.

DISKONT-UNIVERZAL BELEC

Križevci pri Ljutomeru
telefon: 87 630 in v Ljutomeru 81 160

VELIKA ZIMSKA AKCIJA

GRADBENIH MATERIALOV IN CENTRALNIH PEČI!

- opeka 6/1 kos 24,20 SIT
- opeka 6/1 (2. razred) kos 20,90 SIT
- polnila (mala) kos 28,60 SIT
- nosilci do 30,60 m (m - dolžine) 249,70 SIT
- apno (vreča) 336,36 SIT
- maltit (vreča) 380,91 SIT
- vobitek V-4 (rola) 2.317,49 SIT
- vobitek V-3 (rola) 2.510,99 SIT
- strešna lepenka (rola) 765,71 SIT
- tervol na m², 1 m³ 2.809,52 SIT
- stiropor (debelina 4 cm) m² 227,70 SIT
- podstrešno okno, kos 17.140,00 SIT
- gorilci Libela, kos 48.960,00 SIT
- centralne peči Ekonomik že od 65.000 SIT naprej na dva obroka in brez obresti

TELEFON: 87 630, 81 160

Se priporočamo!

MATERINSKI

PRISPEVAJTE ZA MATERINSKI DOM!

Prispevke lahko nakažete na žiro račun Materinski dom, Karunova 16 A, Ljubljana, štev. 50101-603-43533 HVALA!

ZAGAVEC

Elektronik center Zagavec, Bad Radkesburg

Velika akcija!

Prvi TV shop center v Radgesburgu
Velika izbira TV sprejemnikov z garancijo, ekran 63 cm samo za 1.800 ATS
Plačilo s tolarji ali čeki slovenskih bank.

TRIDEK IVANJŠEVCI d.o.o.
Ivanjševci 5, 69207 Prosenjakovci zaposli

NATAKARJA(-ICO)

za delo v okrepčevalnici LIPA Hodoš.
Lahko je tudi priučen(-ena) oz. ima voljo do dela v gostinstvu. Interesenti naj se oglasijo po tel. (069) 44 141 ali osebno na sedežu podjetja.

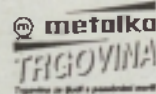
BREZPLAČNI MALI OGLASI 062/25-795

Commerce OGLASNIK DOBITE GA V KIOSKIH

UGODNO!

- Kmetijska mehanizacija OLT (možnost plačila na 3 obroke brez obresti)
- umetna gnojila
- semenska koruza

TÖRNAR, d.o.o.
Juša Kramarja 33, Črenšovci
telefon: 70 762

SLUŠNI APARATI SIEMENS

TUDI V POMURJU

TRITON 3000, trikanalni AGC, računalniško programiran po vašem avdio-gramu...

Ugodne cene slušnih aparatov, test in možnost manjših popravil pri vašem audiotekniku.

SIEMENS

Vsak četrtek od 9. do 13. ure
ABA OPTIKA MURSKA SOBOTA
Lendavska 8
Telefon: 21 703

Inf. ob sredah:
tel. (062) 513 698
od 19. do 20. ure

HÖDL LANDTECHNIK

A-8483 Deutsch Goritz
Spitz 10
tel. 9943 3474/271
Station Mureck

Ugodno!

Claas Dominator 96, 150 KS, širina kose 3,60 m, štiriiredni obiralec koruze (adapter), freza za koruziranje s slamoreznicco in kabino, v zelo dobrem stanju!
Massey Ferguson kombajn tip 520, 100 KS, širina kose 3 m in štiriiredni obiralec koruze - s kabino
Claas obiralec koruze - 4,75 KS, štiriirvstni s frezo za koruziranje

HÖDL LANDTECHNIK, A-8483 Deutsch Goritz, Spitz 10, tel. 9943 3474/271, Station Mureck

Akcijske cene! Vse za kmetovalce!

- Eberhardt - obračalni plugi, dvolemežni, komplet s hidravličnim obračanjem
- Eberhardt - krožne brane z nazobčanim ali paličastim drobilcem zemlje
- Knoche - predsetveniki, od 2,2 do 8,4 m širine
- Knoche - kultivatorji, enovaljni ali dvovaljni rahljalci zemlje
- Schauer - stojšča za GOVEDA in svinje ter naprave za odstranjevanje gnoja
- Ley - mlinci, naprave za mleto in mešanje
- Agro - trosilci gnoja s pokončnimi ali vodoravnimi valji, do 4,5t obremenitve
- Agro - tandem in dvoosni tristranski razkladalci z napravo na stisnjen zrak
- Mus Max - freze za silažo, Mus mlinci, Mus mešalci
- Husquarna - motorne žage, nahrbtnne žage s kompletnim priborom
- Rex Malin - štiriirvstni okopalniki za koruzo z ali brez naprave za dognojevanje
- Razen tega čez 200 poceni rabljenih strojev in traktorjev

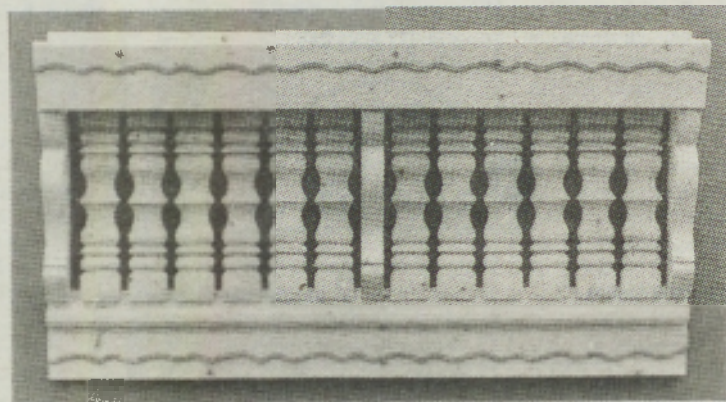

SGP POMGRAD VISOKOGRADNJE d.o.o.

69000 Murska Sobota, Štefana Kovača 10

TESARSTVO NA BAKOVSKI CESTI VAM NUDI:

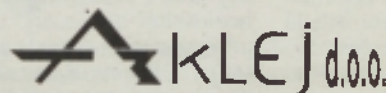
- lesene balkonske in notranje stopniščne ograje
- vrtno lesene sedežne garniture
- lesene vrtno lope, brunarice, pergole
- pokrivanje streh s TEGOLO CANADESE, ETERNITOM, SALONITOM in BRAMACOM

VSE PO IZREDNO UGODNIH CENAH!

Informacije in naročila po telefonu 069/23 454, telefaks (069) 31 244

AGM

Sokolska 19, 62000 MARIBOR
Tel. + Fax: 062/104 764,
Tel. 069/102 331

RUSKI TRAKTORJI

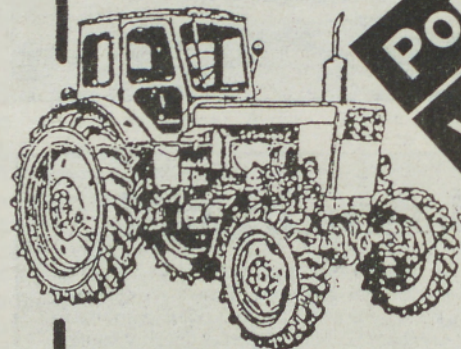
PONOVNO NA TRŽIŠČU

Spoštovani kupci, ponovno se vam ponuja priložnost, da kupite ruske traktorje tip LTZ55 in T40, ki so narejeni za ameriško, kanadsko in finsko tržišče.

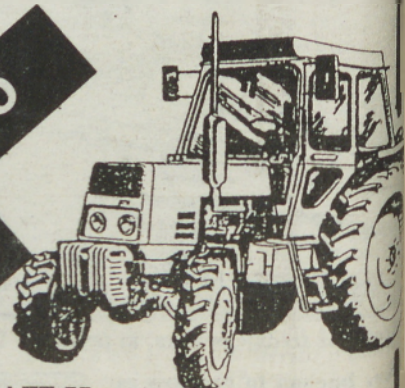
tip T 40:

moč motorja 40,5 KW (55 KM), zračno hlajenje, po licenci narejen dizlov Deutzev motor, hidravlični volan, dvojni pogon.

CENA s 5% prometnim davkom 11.865,00 DEM

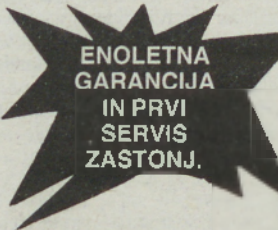
Ponujamo vam:

tip LTZ 55:

moč motorja 40,5 KW (55 KM), zračno hlajenje, po licenci narejen dizlov Deutzev motor, hidravlični volan, dvojni pogon.

CENA s 5% prometnim davkom 14.600,00 DEM

SERVIS IN REZERVNI DELI ZAGOTOVLJENI.

Pokličite in prepričali se boste, da gre za traktorje, ki imajo dolgo življenjsko dobo, in naložbo, ki se vam bo hitro povrnila.

DOBAVA TAKOJ!

radijski in televizijski spored od 29. januarja do 4. februarja

RADIO MV - MURSKI VAL - UKV 94.6 MHz (dopolnilne tuči SV 648 kHz)
PETEK
5.40 Prebuja se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenski nemščini in madžarščini - 7.45 Marijski zvočni pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 9.15 Od petka do petka - 9.30 NŠS/MV - 10.00 Poročila - 10.30 Kabaret - 11.15 Borzni utrpi - 12.00 Poročila - 12.30 Zanimivosti - 13.00 Dnevi do trinatistih - 13.30 Poročila na MV - 14.00 Aktualno - 15.30 Događki in omlinenci - 16.25 Obvestila - 16.40 Poročila - 17.00 Poročila - 18.00 Poročila - 18.30 Poročila - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

TV SLOVENIJA 1
9.00 Zimski počitniški program - 9.45 Zgodbe iz slovenskega sveta - 10.30 Pustniški program - 11.00 Poročila - 11.30 Poročila - 11.55 Sova - 12.00 Kjer duh živi, kaniški film - 12.30 Događki in omlinenci - 13.00 Događki in omlinenci - 13.30 Događki in omlinenci - 14.00 Aktualno - 15.30 Događki in omlinenci - 16.25 Obvestila - 16.40 Poročila - 17.00 Poročila - 18.00 Poročila - 18.30 Poročila - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

TV SLOVENIJA 1
9.00 Zimski počitniški program - 9.45 Zgodbe iz slovenskega sveta - 10.30 Pustniški program - 11.00 Poročila - 11.30 Poročila - 11.55 Sova - 12.00 Kjer duh živi, kaniški film - 12.30 Događki in omlinenci - 13.00 Događki in omlinenci - 13.30 Događki in omlinenci - 14.00 Aktualno - 15.30 Događki in omlinenci - 16.25 Obvestila - 16.40 Poročila - 17.00 Poročila - 18.00 Poročila - 18.30 Poročila - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

TV SLOVENIJA 1
9.00 Zimski počitniški program - 9.45 Zgodbe iz slovenskega sveta - 10.30 Pustniški program - 11.00 Poročila - 11.30 Poročila - 11.55 Sova - 12.00 Kjer duh živi, kaniški film - 12.30 Događki in omlinenci - 13.00 Događki in omlinenci - 13.30 Događki in omlinenci - 14.00 Aktualno - 15.30 Događki in omlinenci - 16.25 Obvestila - 16.40 Poročila - 17.00 Poročila - 18.00 Poročila - 18.30 Poročila - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

TV SLOVENIJA 1
9.00 Zimski počitniški program - 9.45 Zgodbe iz slovenskega sveta - 10.30 Pustniški program - 11.00 Poročila - 11.30 Poročila - 11.55 Sova - 12.00 Kjer duh živi, kaniški film - 12.30 Događki in omlinenci - 13.00 Događki in omlinenci - 13.30 Događki in omlinenci - 14.00 Aktualno - 15.30 Događki in omlinenci - 16.25 Obvestila - 16.40 Poročila - 17.00 Poročila - 18.00 Poročila - 18.30 Poročila - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

TV SLOVENIJA 1
9.00 Zimski počitniški program - 9.45 Zgodbe iz slovenskega sveta - 10.30 Pustniški program - 11.00 Poročila - 11.30 Poročila - 11.55 Sova - 12.00 Kjer duh živi, kaniški film - 12.30 Događki in omlinenci - 13.00 Događki in omlinenci - 13.30 Događki in omlinenci - 14.00 Aktualno - 15.30 Događki in omlinenci - 16.25 Obvestila - 16.40 Poročila - 17.00 Poročila - 18.00 Poročila - 18.30 Poročila - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

TV SLOVENIJA 1
9.00 Zimski počitniški program - 9.45 Zgodbe iz slovenskega sveta - 10.30 Pustniški program - 11.00 Poročila - 11.30 Poročila - 11.55 Sova - 12.00 Kjer duh živi, kaniški film - 12.30 Događki in omlinenci - 13.00 Događki in omlinenci - 13.30 Događki in omlinenci - 14.00 Aktualno - 15.30 Događki in omlinenci - 16.25 Obvestila - 16.40 Poročila - 17.00 Poročila - 18.00 Poročila - 18.30 Poročila - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

TV SLOVENIJA 1
9.00 Zimski počitniški program - 9.45 Zgodbe iz slovenskega sveta - 10.30 Pustniški program - 11.00 Poročila - 11.30 Poročila - 11.55 Sova - 12.00 Kjer duh živi, kaniški film - 12.30 Događki in omlinenci - 13.00 Događki in omlinenci - 13.30 Događki in omlinenci - 14.00 Aktualno - 15.30 Događki in omlinenci - 16.25 Obvestila - 16.40 Poročila - 17.00 Poročila - 18.00 Poročila - 18.30 Poročila - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

motorna vozila

RENAULT 4 TL, modre barve, letnik 1983, registriran do maja 1993, prevoženih 81.000 km, prodam za 2.400 DEM, Tel.: 24 967.

GS CITROEN, delno karamboliran, prodam, Tel.: 42 081.

CITROEN VISA II RE, letnik 1985, prodam za 6.200 DEM ali menjam za novejši avto z doplačilom do 5.000 DEM, Tel.: 61 511 interna 353 od 8. do 9. ure.

AUDI 100, letnik 11/85, 1994 cm, 105.000 km, za 14.000 DEM, lamelni parket in jlično pletivo, prodam, Tel.: 87 319 od 15. do 18. ure, int. 2.

OPEL ASKONO I.6, letnik 1974, registriran VW HROŠČ 1303, letnik 1975, za rezervne dele, prodam, Tel.: 46 561, m921.

AVTOMOBILE na obročno odplačevanje prodam, Košič, Banovci 2 d, tel.: 87 223.

JUGO KORAL 45, letnik 1989, prodam, Šernek, Bučkovi 62, m2461.

JUGO 45, letnik 1987, prodam, Ocinje 40, m971.

BUGGY, registriran, atraktiven, nujno prodam, Tel.: 46 724, m972.

JUGO 55, star 2 leti, registriran do oktobra 1993, avtoradio, prodam - možno s priključkom in prikolico, Ogled Puconci 98 ali tel.: 45 005, m973.

ŠKODO 136 L, staro dve leti, prevoženih 11.000 km, rdeče barve, garažiran, prodam, Franc Varga, Gradišče 3 a, m940.

ZASTAVO 750, letnik 1980, registriran do avgusta 1993, prodam, Filovci 145, tel.: 47 043, m964.

ZASTAVO 126 P, celega ali po delih in motorno žago STIHL 050 AV prodam, Tel.: 49 293 ali Vadarci 71, m932.

JUGO KORAL 45, letnik 1989, registriran do januarja 1994, prodam, Tel.: 87 729, m2463.

ZASTAVO 750, registrirano 12. 1993 in moped Tori, star 2 leti, prodam, Tel.: 76 951, po 19. uri, m4592.

ZASTAVO 750, neregistrirano, prodam za 2.500 ATS, Jakob Kozar, Vrazova 3, G. Radgona, m3455.

MOPED TOMOS M14 ugodno prodam, Lepoša, Pordašinci 16, m947.

ZASTAVO 101, letnik 1985, registrirano do novembra 1993, prodam, Cena po dogovoru, Tel.: 41 941, po 16. uri, m-pp.

MOPED M14, vozen, dobro ohranjen, dvobrazdni plub tip Batulje, 12 colni, malo rabljen in štiridelne brane v zelo dobrem stanju, malo rabljene ter 23.80 arov travnika na Goričkem v vasi Serdica ob glavni cesti po ugodni ceni naprodaj, Ogled možem vsak dan, oglasijo pa naj se v Murskem Vrhu 4. p. Radenci, m-pp.

GOLF DIZEL, letnik 1984, prodam, Sotina 47, m930.

JUGO KORAL 60, letnik 1989, karamboliran, prodam, Gančani 136, m966.

TERENSKI AVTO LAND ROVER, dolga karoserija, registriran, letnik 1979, prodam, Dobrovnik 27, m979.

JUGO 45, letnik 1985, registriran do junija 1983, dobro ohranjen, prodam, Flisar, Pertoča 5, m967.

kmetijska mehanizacija

FREZO PANONIJA TLR 155, škroplnilnico KROBATH, 2001, in pakja 230, prodam, Tel.: 22 746, m918.

SAMONAKLADALCO SIP 19, dobro ohranjeno, prodam, Tel.: 49 025, m922.

SILOSKOMBAJN VIHAR 40 in rotacijski obračalnik sro 3300, pajek, oboje rabljeno dve sezoni, prodam, Zihlava 9, tel.: 68 719, m969.

NAKLADALCO 19m³ prodam, Gašpar, Markovci 64, m974.

DOBRO OHRANJEN TRAKTOR URUSU C 360 prodam, Tel.: 062 734 216, m928.

KOSILNICO BCS z obračalnikom in ličkalnik za koruzo, slamoreznilico, ugodno prodam, Elica Hamer, Segovci 37, Apače, m3461.

ŽITNI KOMBajn EPPLER MOBIL 1200 z obema adapterjema ugodno prodam, Murska 16, Krog, tel.: 26 275, m956.

TRAKTOR DEUTZ 6206 prodam, Tel.: 062 701 725, m934.

PLUGE BATUJE 12 colne, premične, prodam, Žižki 45, tel.: 70 865, m931.

NOVO DVOOSNO 5T PRIKOLICO, platodimenzije 4500 x 3000 mm, stranica 500 mm za 400 DEM, pločevinaste stranice in poviški 500 x 500 mm za 6.200 DEM in 7t z lesenimi stranicami 500 x 100 mm za 6.090 DEM, M & V d.o.o., 82-580, m-pp.

TRGALNIK KORUZE SIP, star 4 leta, ugodno prodam, Tel.: 70 108, Cirič Gerič, Gomja Bistrica 56, p. Črenšovci, m-pp.

posesti

HIŠO z gospodarskim poslopjem na 30 arski parceli v Rakičanu, Partizanska 27, prodam, Tel.: 81 096, m955.

VINOGRAD (630 trsov, 8 let star), zraven njiva, ki je lahko sadovnjak in parcelo za počitniško hišico po ugodni ceni, 2 km oddaljeno od Moravskih Toplic in 30 m od asfalta, voda in elektrika zraven, zaradi bolezni lastnika in njivo, prodam, Vse ostalo po dogovoru, Tel.: 54 086, m984.

NJIVO, 82 arov ob asfaltni cesti Sebeborci-Martjanci prodam, Tel.: 21 559, m962.

30 arov BOROVEGA GOZDA (lahko samo za posek) v Kančevcih, prodam, Ratkovci 18, m952.

IŠČEM STANOVANJE ali hišo s telefonom v Murski Soboti, Možnost predplačila za eno leto in kasnejši odkup, Tel.: 22 483, m950.

PARCELO, primerno za počitniško hišico ali vinograd, njivo 19 arov in gozd, 22 arov, v Pertoči, prodam, Marija Mihalič, Večeslavci 48, m914.

ENO- DO DVOSEBNO STANOVANJE v Murski Soboti kupim, Tel.: 81 944, zvečer, m970.

KUPIM ali vzamem v najem garsonjero ali dno ali dvosobno stanovanje v Murski Soboti ali Beltincih, Ponudbe pošljite na upravo lista pod: center, M924.

VINOGRAD s kletjo v Čentibi prodam, Tel.: 75 960, zvečer, m938.

ENOINPOLSOBNO STANOVANJE vzame v najem mlada družina v Murski Soboti ali okolici, Pozneje možen odkup, Ponudbe pošljite na upravo lista pod šifro: **DOBRO PLAČILO**, M915.

STANOVANJSKO HIŠO z gospodarskim poslopjem v Policaš št. 6 prodam, Stanko Trstenjak, Segovci 32, m917.

VRESTNO HIŠO v Čemelavcih, nedograjeno, zelo ugodno prodam, Tel.: 70 283 po 16. uri, m920.

GOZD v Brezovcih 37,5 arov, njivo v Murski Soboti, 11,5 arov, osebni avto Ford Taunus 12,5, letnik 2965, zelo dobro ohranjen in 10 m³ jelševih drv, prodam, Tel.: 24 652, m896.

TRISOBNO STANOVANJE v Ljutomeru prodam, Tel.: 82 147 dopoldan ali 87 064 popoldan, m2458.

OBRTNIK najame stanovanje v Murski Soboti ali okolici, Možno pedplačilo, Tel.: 24 706, m983.

ENOSOBNO STANOVANJE v bližini centra M. Sobote, veliko e2m² prodam, Anton Rumplin, Mala Nova ulica 8, M. Soboti, m975.

VINOGRAD 40 arov, podkieteno, hišo primerno za stanovanje na Janževem vrhu prodam, Tel.: 22 365, m944.

MLAD PAR vzame garsonjero v najem v M. Soboti, Tel.: 23 928, m946.

živali

NESNICE, MLADE JARČICE, PASMIE HISEX, rjave, stare 3 mesece, cepljene, prodajamo po zelo ugodni ceni, Akcijska prodaja, Vsak, ki kupi 10 jarčic, dobi eno zastoj, Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije v gostilni Tibija Horvata Nemčavci, tel.: 24 393 ali v gostilni Zelezen, Beznovci, tel.: 49 025, mpp.

KRAVO S TELETOM, staro 3 leta, po zelo ugodni ceni prodam, Šalovci 39, m936.

KRAVO PRIVESNICO s teletom in **KRAVO Z DRUGIM TELETOM BREJO** 9 mesecev, prodam, Evgen Kolmanič, Borejci 32, tel.: 46 042, m965.

PUJSKE prodam, Jože Pertoci, Tropovci, Jordan 18, m977.

PUJSKE prodam, Tišina 8, m899.

MLADE DOBERMANE, čistokrvne, brez rodovnika, prodam, Tel.: 76 027, Gaberje 113 c, m958.

SVINJO ZA ZAKOL, 150 kg in zajce za zakol, prodam, Lipovci 142, m959.

PUJSKE stare 10 tednov prodam, Rožna 5, Krog, tel.: 26 438, m-343.

KOBILO, pasme haflinger, z živahnim temperamentom, ujahano, staro 3 leta in 8 mesecev, prodam, Cena 1.900 DEM, Tel.: 86 020, m2451.

PSIČKE KRIŽANCE BERNARDINKA NOVOFUNDLANEC, starši čistokrvni črni, prodam, Tel.: 81 705, m2468.

KRAVO, staro 7 let, brejo 4 mesece, prodam, Lipa 158, tel.: 42 167, mpp.

DVE BREJI KRAVI, prodam, Neža Marič, Bogojina 94, m953.

NESNICE, MLADE JARČICE, PASMIE HISEX, rjave, stare 3 mesece, cepljene, prodajamo po zelo ugodni ceni, Akcijska prodaja, Vsak, ki kupi 10 jarčic, dobi eno zastoj, Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije v gostilni Anice Benčec, Bakovci, tel.: 43 070, mpp.

razno

HARMONIKO VELTMAISTER DIANA, 96 basno, 11 registrov, dobro ohranjeno prodam za 700 DEM ali tolarško protivrednost, Marjan Ferja, Kidričevo naselje 7, Radenci, m913.

BARVNI TELEVIZOR 809 Maraton, teletekst, ekran 67, moped Avtomatic, prevoženih 500 km in termoakumulacijsko peč, 2 kW, prodam, Tel.: 26 240, m976.

KUHINJSKE ELEMENTE in trajnogorečo peč, zelo ugodno prodam, Rumež, St. Kovača 1, M. Soboti, m978.

MIZO in 4 stole, kuhinjske, prodam, Jože Lukašev, St. Rozmana 4, M. Soboti, m963.

DVE TRAKTORSKI GUMI SAVINI 16,9/14/28 TR in tri kose železnih nosilcev, prodam, Tel.: 57 175, m919.

PRIKOLICO ZA OSEBNI AVTO, nhovo, prodam, Gančani 38 a, tel.: 41 632, m937.

Z MAJHNIM KAPITALOM do velikega zaslužka, Sestanek z informacijami bo v soboto, 30. 1. 1993 ob 18. uri v prodajnem centru Logarovci 12 a, Tel.: 87 319 od 15. do 18. ure int. 2, m2465.

CERADO ZA AVTO, 7 x 1,5 m, prodam, Tel.: 86 190, m2452.

ŠIVALNI STROJ RUŽA B NOVA, nov, za 20% ceneje in BT 50 N ugodno prodam, Mala nova 8a, M. Soboti, m954.

DVE LETI STAR HLEVISKI GNOJ prodam, Vinko Skrobar, Črnci 45 (Lešane), p. Apače, m925.

Preključnik, Preključujem nalog za vpis OD za december v HK št. 625-2211/19, Franc Nemet, Kapca 73 a, m926.

VRTNO HIŠICO TIP B12 GLIN Nazarje 4 x 4 m, še zapakirano, po ugodni ceni prodam, Tel.: 24 427, m927.

SVINJSKO MAST prodam, Brezovci 43, m951.

delo

ZAPOSILIMO STAREJŠO ŽENSKO ali mlado dekle, Stanovanje in hrana v hiši, OD po dogovoru, Tel.: 49 025, m922.

NUDIMO VAM DOBER ZASLUŽEK s prodajo testila ob prostih vikendih, Tel.: 062 724 914, m343.

DELO NA VAŠEM DOMU, Delovne izkušnje niso potrebne, pošljite kratko življenjepis in kuverto z vašim naslovom in znakom, nato boste dobili potrebne navodila, Jože Pavlinič, Rucmanci 37, Tomaž Ormož, m2455.

storitve

SPREJEMAM NAROČILA za ugledvanje in popravila klavirjev, pianin in harmonijev na tel.: 22 808 v večernem urah, m923.

EMAJLIRAMO OBRABLJENE KOPALNE KADI v vseh niansah, Garncija, Tel.: 69 152, m774.

SATINING Satelitski sistemi že od 1990 DEM naprej, Montaža in servis tovijena, Tel.: 23 433, m957.

srečanja

UPOKOJENI VDOVEC, star 56 let išče sebi primerno upokojenko brez obveznosti, staro do 56 let za skupno gospodinjstvo, Možna tudi kasnejša poroka, Razpolagam tudi z lastno hišo, Drago Vinkovič, Dolina 81, 69220 Lendava, le4582.

★★★ ■■■■

GOSPODINJE!

Če vam zamrzovalna skrinja toči ali ledeni, pokličite **IZOLACIJSKI SERVIS F. HAJDINJAK**, Gornji Slaveci 6, Kuzma, tel.: 55 071

Popravilo z garancijo na vašem domu.

AVSTRIJSKA FIRMA išče sodelavce, ki so pripravljeni delati samostojno z našim šolanjem, Ponudbe pošljite na upravo lista pod šifro: **DE-NAR SE NE SLUŽI OD DANES NA JUTRI, M-JO-PF**

ZASTOPSTVO SPREJMEM ali oddam pisarniške prostore v najem, Odprodam Pisarniške mize in omare, Pokličite v soboto od 8. do 16. ure na tel.: 81 173, m-pp

SERVIS ZAMRZOVALNIKOV IN HLADILNIKOV!

Izolacije, menjava kompresorjev, polnjenje hladilne tekočine.

Tel.: 062 28 802, 062 27 701

EURINGER & PARTNER Murska Sobotica d.o.o. Markišavska cesta 1nd. cona Tel./Fax: 069 31 875

ZA RAZVOJ POSLOVNIH APLIKACIJ ZAPOSILIMO PROGRAMERJA Z ZNANJEM PROGRAMSKEGA JEZIKA C IN POZNAVANJEM OPERACIJSKEGA SISTEMA WINDOWS 3.1.

STEKLARSTVO IN MONTAŽA ŽALUZIJ

DANIEL ZELKO, Frana Kovačiča 18, Ljutomer, tel.: 82 089

- velika izbira uvoženih stekel (m² že od 850 SIT)
- izolacijska termopan stekla
- kopelilit stekla
- razna ogledala
- stekla za traktorje (lepljena in kaljena)

montaža vseh vrst žaluzij (m² - 2.600 SIT).

Po želji pridemo na dom. Se priporočamo!

SATELITSKE ANTENE STEREO 100 KANALOV.

Cena z montažo 649 DEM. Informacije in naročila: **RTV SERVIS** Marijan Zemljič, Ljutomer, tel.: 81 580

V SPOMIN

30. januarja mineva leto žalosti, odkar ni več med nami naše drage in nepozabne žene, mame, tašče, babice in sestre

Trezike Mertük iz Bratonec

Hvala vsem, ki se je spominjate. Hvala vsem za prižgane sveče in darovano cvetje.

Žaljujoci vsi, ki smo jo imeli radi

Marije Rakuša iz Sp. Ščavnice

Oh, kako boli, ko ljubo mamu izgubiš. Skrb, delo in trpljenje, tvoje je bilo življenje, bolečine si prestala, zdaj boš v grobu mirno spala.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi predrage mame, babice, sestre in tete

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste bili z nami v najtežjih trenutkih. Posebna hvala delavcem Zdravstvenega doma iz Gornje Radgone za lajšanje bolečin. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje, nam pa izrekli sožalje. Hvala duhovniku, govorniku in pevcem za odpete žalostinke.

Žaljujoci vsi njeni najdražji

Pomlad bo na tvoj vrh prišla čakala bo da prideš ti, se vsedla bo na rosnata jokala bo, ker tebe ni.

ZAHVALA

V 70. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče in brat

Franc Zrinski šofer v pokoju iz Murske Sobote

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, botrini, prijateljem in znancom, ki so nam kakorkoli pomagali in ga v tako velikem številu pospremili k večnemu počitku. Hvala vsem, ki ste darovali vence, šopke, za sv. maše in v druge namene. Nam izrekli pisna ali ustna sožalja. Hvala g. župniku za opravljen obred in pevcem za odpete žalostinke. Hvala tudi Pomurskim mlekarjem, Zavarovalnici Triglav, članom združenja šoferjev in avtomehaničev, posebno g. Šavlu za besede slovesa. Hvala osebjem intenzivnega oddelka interne bolnice v Rakičanu.

Vsem se enkrat prisrčna hvala.

Žaljujoci vsi, ki smo ga imeli radi

Boleč in žalosten je spomin na 29. januar, ko mineva leto žalosti, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Jožef Sijarto iz Dolnjih Slavec

Za njim je ostala velika praznina na našem domu in v naših srcih. Odsel si tja, kjer ni več trpljenja, ne bolečin, ostali pa so sledovi pridnih rok. Spomin na njegovo plemenito življenje nam lajša bolečino.

Hvala vsem, ki se ga spominjate in se ustavite ob njegovem grobu.

Žaljujoci vsi njegovi, ki smo ga imeli radi

zdaj mirno spi, več bol s teboj ne hodi... (France Prešeren)

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi najine zlate mame

Marije Horvat roj. Gruškovnjak upokojene trgovke iz Dolnje Bistrice 33

se zahvaljujemo vsem, ki ste njej in nama v najtežjih trenutkih življenja stali ob strani, bodrili njo in naju, nama po mamikini smrti pomagali.

Imela sva jo neizmerno rada.

Vsem, ki ste jo imeli radi: **HVALA**, hčerka Tereza in sin Ivan

*Skrb, delo in trpljenje,
bilo tvoje je življenje,
nam ostaja zdaj praznina
in velika bolečina.
Le srce in duša ve,
kako holi, ko te več ni.*

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je po težki in dolgi bolezni zavedno zapustil naš dragi mož, oče, tast, dedek, brat, stric, svak in sorodnik

Franc Horvat

sodarski mojster v pokoju
iz Gančan

Z žalostjo v srcih se iskreno zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, sorodnikom, botrini, znancem, prijateljem in vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali, nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje, za svete maše in ga tako v velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala dr. Zadržavcu za dolgoletno zdravljenje, dr. Kološevi in osebju Internega oddelka bolnice Rakičan, gospodu kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku Maučecu ob odprtem grobu. Zahvaljujemo se tudi sodelavcem Potrošnika iz M. Sobote in Lesnine iz Maribora.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Globoko žalujemo: žena Matilda, hčerke Marjeta, Olga z možem Jožetom in Borutom, Marija z Jasno, sestri Verona in Ana in drugi sorodniki

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil dragi oče, tast, dedek, pradedek in brat

Janez Jerič

tesarski mojster v pokoju
iz Bakovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini, znancem in prijateljem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, darovali vence, šopke, za svete maše, nam pa izrekli sožalje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala g. župniku za opravljen obred, pevcem za odpete žalostinke, godbi na pihala ter govornici za ganljive besede slovesa ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat - iskrena hvala.

Bakovci, 19. 1. 1993

Žalujemo vsi, ki so ga imeli radi

ZAHVALA

V 86. letu nas je zapustila babica in prababica

Rozalija Britvič

iz Kobilja 83

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, sorodnikom, botrini in znancem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence, cvetje in sv. maše. Iskrena hvala g. župniku za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter govorniku KS za ganljive besede slovesa.

Vsem še enkrat - iskrena hvala.

Žalujemo: vnuk Vlado z ženo Zdenko, pravnuka Robi in Marinka

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, tašče, mamike, omice in sestri

Eli Oček

vdove po strojevodji
iz Murske Sobote

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in vsem, ki so jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Hvala za darovane vence, šopke in za nakazana sredstva v dobrodelne namene. Posebna zahvala osebju kirurškega oddelka za pomoč in nego, g. župniku za pogrebni obred. Hvala za ganljive poslovilne besede g. Tiborju Bagariju.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujemo: sin Tibi z družino, hčerka Truda z družino in brat Alojz z družino

ZAHVALA

V 54. letu starosti nas je tragično za vedno zapustil

Štefan Lainščak

dip. ing. gozdarstva
iz M. Sobote

Ob boleči in prerani izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in njegovim sošolcem - maturantom, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti in nam izrekli sožalje. Hvala za darovane vence in nakazana sredstva v dobrodelne namene, zahvaljujemo se delovnemu kolektivu Gozdno in lesno gospodarstvo in g. Kovaču za poslovilne besede. Hvala g. Matkovi za slovo v imenu nekdanjih sošolcev. Zahvaljujemo se g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke

Vsem še enkrat - iskrena hvala.

Žalujemo vsi njegovi

V komaj 44. letu starosti nas je tragično zapustil dragi oče, brat, stric in svak

Štefan Makovec

Ante Trstenjaka 1
iz Ljutomera

Ob boleči in prerani izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala za darovane vence, šopke, denarne prispevke za cerkev. Iskrena hvala zdravstvenemu osebju intenzivnega oddelka kirurgije v Rakičanu, ki so nama nesebično pomagali in mu v zadnjih trenutkih lajšali trpljenje, g. dekanu za opravljen obred.

Žalujemo: brat Slavko in sestra Anica z družinama

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega sina, brata, strica in nečaka

Emila Jureša

iz Križevca 23 pri Ljutomeru

izrekamo zahvalo vsem sorodnikom, znancem, sosedom za cvetje in darovanje v dobre namene.

Hvala g. župniku za cerkveni obred, pevkam cerkvenega zbora ter moškemu pevskemu zboru Markovci za odpete žalostinke, govornikoma za poslovilne besede, g. dr. Ljubici Gašparac in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi prerani zadnji poti.

Žalujemo vsi, ki smo ga imeli radi

Tiho je odšla naša ljuba mama

Marta Ficko

21.12.1916 - 9.1.1993
iz Večeslavca 101

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo 11. 1. 1993 spremljali na njeni zadnji poti, zasuli njen grob s prekrasnim cvetjem, darovali za dobre namene, za nas pa ste v trenutkih neizmerne žalosti našli tople besede tolažbe. Zahvaljujemo se gospodu župniku za ganljiv obred in cerkvenemu pevskemu zboru za odpete žalostinke. Hvala sosedom za pomoč, posebej toplo pa se zahvaljujemo sosedu Irmu Pol, ki je našo mamo v času njene težke bolezni negovala in jo bodrila.

Hvala vsem, ki vas posebej ne omenjamo, pa ste ji v času bolezni lajšali trpljenje, jo obiskovali in zanjo storili kaj dobrega.

Za njo žalujemo: hčerki Ema in Hilda z družinama ter sin Franc in Franjo

V SPOMIN

Tih in boleč je spomin na 29. januar, ko nas je zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Franc Červek

iz Kroga

Še vedno ne moremo dojeti resnice, da smo te za večno izgubili. Cvetje, svečke na tvojem grobu so dokaz, da te nismo in ne bomo pozabili. Hvala vsem, ki obiskujete njegov grobu.

Žalujemo: žena Marija, hčerke bratje in sestri z družinami

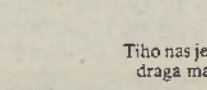
ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

Jožefa Lulik

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebna zahvala osebju v domu oskrbovancev v Rakičanu. Pevcem in g. župniku iskrena hvala za lep obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Tiho nas je v 85. letu starosti zapustila naša draga mama, stara mama in prababica

Vilma Kuzma

roj. Lipaj

Od nje smo se poslovili v krogu družine in sorodnikov na soboškem pokopališču 15. januarja 1993. Zahvaljujemo se evangeličanskemu duhovniku - g. Škaliču - za poslovilne besede.

Hvala osebju doma v Lukavcih in Rakičanu za skrbno nego v njeni težki bolezni. Sorodnikom, prijateljem in sosedom hvala za izrečeno sožalje, za cvetje in pomoč.

Žalujemo vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage

Marije Lutar,

mag. ph.

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in sodelavcem, ki ste jo obiskovali in bodrili v času njene hude bolezni in vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni prerani zadnji poti, ji darovali cvetje, sveče in za sv. maše.

Hvala vsem, ki ste sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje. Zahvaljujemo se dr. Lipovšku in osebju nevrokirurškega oddelka za zdravljenje, skrbno nego in lajšanje bolečin, prav tako dr. Sedonjevi, dr. Gunđerjevi, dr. Maštenovi in dr. Jančarju za vsjo pomoč.

Zahvaljujemo se g. duhovniku, vsem govornikom, pevcem in vsem, ki ste sodelovali pri pogrebnem obredu. Hvala vsem, ki ste jo imeli radi in jo spoštovali.

Njeni najdražji

*Minili so dnevi in leta teko,
na maminih grobu pa rože cveto.
Ji sveče gorijo zdaj prav mirno,
da v srcu ostala edina nam bo.*

V SPOMIN

Mineva dve leti, odkar si nas zapustila draga naša

Sidika Grlec

roj. Gergjok
upokojena gostilničarka
iz Murske Sobote

Hvala vsem, ki se je radi spominjate in stojite ob njenem grobu

Vsi tvoji najdražji

V SPOMIN

27. januarja je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dober mož, oče in stari oče

Franc Vlaj

iz Lemerja

Žalostni obiskujete tvoj grob, vendar ponosni in hvaležni za vsem, kar nam je dobrega dalo tvoje srce. Hvala vsem, ki obiskujete njegov grob, prizigate svečke in grob krasite s cvetjem.

Vsi tvoji

Prezidij je dobil v preires tele zgodovinske izjave zadnjega tedna, ki zadevajo čistost prleško-prekmurske krvi in zemlje: »Vsekakor Prlekija ni nikaka posebna pokrajinska enota«.

Bela Sever, Vestnik, 21. januarja 1993.

»Prlekija je po srcu, jeziku, vinu in duši enotna pokrajina.« Skupna izjava Prlekov, ki so se 24. januarja zbrali v Ormožu na pogovoru s samimi seboj (povzeto po Delu, 25. januarja 1993).

Jakob Emeršič (Prlek), v Ormožu: »Prlekija je kot slovenske Atene.« (po Delu.)

Bela Sever (Pomurje), v Vestniku: »... v Sloveniji ni tako idealne naravno in gospodarsko zaokrožene pokrajine, kot je Pomurje.«

Sklep Prezidija: »Če je Prlekija kot slovenske Atene, potem je Prekmurje kot slovenska Sparta. Ker je tako, vse goraje izjave držijo.«

Prošnja Prezidija: »Vse zavedne Prekmurce prosimo, da naj ne pretravajo s spartanskim načinom življenja in naj v tem predpisnem času nikar prepogosto ne težijo po jarkih na goli domači zemlji, odti samo v alkoholne hlape.«

Prezidij je že ustanovil posebno komisijo za poenotenje prleškega in prekmurskega jezika v nov jezik pomurščino. Komisija ima za sabo že dragocen uspeh, ki žlahtni prelesmi pomurski jezik, da je še bolj kot pesem in samo pesem.

Ko so iskali pomurski izraz za helikopter, so se odločili po svojem globokem posluhu za lepo materinščino. Zavrnili so vabljen predlog, ki ga je v prvi svojih pesmi sladko zapel ljubljenski pevec poslušalcev murskega vala Vlado Kalember. Kalember, zvesti sin svoje »lepe naše«, je predlagal, da bi se tudi v pomurščini uveljavil hrvaški izraz za helikopter: zrakomlata.

Naša skupna pomurska zgodovina pa nas uči drugače. Ko so Prleki prvič videli helikopter, so zaklicali: »Glejte, klopotec se je odrtga!«

Pomursko ime za helikopter je zatorej odrtgani klopotec oziroma odrtgnjeni klepotec. Prvo je v prleščini, drugo v prekmurščini, tehnična osnova pa je ista.

Tudi Prlekije in Prekmurke so potrdile, da imajo skupne pomurske jezikovne korenine, saj pri recitiranju delajo enake napake. Na vsaki strani Mure je Prezidij izbral skupino jezično najbolj sposobnih predstavnic, ki so morale vsaka v svojem jeziku po trikrat ponoviti recitacijo, ki se v prekmurščini glasi »Stoji v Muri Janči Jurca, voda sega mu do kolen«, v prleščini pa »Stoji v Muri Hunzek Jurca, voda sega mu do kolen«. Nobeni predstavnici s se in one strani se ni posrečilo prepričnega stavka trikrat ponoviti brez napake! Spodletelo je celo Aguci Novak, eni od zaslovljenih Prekmurja.

Svemir Andrej Hrastelj bo kmalu začel s tečajem z naslovom »Kako sem se zadolževal, ostal na prostosti (in zmagal na volitvah)«. Udeleževali se ga bodo vsi lokalni predsedniki strank, ki še vedno niso plačale volilne propagande. To so vse, razen zmagovalk (LDS) in poraženke (ZS).

Radgonski mehurčki

Se je tudi vam že kdaj zazdelo, da bi bilo bolje živeti v drugem kraju, ne pa v tistem, v katerem ste? Prav gotovo ste že pomislili na to, pa najsi je bil vzrok takšen ali drugačen - nekaj je že, da niste povsem zadovoljni z mestom, kjer živite, z regijo, državo in navsezadnje s svetom. Če mene kaj vprašate, bi jaz na primer veliko raje živel v Atenah kot v Prlekiji. V Atenah bi verjetno prej napolnili sklad za Trstenjakovo fundacijo in osrečili nadarjene študente, ki so potrebni pomoči. Niti mladi, čeprav so geniji, ne morejo živeti zgolj od obljub.

Prav tako sem te dni veliko razmišljal o Radencih - ali ne bi bilo lepše živeti v tem kraju? Tukaj nimajo niti pokopališča, da bi pokopali svoje sokrajane, zato se vsak boji umreti in zavlačuje z odhodom, kar pomeni, da Radenci dolgo živijo. Prav tako v Radencih direktor, ki pride enkrat do stolčka, ostane do konca direktor. Ljudje ga enostavno vzljubijo, še tisti najhujši nasprotniki se hitro navadijo nanj. Direktor Radenske H.S. je hotel dati odpoved in na svoje mesto predlagal A.B., po mnenju večine zunanjih opazovalcev edinega sposobnega prevzeti vaje. Toda ne: ostali člani kolegija (stari socialistični direktorji) so bili proti zamenjavi. Zakaj? Ker jim ta pozicija sedaj ustreza, bojijo se sprememb!

In če še naprej naštevam kraje, kjer bi raje živel

kot v Gornji Radgoni, moram omeniti tudi sosednjo avstrijsko Radgono. Tam ne bi hotel živeti samo zato, ker imajo pred Radgono tablo z napisom »Mesto dobrega nakupa«. Niti ne zaradi tega, ker imajo termalno kopališče in nove hotele, česar Gornja Radgona nima in še dolgo ne bo imela! Ne, želim si, da bi bil v Radgoni doma predvsem leta 1994, ko bo v tem obmejnem mestu deželna razstava Štajerske. Takrat si res ne želim biti meščan Gornje Radgone, saj bodo vsi spraševali: zakaj pa nimate razstave tudi pri vas, saj ste vendar 91. leta tako na veliko govorili in pisali, kako boste pripravili z avstrijsko Radgono skupno deželno razstavo, da boste v ta namen obnovili grad, da bo v okras temu in onemu mestu, si uredili ceste, komunalne objekte... In kaj naj jim jaz kot bivaljevec Gornje Radgone odgovorim: da tistih ljudi, ki so to obljubljali, ni več na vladi, da je rezultat vseh dragih načrtov, predračunov in idejnih osnutkov po državi in zunaj nje le to, da so zastoj prodali gornjeradgonski grad nekemu gospodu iz Švice, ki na veliko sodeluje z »deželami v razvoju« in ki ga je preimenoval v »Hercog grad«.

Povejte no, ali nimam dovolj razlogov, da si želim stanovati v letu 1994 kje drugje, ne pa v Gornji Radgoni?

Radgončan

NÉPÜSÁG, MMR
in **SPORTNA ZVEZA LENDAVA**

NÉPÜSÁG, MMR
ÉS A LENDVAI SPORTSZÖVETSEG

1992. ÉS ÉV SZÜZÖGÉK NAKA MURDETESE

PÉTEK, 29. JANUÁRJA, OB 20.00
V HOTELU LIPA LENDAVA
ZABAVA S PLESOM,
IGRA
DUO SET

PÉNTEK, JANUÁR 29-ÉN
20 ÓRÁKOR
LENDVÁN A LIPA SZÁLLODÁBAN
TÁNCMULATSÁG
DUO SET

ŠPORTNA TRGOVINA - OLGA ZVER - LENDAVA

Cene sadja in zelenjave

VRSTA	TRŽNICA	ZELENJAVA POMURKA
Jabolka		70,00
Mandarine	130,00	110,00
Pomaranče	130,00	100,00
Banane	59,00	113,00
Limone	160,00	158,00
Kivi	180,00	185,00
Sokata	180,00	180,00
Čebula	60,00	40,00
Česen	280,00	300,00
Zelje	60,00	85,00
Korenje	100,00	100,00
Jajca	13,00	12,00

Nissan sunny je resničnost

Pomurci radi sodelujemo v nagradnih igrah in dobivamo. In kdo bo dobil Vestnikovo limuzino nissan sunny? Tisti, ki se bo zanj potrudil. Na dopisnicah je treba še naprej pošiljati kupone z zaokroženim odgovorom na postavljeno vprašanje. Čim več vaših kuponov bo v bobnu, tem več možnosti bo za nagrado. Avto bomo izžrebali za tistega pošiljatelja kuponov, ki je že ali pa še bo postal redni naročnik. V tedenskih žrebanjih pa upoštevamo poleg dopisnic, ki jih pošiljajo redni naročniki, tudi rešitve, ki jih prejmemo od tistih, ki Vestnik kupujejo v trgovinah oziroma kioskih. Takim bralcem in tistim, ki berejo sosedov Vestnik, predlagamo, da izpolnijo naročilnico in postanejo redni naročniki, saj s tem izpolnijo pogoj za sodelovanje v glavnem žrebanju, potem pa bo vse odvisno od sreče. Torej, zakaj ne bi poskusili?

Velika Vestnikova nagradna igra

NAROČILNICA

Podpisani: _____
kraj: _____ ulica: _____
poštna številka: _____ pošta: _____
naročam VESTNIK.
Naročnino bom poravnal po prejemu položnice. _____
Vestnik, Slovenska 41, 69000 Murska Sobota

V torek smo izžrebali kupon številka 5. Pravičen odgovor na vprašanje, ali opravlja UBK UNIVERZALNA BANKA, d.d.,

Murska Sobota tudi posle za občane, je: da! Pri žrebanju je imel lokrat srečo naš dolgoletni naročnik: Ernest Celec, Vrtna ulica 6, 69000 Murska Sobota, ki je dobil dragoceno nagrado: najsodobnejši električni vgradni štedilnik s keramično grelni ploščo. Nagrado dobi na naši upravi. Postavljamo pa že naslednje vprašanje, na katerega čakamo odgovor do torka, 2. februarja 1993. Kupone, prilepljene na dopisnico, pošljite na naslov: Uprava Vestnika, Slovenska 41, 69000 Murska Sobota. Seveda pa lahko pošljete tudi kupone iz prejšnjih števil, ki pa jih bomo dali v boben za glavno žrebanje. Tja odlagamo tudi vse kupone dopisnice, ki niso bili izžrebani v tedenskem žrebanju. Veliko sreče!

zavarovalnica triglav d.d.
območna enota M. Sobota

NISSAN Kupon št. 6

Zavarovalnica Triglav, d.d., območna enota Murska Sobota ponuja več vrst zavarovanj. Med naštetimi uganite vsaj tri.

1. paketno avtomobilsko zavarovanje, 2. pravna zaščita, 3. zdravstveno zavarovanje, 4. kmetijsko zavarovanje, 5. obrtniški paket.

AVTOHIŠA MURSKA SOBOTA d. o. o.

UBK UNIVERZALNA BANKA d.d.

RESEDA NI KONJ

Lendavski pereci

Vsem, ki ste mi poslali čestitke za bližnji god, se lepo zahvaljujem. To dokazuje, da (lg)nacija spoštujete, četudi tu in tam kaj napiše, kar vsem ni pogodu. Zdi se mi, da tudi moj daljnji soimenjak ni bil ravno čislán, saj so ga brisali iz večine koledarjev, zlasti cerkvenih. Namesto tega imena pa je ostala devica Brigita. Se pa zahvaljujem uredniku Vestnika, ki se ni šel lova na čaravnice in je v letošnjem koledarju, ki ga imam po stari navadi pribitega na vratih hleva, lepo zapisal, kdo praznuje 1. februarja: Ignac. Sicer pa sem dognal, da je to ime latinskega izvora (ignatus) in pomeni nerojen. Moram povedati, da mi zelo godi, ker živim in delam, četudi sem Nerojen. Me pa zadnje čase preganja hud dvom: da nisem morda duh?!

Ko sem se pravkar pogledil vase, sem »plaval« po neznanih svetovih. Iz zamaknenosti me je prebudilo mukanje krav, katerih želodec nima nobenega razumevanja za moje kmečko filozofiranje, zato sem spet pristal na trdnih tleh. Šel sem torej na podstrešje gospodarskega poslopja in skoraj bi me kap. Pa ne zato, ker bi tam našel mojo staro med preštvovanjem s sosedom, ampak zato, ker je krme le še za nekaj tednov! Kaj bo z mojimi kravami, če jim ne bom imel kaj pokladati? Zgolj s silažo se tudi ne bom prebil do spomladi. Zeno sem »zaslišal«, kaj je s krmo, pa mi je zabrusila čes da hodim samo po sestankih in gostilnah zato ni čudno, da ne vem, koliko sena je še ostalo. »Naj krave crknejo od gladu, ti pa boš naokrog lokal?« je slednjič zakričala in butnila z vrati.

»Nerojen« Naci sem končno spoznal, da imam pod nogami trdna tla. Ker je moje ime svetniško, sem se globoko pokesal in lahko bi šel k obhajilu. Taka duhovna hrana pa mi bo vsekar potrebna, če se bom res podal na dolgo pot! Za zdaj še ne računam na onostranstvo, ampak želim še prej obiskati »prepovedano« mesto Beograd. Z njim so poti prekinjene, ker velja tako imenovani embargo (prepoved gospodarskih stikov), toda nič zato, saj imamo v moji občini Anico, ona pa prevozniško firmo Anica ekspres. Šel sem po sledi oglasa, objavljenega v sobotnem Delu, in tam so mi potrdili, da sta Euroturs international in Anica ekspres odprla redno linijo Ljubljana-Beograd. Za eno smer je treba odšteti 3.800 tolarjev, med potjo, ki pelje čez Madžarsko, je treba prestopiti in tako naprej.

Morda ste pričakovali, da bom Anico »šinfal«, češ da krši tisti »bargo«. Nič takega me bom storil, saj ženska, podjetna, kot je, le vrta za denarci. Dobrodošle pa so tudi njene izkušnje iz dežele prek luže. Sploh je dobro, kar vedo povedati tudi njeni soferji. Skoda, da se za tako službo ni prijavi trenutno brezposelni poslanec Jancez, ampak bo rajši eno leto na že vsem dobro znanim čakaniu in bo prejel poslansko plačo, četudi mu ne bo treba več v belo Ljubljano. Da pa ne bi napak razumeli, naj pojasnim, da so na omenjenem seznamu še veliko večje glave, na primer Buser, Dretnik, Hribar, Jamnikar, Lončar, Peskar, Muren, Volk (sama nekam čudna imena!).

Pravijo, da je oblast sladka! Morda pa jo bom tudi sam okusil, saj sem zadnjič, ko sem pri Micki plačal liter vina, slišal predloge, da bi me izvolili za vaškega predsednika. V ponudnjak, ko godujem, bom plačal še en liter, zato pričakujem, da se bom tako še komu prikupil. Morda celo cerkvenim dostojanstvenikom, ki me bodo dali nazaj v koledar.

NACI

Cene rabljenih avtomobilov

V nedeljo so na sejem rabljenih avtomobilov pri Agroservisu v Murski Soboti prodajalci pripeljali 37 vozil. Lastnike so zamenjali: jugo 45, letnik 1986, s prevoženimi 75.000 kilometri, za 3.450 DEM; visa olteci letnik 1991, s prevoženimi 11.000 kilometri, za 4.100 DEM in zastava 128, letnik 1985, s prevoženimi 86.000 kilometri, za 3.100 DEM.

Znamka avtomobila	letnik	prevož. km	cena
Toyota Corola XL	1990	33.000	16.000 DEM
Fiat Regata 100 S	1986	99.000	7.700 DEM
Renault 5	1992	12.000	13.000 DEM
Opel Ascona 1.6 S	1987	108.000	10.500 DEM
BMW 316	1988	75.000	16.800 DEM
Golf J	1980	118.000	3.300 DEM
Golf D	1986	87.000	11.000 DEM
W 1200 J	1972	87.000	2.000 DEM
Jugo 45	1989	54.700	4.200 DEM
Zastava 128	1984	97.000	2.900 DEM
Visa Olteci 1.5 S	1991	15.000	4.800 DEM
Lada 1200	1987	67.000	260.000 SIT

120 let tradicije

Pomurska banka d.d.

Vaša domača banka

Menjalniški tečaj Pomurske banke z dne 26. januarja 1993, tečaji veljajo od 27. 1. 1993 od 00.00

Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 26. januarja 1993 od 00.00

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	100	872,6733	863,00	885,00
Francija	100	1.814,1046	1.759,00	1.840,00
Nemčija	100	6.139,1018	6.135,00	6.290,00
Italija	100	6,6486	6,35	6,77
Švica	100	6.693,4627	6.600,00	6.850,00
ZDA	1	97,4153	94,50	99,80

Na sedežih poslovnih enot v M. Soboti, G Radgoni-Lendavi in Ljutomeru

PRODAJAMO OBVEZNICE REPUBLIKE SLOVENIJE

Obveznica Republike Slovenije je vrednostni papir, vsota je izražena v DEM, vplačljiva in izplačljiva pa v tolarjih po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan nakupa oziroma zapadlosti.

Obveznica se glasi na prinosnika. Prednosti nakupa obveznice so:

- varna naložba
- možnost izbire zneska vpisa
- možnost uveljavitve davčne olajšave

Zahtevajte informacije v svoji enoti LB - Pomurske banke, d.d.!